

skupaj

z nevladnimi
organizacijami
za višjo kakovost
življenja v Ljubljani

skupaj

z nevladnimi
organizacijami
za višjo kakovost
življenja v Ljubljani

- 5 Ljubljana je šport
 - 21 Ljubljana je mesto kulture in umetnosti
 - 35 V Ljubljani imaš prijatelja
 - 43 Ljubljana je otrokom prijazno mesto
 - 57 Ljubljana je zdravo, odprto in dostopno mesto
 - 75 Ljubljana je urejeno in prijazno mesto
 - 89 Ljubljana je zeleno mesto
-

Legenda:

Lokacija

Letnica ustanovitve

Spletno mesto/družbena omrežja

Programi, ki jih v Mestni občini Ljubljana vsebinsko ali finančno podpiramo

Skupaj

soustvarjamo najlepše
mesto na svetu

V Ljubljani delujejo številne nevladne organizacije, ki vsaka na svojem področju pomembno pripevajo h kakovosti življenja vseh generacij meščank in meščanov. Njihovo delo je zelo razvejano in sega praktično na vsa področja ter dosega vse skupine prebivalcev, od najmlajših pa vse do tistih v najbolj zrelih letih. Med drugim skrbijo za kakovostno preživljanje prostega časa in za športno aktivnost različnih generacij, približujejo nam svet kulture, umetnosti, narave in družbe kot celote, ranljive skupine vključujejo v vsakdanje življenje, skrbijo za medgeneracijsko in medkulturno sodelovanje, ob nas so, ko bremena življenja postanejo pretežka, omogočajo aktivno starost, tistim, ki ne zmorejo več sami skrbeti zase, pa nudijo pomoč in oporo. To je le del poslanstva, ki ga opravljajo člani nevladnih organizacij in številni prostovoljci. Na Mestni občini Ljubljana cenimo delo, ki ga opravljajo za vse nas, in podpiramo njihovo delovanje. **Z urejenim in kontinuiranim sofinanciranjem namenjamo nevladnim organizacijam, društvom in klubom, ki delujejo na področju okolja, zdravja, kulture, športa, mladih ter vzgoje in izobraževanja, podporo v vrednosti 22 milijonov evrov letno, s čimer živi več kot 2300 najrazličnejših kakovostnih programov in projektov, ki vsak na svojem področju soustvarjajo Ljubljano, zame najlepše mesto na svetu.** Na naslednjih straneh si lahko ogledate predstavitev kar 78 programov, s katerimi nevladne organizacije bogatijo naše mesto. Prepričan sem, da boste presenečeni, kaj vse nam nudijo, tudi zato, ker se velikokrat sploh ne zavedamo, koliko truda in energije vložijo v posamezne aktivnosti, ki se nam velikokrat zdijo samoumevne.

Naša prelepa Ljubljana je tudi zaradi prispevka številnih nevladnih organizacij, ki tu opravljajo svoje poslanstvo, tovariško, strpno in solidarno mesto, v katerem je človek vedno na prvem mestu.

Skupaj bomo še naprej skrbeli za kakovostno in izpopolnjeno življenje vseh naših meščank in meščanov. Sodelovanje, spoštovanje različnosti ter medsebojna podpora bodo še naprej naše vrednote, na podlagi katerih bomo razvijali Ljubljano tudi za generacije, ki prihajajo.

*Zoran Jankovič,
župan Mestne občine Ljubljana*

Šport

Ljubljana je šport

Partnerstvo med nevladnimi organizacijami in Mestno občino Ljubljana ocenjujem kot zelo uspešno, saj na področju športa soustvarja višjo kakovost življenja v Ljubljani.

Športne organizacije s pobudami in idejami prispevajo k oblikovanju **Letnega programa športa**, ki je po meri športnih organizacij. Pomembni so prav vsi njihovi programi, tiste, ki še posebej prispevajo k višji kakovosti življenja v mestu, tudi sofinanciramo. **V letu 2023 smo finančno podporo zagotovili 206 izvajalcem letnega programa športa v skupni vrednosti 13,1 milijona evrov.**

Za izvedbo dobrih programov so najpomembnejši strokovni delavci, ki v športnih organizacijah izvajajo dejavnosti za vse pojavnosti športa, zato posebno pozornost namenjamo sofinanciranju strokovnega dela. Še posebej si prizadevamo, da bi se povečala profesionalizacija strokovnih delavcev. Skupaj v 1700 dejavnostih, ki jih sofinanciramo v Mestni občini Ljubljana, delo opravlja 475 strokovnih delavcev – 147 jih delo opravlja profesionalno. Poleg tega spodbujamo tudi prostovoljno delo, ki je temelj delovanja športnih organizacij.

Primerov dobrih praks je na področju športa v Ljubljani zelo veliko. V publikaciji smo lahko izpostavili le nekatere. Smo pa vsi skupaj lahko ponosni, da je redno športno aktivnih 66 % prebivalcev in prebivalcev Ljubljane, kar bomo skupaj z izvajalci športnih programov v prihodnjih letih zagotovo presegli.

Marko Kolenc, vodja Oddelka za šport

Nimamo svojega smučišča, imamo pa podporo mesta

Kot društvo smo od ustanovitve nepogrešljiv član pri razvoju tekmovalnega smučanja, širjenju priljubljenosti le-tega, poučevanju otrok in mladine ter izobraževanju in razvoju učiteljev smučanja. Da bi smučanje približali čim širši populaciji, pri izvajanju programa mestnih panožnih športnih šol (MPŠŠ) ves čas uspešno sodelujemo z mestno občino, šolami in vrtci. Programi zajemajo različne aktivnosti, tečaje, izlete in športne panoge: tečaje smučanja in deskanja na snegu, zimovanja, sobotne smučarske izlete, tečaje rolanja in plavanja, vadbo v telovadnicah, športne taborne, poletne in jesenske aktivne počitnice. Veseli smo, da naše članstvo in število otrok, vključenih v različne programe društva, raste. Društvo ima več kot 1000 članov, v programe se je namreč vključilo že več kot 800 otrok in 200 učiteljev smučanja.

»Naši tekmovalci se uvrščajo med prvih pet v svetovnem pokalu. Žan Kranjec je aktualni olimpijski podprvak v veleslalomu, osvojili pa smo že državne naslove v večini kategorij alpskega smučanja.«

Čeprav na območju Ljubljane nimamo svoje »telovadnice« (smučišča), smo vedno našli sogovornika za podporo našemu športu, saj so nam bili v vseh teh letih pripravljeni prisluhniti. Številni

- 1) Kros ljubljanskih vrtcev
 - 2) Število otrok, vključenih v programe, raste
 - 3) Ogljed proge pred tekmo
- Foto: Žan Kralj
Foto: Iztok Zajc

programi in projekti v okviru letnega programa športa bi verjetno ostali v predalu, če jih na Mestni občini Ljubljana ne bi finančno in organizacijsko podprli. Pretekli uspešno izpeljani projekti nam dajejo samozavest za postavljanje visokih ciljev v prihodnosti in še nadaljnje izboljševanje medsebojnega sodelovanja ter iskanje novih priložnosti na področju športnega opismenjevanja in delovanja društva.

Mitja Kumar,
Smučarsko društvo Novinar

Smučarsko društvo Novinar

- 📍 Staničeva ulica 41
- 📅 1957
- 🌐 www.novinar-drustvo.si
- € Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, sodelovanje v svetovnem pokalu ter počitniški programi

Gradimo zgodbo uspeha, ki ni omejena le na igrišče, temveč seže v srce skupnosti

Rokometni klub Krim je s svojo zgodovino, ki sega v leto 1984, osvojil srca športne skupnosti v Ljubljani. Z dvema evropskima naslovoma in ekipo, ki že rekordnih 29 sezon zapored nastopa v najelitnejšem evropskem klubskem tekmovanju, smo postali simbol trajne predanosti in vrhunskega športa v slovenski prestolnici. Sodelovanje z Mestno občino Ljubljana se odraža v naših raznolikih programih, ki segajo preko meja športnih dvoran. Finančna podpora nam omogoča

izvajanje mladinskih programov. Mladi talenti, ki jih gojimo v svojih vrstah, so prihodnost tako ljubljanskega kot tudi slovenskega rokometu. V klubu razvijamo športne talente in hkrati gradimo most med šolami in klubom, spodbujamo zdrav življenjski slog ter poudarjamo vrednote »fair playa« in timskega duha. Poleg prve ekipe v klubu deluje devet drugih ekip, ki skrbijo za razvoj rokometu v vseh starostnih kategorijah. Naša zgodba pa ne zajema le števil in dosežkov, temveč tudi angažiranost v lokalni skupnosti. Sodelujemo namreč s 17 ljubljanskimi osnovnimi šolami, v katerih s

- 1) Z bogato zgodovino je klub osvojil ljubljansko skupnost.
 - 2) Klub med najmlajšimi spodbuja ljubezen do rokometu.
 - 3) V aktivnosti kluba je vključenih sedemnajst osnovnih šol.
- Foto: Kolektiff Images

športnim programom spodbujamo ljubezen do rokometu med najmlajšimi. Projekti dobrodelnih dogodkov in športnih kampov za otroke iz socialno ogroženih družin pa kažejo na našo željo po ustvarjanju pozitivnih sprememb v življenju ljudi. Rokometni klub Krim ni le športni klub. Smo del identitete Ljubljane. S sodelovanjem z mestno občino gradimo zgodbo uspeha, ki ni omejena zgolj na igrišče, temveč seže v srce skupnosti. Naša zaveza k višji kakovosti življenja občanov je odraz prepričanja, da je šport tudi močno orodje za izgradnjo trajnih vrednot in povezovanje ljudi in ne le tekma.

Tina Kravanja in Deja Ivanović,
Rokometni klub Krim

Rokometni klub Krim

- 📍 Vojkova cesta 100
- 📅 1984
- 🌐 www.rkkrim.com
- € Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, sodelovanje v evropskem ligaškem tekmovanju

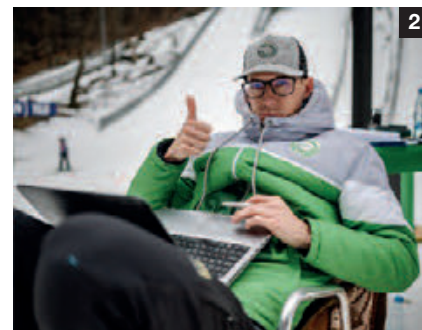

Naši športniki so osvojili odmevne uvrstitve na olimpijskih igrah

Smučarski skakalni klub Ilirija je bil ustanovljen leta 1970 s strani peščice ljubiteljev smučarskih skokov ter nekdanjih in aktivnih skakalcev. Že prvo poletje po ustanovitvi je bila s pomočjo prostovoljcev v Mostecu zgrajena 20-metrška skakalnica, čez dve leti pa z mednarodnim tekmovanjem slavnostno odprta nova, 55-metrška plastična skakalnica. Današnja podoba Skakalnega centra v Mostecu je moderna, celovita in maksimalno povezana z naravo. V klubu lahko, tudi s pomočjo finančne podpore Mestne občine Ljubljana, ustvarjamo novo zgodbo, ki temelji na zgodovini, trajnosti, ambicioznosti in trdnem delu za vzgojo mladih smučarjev skakalcev. V klub je vključenih 90 tekmovalcev, ki trenirajo pod vodstvom kar treh strokovno izobraženih in dveh strokovno usposobljenih športnih delavcev, specialistov za smučarske skoke, in pomagajo nadaljevati uspešno tradicijo našega kluba. Naši športniki dosegajo vrhunske uvrstitve in osvajajo medalje na olimpijskih igrah.

Žiga Mandl,

Smučarski skakalni klub Ilirija

Smučarski skakalni klub Ilirija

📍 Večna pot 150

📅 1970

🌐 www.skilirija.com

€ Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, sodelovanje v svetovnem pokalu

1) Na skakalnici

2) Direktor in trener Žiga Mandl

3) Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj za vse nastopajoče

4) V zraku

Foto: Anže Mulec

S svojim delom vplivamo na razvoj slovenskega golfa

V Racman golf klubu se posvečamo učenju golfa otrok in mladine. Z izkušeno ekipo strokovnih delavcev in vaditeljev vsak teden pilimo tehniko in se pripravljamo na nova tekmovanja. V Mladinskem golf centru Stanežiče organiziramo tečaje golfa za odrasle, prav tako pa tudi različne družabne turnirje. Aktivni smo celo pozimi, ko se preselimo v notranje prostore v Šentvidu. Vizija konstantnega izobraževanja

in razvoja trenerskega kadra je prinesla sadove tako v našem klubu kot tudi v slovenskem golfu. Danes kar nekaj šol deluje na podlagi strokovnih delavcev, ki so svoje prve korake poučevanja na-

1) Kostonjev turnir v Mladinskem golf centru Stanežiče

2) Tekmovalna ekipa Racman golf kluba

Foto: arhiv kluba

Racman golf klub

📍 Ulica bratov Komel 64B

📅 2011

🌐 www.racmangolf.si

€ Prostočasna športna vzgoja šolskih otrok (Gremo na golf), športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, šolska športna tekmovanja

redili pri nas. Postali smo valilnica dobrih igralcev-tekmovalcev, rekreativnih igralcev in strokovnih delavcev. V mladinskih in tekmovalnih programih nam je pri sofinanciranju strokovnega kadra in stroških vadbe v veliko podporo Mestna občina Ljubljana. Z omenjeno pomočjo lahko športnikom nudimo celosten program vadbe in spremljanja na tekmovanjih v celotni sezoni. Z Mestno občino Ljubljana in Javnim zavodom Šport Ljubljana izvajamo tudi program »Gremo na golf«, prek katerega z golfom letno seznanimo vsaj 1100 otrok in mladostnikov, v letu 2023 pa smo golf prvič predstavili tudi upokojencem in jih 50 vključili v svojo golf družino. Zahvaljujemo se vsem članicam in članom, ki so v teh letih pomagali pri delovanju kluba, zahvalo namenjamo tudi Mestni občini Ljubljana in JZ Šport Ljubljana, in sicer za vso podporo pri razvoju ljubljanskega in tudi slovenskega golfa, hvala vsem sponzorjem in donatorjem, ki nas nesebično podpirajo.

Matjaž Car,
Racman golf klub

Košarkarski klub Cedevita Olimpija ni le košarka na parketu

Leta 2019 je po zgodovinski združitvi z zagrebško Cedevito v Ljubljani zaživel Košarkarski klub Cedevita Olimpija, v katerem vse od nastanka nastopamo v evropskem pokalu in regionalni ligi. Vitrine v Centru Stožice se hitro polnijo z mednarodnimi in domačimi lovorikami, po združitvi s Cedevito pa prejmemo lovorike tudi s hrvaških košarkarskih klubskih tekmovanj, kar velja za pravo popestritev na področju mednarodnega združevanja v okviru športa. Za uspešne veljajo tudi ekipe mlajših starostnih kategorij Cedevite Olimpije, ki so redno v vrhu državnih tekmovanj, mladi igralci pa imajo tako priložnost, da se dokazujejo na mednarodnih prizoriščih. Vse to ne bi bilo mogoče brez izjemne finančne podpore Mestne občine Ljubljana kot tudi župana Zorana Jankovića. Cedevita Olimpija pa ni le šport, saj v klubu skrbimo tudi za bogato dogajanje izven parketa.

Od akcij na družbenih omrežjih, kjer je ljubljanski klub med najbolj aktivnimi v Evropi, do družbeno odgovornih akcij v okviru projekta Zmajev nasmeh in sodelovanja z organizacijo Euroleague Basketball, v kateri tradicionalno izvajamo projekt One Team. V Zmajevi družini je poletje tradicionalno rezervirano za Zmajčkov košarkarski kamp, v katerem se kalijo mladi upi ljubljanske in slovenske košarke, v avgustu pa klub skupaj z navijači zbira šolske potrebščine za otroke iz socialno ogroženih družin. Mesece v začetku sezone posvečamo ozaveščanju o različnih družbeno perečih problemih, v decembru pa v okviru projekta Zmajev nasmeh na domačih tekmah skupaj z navijači, partnerji in sponzorji zbiramo trajno hrano, ki jo nato predamo organizacijam, ki skrbijo za družine iz socialno ogroženih okolij.

Davor Užbinec,
KK Cedevita Olimpija

- 1) Vzdušje na domači tekmi
Foto: arhiv kluba
- 2) Cedevita Olimpija v Stožicah
Foto: Aleš Fevžer
- 3) Evropski pokalni prvaki leta 1994
Foto: arhiv kluba

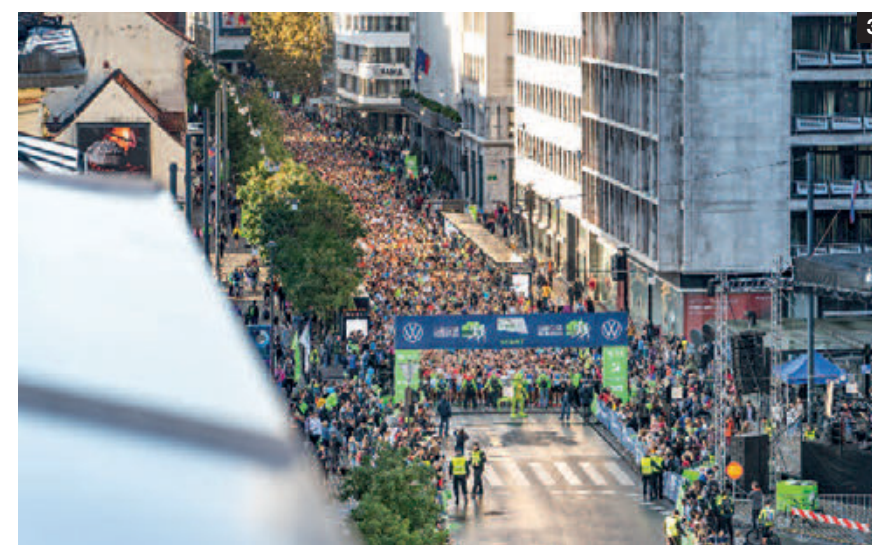

Košarkarski klub Cedevita Olimpija

- Vojkova cesta 100
- 1946
- www.cedevita.olimpija.com
- Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, sodelovanje v evropskem ligaškem tekmovanju

Naši cilji so usmerjeni v kakovost in odlično izkušnjo partnerjev ter uporabnikov

Društvo Timing Ljubljana je specializirana športna organizacija za tehnološko podporo športu, izvedbo športnih prireditev, elektronskih merenj, računalniške obdelave rezultatov in informatike, organizacijo in izvedbo športnih programov in izposoje tehnične opreme. V društvu sodelujemo pri organizaciji in izvedbi največjih rekreativnih dogodkov pri nas in v regiji.

Timing Ljubljana, društvo za izvedbo športnih programov

- Staničeva ulica 41
- 1991
- www.timingljubljana.si
- Velike športno-rekreativne prireditve (Ljubljanski maraton, Pohod ob žici), šolska športna tekmovanja

- 1) Lumpi tek
Foto: Damjan Končar
- 2) Direktorica Timing Ljubljana Barbara Železnik in župan Zoran Janković
- 3) Start Ljubljanskega maratona
- 4) Šolski tek

V Ljubljani smo zagotovo najbolj poznani po prireditvi Ljubljanski maraton in Pohod ob žici, ki jih organiziramo tudi z izdatno finančno podporo Mestne občine Ljubljana. Z lastnim znanjem, kadri in uporabo najsodobnejše tehnologije sodelujemo tudi pri izvedbi atletskih, plavalnih, triatlonskih, kolesarskih, smučarskih in smučarskotekaških ter drugih večjih in manjših tekmovanj ne le v Ljubljani oziroma Sloveniji, temveč tudi po Evropi in Aziji.

Barbara Železnik in
dr. Domen Trobec,
Društvo Timing Ljubljana

Odprli smo vrata namizno-teniškega centra v Ljubljani

V Namiznoteniškem društvu Kajuh-Slovan omogočamo redno vadbo in treninge za vse starostne skupine. Za najmlajše izvajamo brezplačno vadbo na ljubljanskih osnovnih šolah s programi, ki jih sofinancira Mestna občina Ljubljana v prostorih šol. Treninge za tekmovalce izvajamo v okviru programov Letnega programa športa, ki poteka v namiznoteniški dvorani Športnega parka Kodeljevo. Kar nekaj naših kadetov, mladincev in članov uspešno zastopa barve Slovenije na mednarodnih tekmovanjih. V vseh letih uspešnega vzgajanja mladih športnikov in vrhunskih tekmovalcev nismo opustili rekreativne dejavnosti – v ljubljanski rekreativni ligi tekmuje kar 50 ekip.

»Z igranjem namiznega tenisa se letno seznanijo od 200 do 400 otrok.«

Ob vedno boljših rezultatih v domačem in mednarodnem prostoru smo začeli razmišljati o namiznoteniškem centru v Ljubljani, v katerem bi na enem mestu združili najboljše ljubljanske igralce pod vodstvom priznanega strokovnjaka. Za sodelovanje v projektu smo se povezali z olimpijcem Bojanom Tokičem, ki v zadnjih letih uspešno nadaljuje svojo pot kot trener. S pomočjo Oddelka za šport Mestne občine Ljubljana smo se dogovorili za strategijo in skupaj z ljubljanskimi

1) Lara Opeka, članica slovenske namiznoteniške reprezentance
Foto: ETTU_official/NTD Kajuh-Slovan

2) Podmladek društva
Foto: Špela Polončič

klubi januarja 2023 najboljšim ljubljanskim športnikom odprli vrata Mestnega panožnega centra.

»V Mestni občini Ljubljana so prepoznali povečano zanimanje za igranje namiznega tenisa in od leta 2021 postavili že več kot 30 miz na prostem. S to odlično akcijo so meščanke in meščani pridobili možnost igranja namiznega tenisa vsak dan, društva pa že opažamo porast zanimanja pri otrocih in odraslih.«

Namiznoteniško društvo Kajuh-Slovan

📍 Gortanova ulica 21

📅 1968

🌐 www.facebook.com/ntdkajuh-slovan

€ Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, delovanje mestnih panožnih športnih centrov, šolska športna tekmovanja

Po izsledkih raziskav je namizni tenis izjemno prijazen šport in ugodno vpliva na zdravje in počutje vadečih ter upočasnjuje napredovanje Parkinsonove bolezni. Prav v ta namen skupaj z društvom Trepetlika na Kodeljevem že tretje leto izvajamo terapevtsko vadbo za Parkinsonove bolnike.

Ernest Mencigar,
Namiznoteniško društvo Kajuh-Slovan

Od premetavanja kupov zemlje do kolesarske šole z več kot 200 mladimi

Kolesarsko društvo Rajd je bilo ustanovljeno jeseni leta 2005, takrat z eno samo nalogo – urediti in upravljati staro proggo BMX ob Linhartovi cesti. Skoraj dve desetletji kasneje je zdajšnji BMX Park Ljubljana sodoben in zgledno urejen park, Rajd pa je še veliko več – je kolesarska šola, organizacija s tremi tekmovalnimi ekipami, je ena od gonilnih sil razvoja kolesarske infrastrukture v prestolnici,

organizator mednarodnih prireditev ter predvsem zelo velika skupina posameznikov s skupno ljubeznijo do kolesarjenja. »V 80. letih zgrajeno proggo je do leta 2005 že močno najedal zob časa, ker pa smo imeli kolesarji proggo BMX za svojo, je bil čas, da se na njej tudi nekaj konkretnega zgodi. Ekipa okoli naju z Dejanom Gorencem je zagrabila za lopate in prevzela pobudo, iz katere je nastalo tudi Kolesarsko društvo Rajd, s tem pa sta se začela urejanje proge in tudi dolgoletno in zelo uspešno sodelovanje z Mestno občino Ljubljana,« je povedal Tine Mahkovec. KD Rajd je svojo dejavnost hitro razširilo na tekmovalno ekipo v spustu z gorskimi kolesi, ta pa je tudi po zaslugi mestne kolesarske šole zrasla v velik program in danes obsega ekipe Rajd Ljubljana, Bikehanic Lumar (razvojna ekipa) ter Unior-Sinter Factory Racing (mednarodna profesionalna ekipa). Tine pove, da

Kolesarsko društvo Rajd

📍 Stegne 23

📅 2005

🌐 www.kd-rajd.si, www.ljubljanamtbvikend.si, www.bmxraceljubljan.si

€ Prostočasna športna vzgoja šolskih otrok (Gremo na kolo - gorsko), športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, sodelovanje v svetovnem pokalu, šolska športna tekmovanja

1) Ljubljana MTB Vikend
2) Spoznavanje osnovnošolcev s kolesarjenjem

Foto: Grega Stopar

so vsi programi zrasli ob pomoči mesta Ljubljane, še posebej s financiranjem šole gorskega in BMX kolesarstva, v kateri je zdaj krepko več kot 200 otrok, v preteklosti pa se je v njej veččin sukanja krmila naučilo še na stotine mladih. Za uspešen trening je potrebna dobra infrastruktura in tudi tukaj sta Rajd in Mestna občina Ljubljana našla skupno pot. »Občina je dala na voljo občinska zemljišča v Podutiku, tik ob vznožju Klobuka, kjer je v več fazah zrasel Bike Park Ljubljana, danes sodobni MTB trail center s poligoni za učenje in stezami za vse vrste gorskih

kolesarjev. Vzporedno so začeli po Ljubljani nastajati tudi KoloParki, sodobni grbinasti poligoni za kolesarje vseh starosti,« je navdušen Tine. Logična posledica vseh dejavnosti in razpoložljive infrastrukture je organizacija prireditev, med katerimi izstopata mednarodna dirka BMX Race Ljubljana ter festival Ljubljana MTB Vikend, ki združuje različna društva in terene, hkrati pa tudi pooseblja dejstvo, da je Ljubljana kolesarska prestolnica. »Naj še dodam, da imajo z izjemo tekmovalnih ekip od navedenih projektov korist prav vse ljubljanske in ljubljanske, saj so vsi objekti brezplačni za uporabo, prav tako pa so brezplačne številne aktivnosti na kolesih,« zaključuje Tine.

Iz rekreacijskega društva je nastal resen tekmovalni judo klub

Začetki Judo kluba Bežigrad so bili skromni. Iz začetne skupine 12 judoistov je Judo klub zrasel v klub, v katerem trenira več kot 400 članov – od triletnih otrok v judo vrtcu do seniorjev. Ponosni smo na ustanovitev Male šole juda, v kateri vadi judo že 1300 otrok. V našem klubu so pod okriljem Mirka Šindiča, ml., in Saše Šindiča izjemne rezultate dosegali Kristina Dečman, Janja Lamut in Raša Sraka, ki se je leta 2002 kot prva Bežigrjanka uvrstila tudi na Olimpijske igre v Atenah. Od leta 2015 do danes v klubu

delujejo vrhunski strokovnjaki Mitja Železnikar, Luka Kuralt, Drago Stankovič, Miro Bilič, Marko Prodan in drugi. In prav v tem času je naš Judo klub Bežigrad dosegel največje rezultate. Na najvišjih svetovnih in evropskih tekmovanjih smo dosegli neverjetnih 175 medalj. Poleg tega je Judo klub Bežigrad že nekaj let najboljši klub v slovenskem pokalu in v vrhu tudi v nižjih starostnih kategorijah.

1) Povratek evropske prvakinja 2023 Andreje Leški s trenerjem Luko Kuraltom na Brnik

Foto: Miro Bilič

2) Podelitev judoist leta 2023 - Judo klub Bežigrad je bil najuspešnejši klub v letu 2023.

Foto: Mark Selan

3) Skupinska fotografija s Kajo Schuster, ki je bila bronasta na svetovnem mladinskem prvenstvu 2023.

Foto: Miro Bilič

4) Trening judoistov v Judo centru Ljubljana

Foto: Miro Bilič

S finančno podporo Mestne občine Ljubljana lahko skrbimo za športno vzgojo otrok in mladine, ki jih usmerjamo v kakovostni ali vrhunski šport, krepimo vrhunski šport članov in delovanje mestnega panožnega športnega centra.«

Jure Klepec,
Judo klub Bežigrad

Judo klub Bežigrad

📍 Staničeva ulica 41

🕒 1973

🌐 www.facebook.com/JudoBezigrad

€ Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, delovanje mestnih panožnih športnih centrov

Združitev in sodelovanje obeh klubov je bilo ključno za razvoj in uspeh

Sodelovanje med športnima društvoma OK Črnuče in ACH Volley Ljubljana je bilo eden najpomembnejših mejnikov v zgodovini našega društva. Združili smo moči, ustanovili odbojgarsko šolo ACH Zmajček in ustvarili trden most med tradicijo in sodobnostjo, med lokalno skupnostjo in svetom vrhunske odbojke. Konzorcijsko sodelovanje ni bilo le običajno sodelovanje dveh klubov, temveč združitev dveh odbojgarskih skupnosti. Od samega začetka smo si prizadevali za razvoj odbojke v našem okolju, pri čemer

smo zagotavljali izobraževanje, treninge in podporo mladim športnikom. Pri tem nas je ves čas podpirala tudi Mestna občina Ljubljana. Skupaj s klubom ACH Volley Ljubljana smo postali ne le športni mentorji, temveč tudi zgled vsem tistim, ki sledijo svojim športnim sanjam. To partnerstvo nam je omogočilo dostop do najboljših strokovnjakov in trenerjev ter do virov, ki so potrebni za razvoj mladih talentov. Z nenehnim delom in predanostjo

1) Ekipi sta tekmeča na igrišču

2) Izven igrišča pa ekipi tesno sodelujeta pri razvoju mladih odbojkarjev

3) Odbojgarska šola ACH Zmajček - druženje otrok, staršev, trenerjev in igralcev prve članske ekipe

Foto: arhiv OK Črnuče

smo si zastavili visoke cilje in jih tudi uresničili. Uspehi naših ekip in športnikov v slovenskih tekmovanjih so rezultat trdega dela in strasti, ki ju delimo s klubom ACH Volley Ljubljana. Pri tem pa smo neizmerno hvaležni Mestni občini Ljubljana za njihovo podporo in vizijo razvoja športa v mestu.

Gregor Kumer, predsednik OK Črnuče
Aleš Jerala, športni direktor ACH Volley Ljubljana

Odbojgarski klub ACH Volley Ljubljana in Odbojgarski klub Črnuče (ŠD FITT Črnuče)

📍 Celovška cesta 25, OK Črnuče: Cesta 24. junija 62

🕒 1978, OK Črnuče: 1953

🌐 www.ach-volley.si www.ok-crnuce.si

€ Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, sodelovanje v evropskem ligaškem tekmovanju

Jezik srca je edini jezik, ki ga razume vsakdo ne glede na vse ovire v življenju

Zavod CENTER VIDIM CILJ je neprofitna organizacija slepih in slabovidnih ter oseb z različnimi razvojnimi specifikami. Center Vidim cilj omogoča udejstvovanje v športnih aktivnostih na področju rekreacije, rehabilitacije in tekmovalnega športa. Prizadeva si za razvoj ustrezne športne infrastrukture, ki omogoča treninge in strokovno podporo vse večjemu številu članov v različnih parašportnih panogah. »To nam uspeva v sodelovanju z Oddelkom za šport Mestne občine Ljubljana, ki centru z možnostjo brezplačne uporabe prostorov omogoča kakovostno izvajanje 20 različnih programov paraplanja, paratelovalbe in parasmučanja ter organizacijo taborov kolesarjenja v tandemu. Prav tako s finančno podporo omogoča brezplačno udeležbo na vseh programih več kot 70 članom,« pove ustanovitelj Alen Kobilica. Namen centra je vse otroke, mladostnike in odrasle z različnimi razvojnimi specifikami spodbujati k aktivnemu življenjskemu slogu, jim nuditi pomoč pri snovanju in uresničevanju osebnih in športnih ciljev ter strokovno podporo pri izpeljavi treningov in rehabilitacije in pri udeležbi na tekmovanjih ter

- 1) Paratelovalba
- 2) Paraplavanje

Foto: arhiv zavoda

- 3) Mitja Mori, Alen Kobilica, Dragana Sterdjevič Bošnjak in Grega Nahtigal ob prevzemu nagrade Paraolimpijskega komiteja Slovenije za trenerske in tekmovalne dosežke leta 2015

Foto: Vid Ponikvar, Sportida

tako poudariti, da invalidnost ni ovira za šport. »V vseh letih delovanja so številni uspehi naših parašportnikov tako na državni kot mednarodni ravni rezultat redne športne aktivnosti, ki jo omogoča center. Na državni ravni smo posegli po več kot 200 odličjih. Smo tudi ponosni dobitniki najzlahtnejših medalj na evropskih tekmovanjih mladih parašportnikov v plavanju ter na evropskih in svetovnih prvenstvih v paratriatlonu,« ponosno pove Dragana Sterdjevič Bošnjak. V zavedu so leta 2015 prejeli dve priznanji Paraolimpijskega komiteja za trenerske

dosežke, leta 2016 nagrado jabolko navdih, leta 2017 pa tudi nagrado dobrotnik leta za humanitarno delovanje (Ljudje odprtih rok). »Naša želja je, da s pomočjo podpore Mestne občine Ljubljana člani postanejo aktivni soustvarjalci družbe, v kateri živijo, ter da s svojim delovanjem ozaveščamo o pomenu družbene odgovornosti in sobivanja s čim bolj ohranjeno naravo. S športnimi vrednotami soustvarjamo uspešno in vključujočo družbo, prijazno do vseh posameznikov z različnimi razvojnimi specifikami,« še zaključuje Kobilica.

Zavod Center Vidim cilj

- Dunajska cesta 78
- 2011
- www.facebook.com/profile.php?id=100064338805726
- Animacijske dejavnosti športa otrok in mladine s posebnimi potrebami, Programi športa invalidov za odrasle

Novi atletski stadion bo poskrbel za še večji uspeh našega društva

Zgodovina enega najstarejših in tudi najuspešnejših slovenskih atletskih kolektivov je vezana na ljubljansko Šiško, Športni park Ljubljana oziroma bolj poznani stadion ŽAK. Zlata leta šišenskega atletskega kluba so prišla v novem tisočletju, in sicer pod imenom Atletsko društvo MASS Ljubljana in pod vodstvom Jureta Kolenca, Alberta Šobe, Dušana Olaja ter v zadnjih dveh letih pod mojim vodstvom. Kot že iz same zgodovine društva izhaja, smo primarno usmerjeni v vzgojo vrhunskih atletinj in atletov, kar nam uspeva z uigrano ekipo najvišje usposobljenih strokovnih delavcev. Prav zaradi sodelovanja in z močno podporo Mestne občine Ljubljana imamo možnost v društvu zaposlovati, usposabljeni in dolgoročno zadržati vrhunske trenerje, kar je predpogoj za uspešno delo. Tako se lahko pohvalimo, da v našem društvu redno trenira približno 400 aktivnih tekmovalcev. Atletika je sicer individualni šport in v ospredju so posamezni nastopi in rezultati. Ker pa želimo predstaviti društvo v celoti, ne moremo mimo ekipnih uspehov, ki jih je v zadnjih letih ogromno. AD MASS Ljubljana že vse od leta 2011 prejema laskav naslov NAJ KLUB SLOVENIJE.

Atletsko društvo MASS Ljubljana

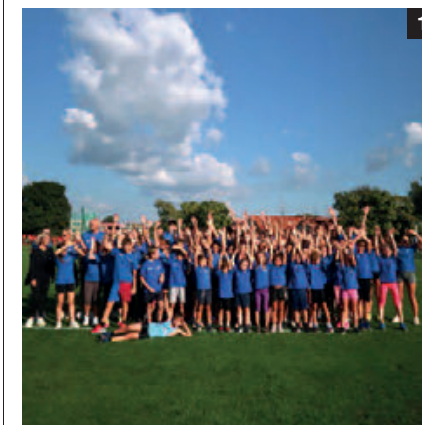
- Milčinskega ulica 2
- 2000
- www.admass.si
- Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov

»Veliko nam pomeni odlično sodelovanje z ljubljanskimi osnovnimi šolami, na katerih pod našim vodstvom potekajo atletski krožki za najmlajše člane. Ti se nam kasneje pridružujejo v tekmovalnih skupinah ali pa se prek atletike navdušijo za športni način življenja.«

Veselim se nadaljnega sodelovanja z Mestno občino Ljubljana in njene podpore, kajti upamo, da bo v naši domači Šiški kmalu zrasel prekrasen, sodoben atletski center z novim stadionom in dvorano. Verjamemo, da bo to pomenilo razcvet tako za atletiko kot naše društvo, v katerem bomo z vsem svojim znanjem in zagnanostjo še naprej skrbeli za ustvarjanje novih generacij mednarodno uspešnih atletinj in atletov.

Luka Zidar,

Atletsko društvo MASS Ljubljana

- 1) Massovi cicibani in cicibanke ter pionirji in pionirke na vsakoletnem množičnem teku »Začni mlad, tekmuji pošteno«
- 2) Massove pokalne prvakinja atletskega pokala Slovenije 2023 za pionirje in pionirke U16 v Koprju
- 3) Zaključek Massove atletske šole na atletskega stadiona Žak
- 4) Ekipno prvenstvo Slovenije za pionirje in pionirke U16 v Velenju

Foto: arhiv društva

Tudi Tadej Pogačar je svojo tekmovalno pot začel v dresu naše ekipe

S člansko ekipo Roga, ki tekmuje pod komercialnim imenom Ljubljana Gusto Santic, se je vse začelo leta 1949. Takrat so bili fantje uradno preizkuševalci koles, ki jih je izdelovala tovarna Rog, preizkušali pa so jih tako, da so z njimi tudi tekmovali na največjih dirkah v bližnji in daljni okolici. Ščasoma je tovarna Rog postala ena največjih tovarn koles v Evropi, ekipa Roga pa daleč najbolje organizirana in uspešna ekipa na področju nekdanje Jugoslavije. Prav zaradi bogate zgodovine, dobrega dela z mladimi in izjemnih uspehov naših najboljših kolesarjev je število deklet in fantov, ki bi radi trenirali kolesarstvo, veliko.

»Sofinanciranje Mestne občine Ljubljana in ime ekipe, ki vključuje ime glavnega mesta Ljubljana, sta magnet za večje sponzorje.«

Skupaj z Oddelkom za šport v okviru projekta Ljubljana je šport izvajamo brezplačni program Gremo na kolo za osnovnošolce, ki je dal dodaten pospešek pri popularizaciji tega lepega in naporenega športa, sofinanciranje strokovnih delavcev prek mestne panožne športne šole pa omogoča delo na visoki ravni. Mladinska ekipa ponosno nosi ime Tadeja Pogačarja, ki je tudi na ta način izkazal pripadnost ljubljanskemu športu. Ob podpori Mestne občine Ljubljana prav tako že vrsto let poteka brezplačni

program Gremo na kolo za odrasle, ki je namenjen tako popolnim začetnikom, ki še niso stopili v stik s specialnimi cestnimi kolesi, kot tudi dobro pripravljenim amaterjem – vsem nudimo možnost vadbe in učenja v različnih vadbenih skupinah, prilagojenih znanju in sposobnostim udeležencem. Pri nas lahko vsak preizkusi »specialko« – najprej na varovanem poligonu in kasneje na cesti pod strokovnim vodstvom naših trenerjev. Vsako leto pa se kolesarke in kolesarji zberemo na legendarni kolesarski prireditvi, Maratonu Franja BTC City. Ta združuje kolesarje vseh generacij, od najmlajših na poganjalčkih do vrhunskih kolesarjev, ki se vedno radi udeležijo takih dogodkov. Franja šteje kot kvalifikacijska dirka za nastop na amaterskem svetovnem prvenstvu in je znana po celem svetu. Brez Mestne občine Ljubljana dvo-dnevna prireditev zagotovo ne bi privabila toliko tekmovalcev in obiskovalcev.

1) Moška članska ekipa Ljubljana Gusto Santic

Foto: arhiv društva

»Maraton Franja je bil edini maraton, ki smo ga izvedli tudi v najhujšem koronskem letu 2020, za kar gre največja zasluga Mestni občini Ljubljana in županu Zoranu Jankoviču.«

Andrej Hauptman,
Kolesarsko društvo Rog

Kolesarsko društvo Rog

- Ulica gledališča BTC 10
- 1949
- www.kdrog.si
- Prostočasna športna vzgoja šolskih otrok (Gremo na kolo - cestno), športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov, sodelovanje v svetovnem pokalu, šolska športna tekmovanja

Skrbimo za zdrav telesni in gibalni razvoj deklic

Po zaključku športne kariere sva se nekdanja vrhunska športnika odločila svoje znanje in ljubezen do športa skupaj s peščico mlajših strokovno usposobljenih trenerk deliti z mladimi športnicami in športniki. V letu 2014 smo v Klubu za ritmično gimnastiko TiM panogo predstavili več kot 5000 otrokom iz vrtcev in osnovnih šol ter deklice povabili na redne vadbe v najeto dvorano. Prišlo jih je približno 50. Hkrati pa smo na okoliških osnovnih šolah in v vrtcih začeli z animacijskimi vadbami ritmične gimnastike, tako da so imela nadobudna dekleta ob popoldnevih možnost obiskovanja

vsebinsko bogatejših treningov tekmovalnega nivoja. Dekleta so bila zelo motivirana za vadbo, udeleževala so se nacionalnih in manjših mednarodnih tekmovanj in kmalu postala konkurenčna dekletom iz preostalih dolgo uveljavljenih ljubljanskih klubov. Takšen razvoj v uvodnih letih je bil mogoč le z veliko mero srčnosti, odrekanja in entuziazma strokovnih sodelavk kluba.

Pravi pospešek v razvoju pa je klub doživel od leta 2017 dalje, ko smo lahko kot mlad klub prvič uspešno kandidirali na javnem razpisu na področju športa in bili izbrani za izvajalca letnega programa športa. V okviru te močne podpore, ki jo Mestna občina Ljubljana nudi športnim klubom, smo pridobili sofinanciranje svojih programov in trenerjev, najperspektivnejša dekleta pa so treninge lahko začela izvajati v takrat popolnoma novem modernem Gimnastičnem centru Ljubljana na Viču. Vrhunski trenajzni pogoji so člani kluba Ekaterini Vedenevi omogočili,

1) Na fotografiji zadaj so Ivona, Iza, Nastja, Mija, spredaj pa Ula, Lana, Tiana in Neža

Foto: arhiv društva

da se je kot prva slovenska ritmičarka uvrstila na olimpijske igre v Tokiu leta 2020 in nato osvojila še dve kolajni na svetovnih prvenstvih.

»Prek vadbe ritmične gimnastike – gracioznega športa, ki združuje estetiko gibanja, lepoto in umetnost – prenašamo športne vrednote in navade na dekleta, za katera si želimo, da bi zrasla v zdrave, odgovorne in samozavestne osebe.«

Danes vadbo na rekreativni ravni izvajamo na 19 šolah in v vrtcih v Ljubljani in okolici, v klubu pa vadi več kot 600 otrok. Dekleta v tekmovalnih kategorijah osvajajo kolajne na državnih prvenstvih in mednarodnih turnirjih v tujini, številna pa so pridobila status državnih reprezentantk. Ekaterina Vedeneva, ki je v zadnjih letih postala močna vzornica mlajšim generacijam telovadk, je nedavno prejela najvišje priznanje na področju športa v Mestni občini Ljubljana, nagrado Marjana Rožanca, v letu 2024 pa bo Slovenijo predstavljala na olimpijskih igrah v Parizu. Veseli naju, da moderna športna infrastruktura v Ljubljani omogoča doseganje vrhunskih tekmovalnih rezultatov, a še pomembnejše je, da celovita podpora športu s strani Mestne občine Ljubljana omogoča športno aktivnost in s tem zdrav življenjski slog vsem prebivalkam in prebivalcem mesta.

Mojca Rode in Mitja Petkovšek,
Klub za ritmično gimnastiko TiM

Klub za ritmično gimnastiko TiM

- Gregorčičeva ulica 29
- 2014
- www.krgtim.si
- Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjeni v kakovostni in vrhunski šport, vrhunski šport članov

Kultura

Ljubljana je mesto kulture in umetnosti

Ljubljana kot urbana skupnost ima to srečo, da se vanjo, kot največje slovensko mesto, steka bogastvo idej in ljudi. Sreča pa je včasih opoteča, zato se nanjo ni vedno modro zanesti in tako so bolj zanesljive sistemske in strukturne mestne politike.

Ljubljana je zato zanimiva ne le zaradi odprtega, delno uporniškega duha, temveč tudi zaradi strukturiranih kulturnih politik, ki segajo na vsa področja delovanja tako javnih zavodov kot nevladnih organizacij. O tem pričajo strateški dokumenti na področju kulturnih politik, ki jih v Mestni občini Ljubljana pripravljamo že od leta 2008.

Že desetletja v Ljubljani potekajo redni razpisi za večletno programsko in enoletno projektno sofinanciranje nevladnih organizacij in posameznikov, delujočih na področju kulture in umetnosti. **Letno v povprečju podpremo preko 150 enoletnih projektov in 60 štiriletnih programov, za katere namenimo nekaj več kot 3 milijone evrov. Ljubljana je prva in zaenkrat edina lokalna skupnost v Sloveniji, ki je uvedla programsko upravljanje javne kulturne infrastrukture, ko nevladne organizacije upravljajo javno kulturno infrastrukturo in zagotavljajo umetniške vsebine za širšo skupnost. Zanje namenimo 476.000 evrov.** Mesto nevladnim organizacijam s področja kulture in samozaposlenim v kulturi zagotavlja **več kot 260 delovnih in ateljejskih prostorov v skupni izmeri skoraj 17.000 m².** Ponujamo delovne rezidence za lokalne in tuje izvajalce na Švicariji in v Centru Rog idr.

Sodelovanje z nevladnimi organizacijami je za nas zelo dragoceno tudi v okviru desetčlanske Delovne skupine za trajni dialog z nevladnimi organizacijami in samozaposlenimi v kulturi, ki je pomemben sogovornik mesta in Oddelka za kulturo že od leta 2010.

Mesto in nevladne organizacije med seboj gojimo spoštljiv odnos, se poslušamo ter si izmenjujemo mnenja in jih sprejemamo. Ni pa nujno, da se vedno in v celoti strinjamo. Tako je tudi prav.

Ne glede na občasna nesoglasja smo partnerji, ki se zavedamo, da brez intenzivnega sodelovanja mestne uprave, javnih zavodov in nevladnih organizacij Ljubljane ne bi mogli imenovati mesto kulture in umetnosti. Naše sodelovanje se bo brez dvoma še naprej razvijalo, saj nas čakajo številni izzivi.

Mag. Mateja Demšič, vodja Oddelka za kulturo

Nekoč prezrta Križevniška ulica je danes med lepšimi ljubljanskimi ulicami

Mini teater je od leta 1999 deloval na Ljubljanskem gradu, leta 2009 pa so večji del dejavnosti preselili na Križevniško ulico, kjer so veliko dotrajano hišo v lasti Mestne občine Ljubljana porušili in na njenem mestu z lastnimi sredstvi in donacijo Norveškega fonda zgradili in odprli popolnoma novo gledališče. Do leta 2017 so predstave igrali tudi na Ljubljanskem gradu, danes pa celoten program izvajajo na Križevniški. »Naš prvi projekt je bil ozelenitev mračne ulice, ki smo jo izvedli v sodelovanju z veleposlaništvu in Mestno občino Ljubljano,« je povedal Robert Waltl, skupaj z režiserjem Ivico Buljanom eden od soustanoviteljev Mini teatra. Bil je tudi pobudnik kulturne četrti Križevniška, ki povezuje in združuje umetnike in ustvarjalce kot tudi stanovalce. Projekt je takoj naletel na veliko zadovoljstvo in zanimanje obiskovalcev in turistov. V sklopu projekta Urbane intervencije in ozelenitve, ki je pomenil eno redkih urbanih intervencij v središču Ljubljane in hkrati novo možnost kulturne revitalizacije mesta, je Križevniška četrt opremljena tudi z malimi likovnimi instalacijami, klopmi, novimi napismi in označevalnimi tablamami, drevesa na ulici ter rože na oknih in v samokolnicah pa ustvarjajo prijetno in umirjeno vzdušje v strogem središču mesta. »Skušamo delati s sosedi in za sosede. Križevniška je mogoče ena najmanjših ulic v Ljubljani, vendar najbolj bogata s kulturno zgodovino. Ulica je vzorčni primer, kakšno Ljubljano bi si želel,« pove Waltl. Mini teater letno odigra približno 200 predstav

v Ljubljani, Sloveniji, zamejstvu in na številnih mednarodnih festivalih, v 25 letih pa so izpeljali več kot 200 gostovanj na vseh celinah ter uglednih festivalih po svetu. »Želel sem svobodno, kreativno gledališče, saj me je dušila institucija, v kateri nisem več našel inspiracije, moj potencial pa je bil ujet v začarani krog. Mini teater sem osnoval, ker sem želel spojiti ljubezen do lutkovnega gledališča in sodobnega dramskega gledališča. Vzor so mi bili kulturni newyorški teatri kot La Mama, odprta mesta, v katerih se igrajo predstave, koncerti, organizirajo večeri poezije, promocije, debate, druženja,« pove sogovornik. Predstave Mini teatra preraščajo svojo začetno zasnovu in omejitve, s številnimi premierami, že skoraj 150 lastnimi predstavami, v katerih je igralo več kot 200 igralcev, pa je gledališče postalo eno najuspešnejših na svojem področju. Letno jih obiše približno 25.000 gledalcev in so dobitniki najpomembnejših gledaliških nagrad doma in v tujini. Pomemben del njihovega programa je festival Hiša strpnosti, ki ga brezplačno izvajajo s ciljem, da meščanom in šolski mladini prikažejo filme na temo holokavsta, migrantov, LGBTIQ+ pravic, ustrahovanja v šoli in na delovnem mestu, ekologije in podnebnih sprememb.

Mini teater

- Križevniška ulica 1
- 1999
- www.mini-teater.si, www.facebook.com/MiniTeaterLjubljana, www.instagram.com/miniteaterljubljan/
- Gledališki programi za otroke in odrasle

- 1) Robert Waltl na vhodu v Mini teater
 - 2) Križevniška ulica
- Foto: Marco Secci

»Skupaj z Judovskim centrom organiziramo tudi postavitev spotikavcev, bronzastih tlakovcev pred hišami, iz katerih so ljubljanski Judje zadnjič stopili pred transportom v taborišče in usmrtnitvijo,« doda direktor. Njihov program se že več kot 20 let zaključuje s sprevodom dedka Mraza. Na kočiji, ki jo vlečejo lipicanci, v spremstvu pisane družine živali in številnih pravljicnih bitij in glasbenikov Papirniškega pihalnega orkestra Vevče se dobri mož zadnje dni decembra vsako popoldne izpred Mini teatra na Križevniški ulici odpravi na pot po Ljubljani. Kučmo si dedek Mraz decembra pogosto nadene tudi po predstavah v Mini teatru, ko otroke razveseli še z drobnimi darilci. »Ob vseh igračah in sladkarijah, ki so jih deležni z vseh strani, so tudi otroci nad darilom v obliki lutkovne ali igrane otroške predstave več kot navdušeni, o čarobnosti lutk in gledališča z iskricami v očeh pa pripovedujejo še dolgo po tem,« ponosno pove Robert Waltl.

Predani smo glasbi, mladim glasbenikom in poslušalcem

V društvu Glasbena mladina ljubljanska (GML) skrbimo za koncerte najobetavnejših mladih glasbenikov in za kulturno-umetnostno vzgojo šolajočih se otrok in mladostnikov. Največji del naše dejavnosti finančno podpira Mestna občina Ljubljana. Letno organiziramo več kot 50 komornih koncertov, za katere ni vstopnine (z izjemo Cankarjevega doma, ko je cena simbolna). Na naših koncertnih ciklih so se predstavili številni danes mednarodno uveljavljeni glasbeniki (med najodmevnejše nastopajoče sodijo dirigent Marko Letonja, dunajska filharmonika Petra Kovačič in Iztok Hrastnik,

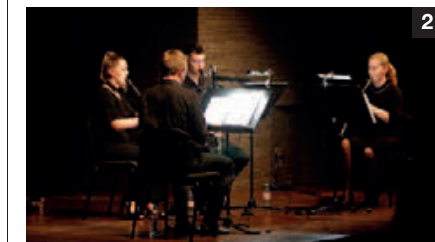
berlinska filharmonika Andrej Žust in Matic Kuder, skladatelja Vito Žuraj, Anže Rozman in drugi). Kot uvod v novo sezono že 47 let prirejamo Jesenske sere-nade – cikel štirih komornih koncertov, prepletenih z umetniško besedo. V sklopu kulturno-umetnostne vzgoje ponujamo bogato paleto komentiranih koncertov, ki jih pripravljamo v sodelovanju z orkestrom Slovenske filharmonije, Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, Big bandom RTV Slovenija, Policijskim orkestrom in Cankarjevim domom. Naši programi v Ljubljano letno privabijo več kot deset tisoč mladih poslušalcev z različnih koncev Slovenije. Izvajamo tudi prireditve na šolah. Posebej ponosni smo na Mešani mladinski pevski zbor Veter Ljubljana, ki se od ostalih srednješolskih zborov razlikuje po tem, da se v njem srečujejo dijakinje in dijaki iz različnih ljubljanskih srednjih šol. Vedno se trudijo ohranjati visoko poustvarjalno raven, kar potrjujejo visoke uvrstitve na domačih in

- 1) Kvartet 4phonium
 - 2) Kvartet klarinetov Accentus
 - 3) Meta Fajdiga, klavir in Metka Črnugelj, flavta
 - 4) Otroški pevski zbor RTV Slovenija
- Foto: Goran Antlejš

mednarodnih tekmovanjih. Za predano delo z mladimi glasbeniki, mladimi poslušalci in glasbo smo med drugim prejeli tudi plaketo glavnega mesta Ljubljana.

»Hvaležni smo, da Mestna občina Ljubljana v nas prepozna potencial, ki ga nudimo mestu. Brez njene finančne podpore prihajajoče 60. obletnice prav gotovo ne bi dočakali.«

*V imenu Glasbene mladine ljubljanske
Janez Rozman, predsednik društva*

Glasbena mladina ljubljanska

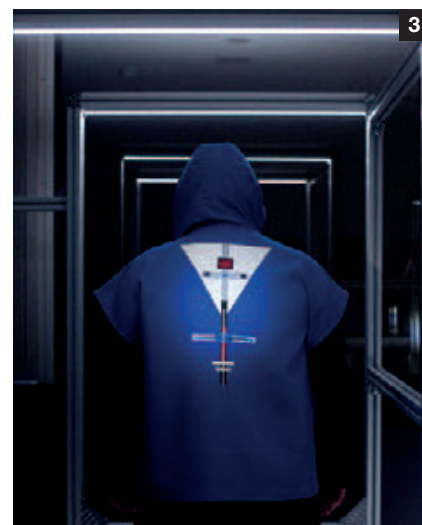
- Slovenska cesta 11
- 1964
- www.gml-drustvo.si, www.facebook.com/profile.php?id=100064447972326, www.instagram.com/glasbena_mladina_lj
- Koncerti z orkestri, koncerti z mladimi, mladinski pevski zbor Veter

Svojo umetnost smo predstavljali in razstavljali v mnogih svetovnih kulturnih središčih

Osrednja misija Zavoda Delak je združevanje umetnosti in znanosti ter umeščanje razvojne sodobne umetnosti v realno veselje. Smo raziskovalna in umetniška produkcijska hiša, ki raziskuje postgravitacijsko umetnost, postgravitacijsko

gledališče, kulturalizacijo veselja in kozmifikacijo umetnosti. Delujemo na presečišču sodobnih umetniških praks. Po spletu izvrstnih naključij smo postgravitacijski umetniki pripravljali in proizvajali svoje umetnine v stolpnici SCT (do leta

2016) in stolpnici Avtotehna (do danes), kjer smo v zadnjih treh desetletjih ustvarili niz predstav, ki so dobile javno potrditev in veliko število nagrad. S podporo Mestne občine Ljubljana, ki nam brezplačno nudi prostor za delovanje, bomo z razvojem vsebin lahko nadaljevali tudi v prihodnje.

Aljoša Živačič
Zavod Delak

Center za raziskave scenskih umetnosti Delak

- Slovenska cesta 54
- 1998
- www.postgravityart.space
- Programi uprizoritvene umetnosti

1) Ekscentrik: Nenehna Antigon, 2017

2) Biokozmizem: Izreka, 2019

Foto: Dunja Zupančič

3) Projektator, 2015

Foto: Miha Fras

Vsak prostor spremenimo v gledališče

Gledališče Ane Monro je bilo leta 1981 ustanovljeno kot majhna, a izrazno močna in progresivna umetniška skupina, ki je aktivno ustvarjala okrogla tri desetletja. Leta 1990 so se njeni člani povezali v društvo, ki deluje v javnem interesu na področju kulture (od 2014) ter vzgoje in izobraževanja (od 2019).

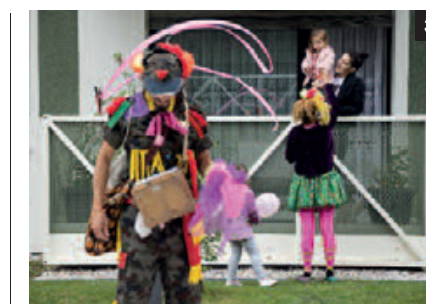
Danes je Gledališče Ane Monro ena od najbolj prepoznavnih in referenčnih neodvisnih producentskih hiš na področju sodobnih performativnih uličnih umetnosti – v Sloveniji in širšem mednarodnem prostoru. Glavno področje njegovega delovanja je javni prostor, ki ga kontinuirano uporablja, raziskuje in razvija kot prostor ustvarjanja (kreacija avtorskih predstav) in uprizarjanja (organizacija festivalov), prenosa znanj in

izkušenj (program neformalnega izobraževanja in usposabljanja ŠUGLA) ter umetniške komunikacije (mednarodno povezovanje in sodelovanje).

Vizija je ohraniti javni prostor v Sloveniji odprt za umetnost in ljudi. Družbeno odgovornost uresničuje s prosto dostopnimi dogodki, ki na inovativen način spodbujajo in/ali krepijo gradnjo skupnosti, strpnost, odprtost, sodelovanje, socialno bližino in povezanost.

1), 2) Interaktivna avtorska predstava Cirkus Korona v soseski Novo Brdo, maj 2021
3) Projekt soseskega gledališča Art Yard v soseski Novo Brdo, jesen 2021

Foto: Luka Dakskobler

Društvo gledališče Ane Moro

- Trg Prekomorskih brigad 1
- 1981
- www.anamonro.si, www.facebook.com/ana.monro.9, www.instagram.com/gledalisceanemonro/
- Ulično gledališče, festivali Ana Desetnica, Ana Mraz, Ana Plamenita, Ana Srčna, program ŠUGLA, Reka sedmerih imen

»S prosto dostopnimi dogodki vsako leto samo v Ljubljani nagovorimo vsaj 30.000 raznolikih obiskovalcev in spreminjamo namembnost urbanih kotičkov v mestu ter vanje privabljamo tudi tiste, ki sicer ne obiskujejo kulturnih prireditev.«

Gorazd Osojnik,
Gledališče Ane Monro

Ko poteka festival, se Ljubljana prelevi v pravo mesto žensk

Mesto žensk smo pionirska feministična organizacija, osredotočena na enakost spolov v umetnosti in kulturi. Sprva je bila namenjena pripravi in izvedbi festivala Mesto žensk, postopoma pa se je prelevila v večplastno organizacijo, ki se skozi vse leto osredotoča na umetniške, aktivistične in teoretske dogodke in produkcije žensk. Svoje dejavnosti hkrati širimo tudi na druga področja, in sicer na: kulturno-umetnostno vzgojo z dejavnostmi in učnimi gradivi za mlade in pedagoginje; grajenje skupnosti z oblikovanjem začasnih skupnosti, ki soustvarjajo umetniška dela in dogodke; zagovorništvo v sodelovanju z različnimi deležniki in tudi z nagrajevanjem žensk in ženskih kolektivov, ki spreminjajo družbo na bolje; ter povezovanje umetnosti in kulture s socialnim, izobraževalnim in gospodarskim sektorjem. Po zaslugi donacij naših podpornic je na voljo tudi specializirana knjižnica za področje sodobne umetnosti in feminizma, ki vsebuje nekaj edinstvenih draguljev. Vesele smo nagrade glavnega mesta Ljubljana za »poudarjanje pomena bojev za enakopravnost žensk in s tem bogatenja mesta Ljubljana«, ki smo jo kot društvo prejele 2022.

»Društvo za promocijo žensk v kulturi – Mesto žensk uspeva s podporo številnih, med njimi je tudi Mestna občina Ljubljana.«

Ponosne smo na velike uspehe festivala Mesto žensk, ki ga od samega začetka prirejamo na številnih prizoriščih, na katerih predstavljamo dela izbranih umetnic, aktivistk in teoretikark. Letno festival obišče približno 5.000 obiskovalcev in obiskovalcev.

Ekipa društva Mesto žensk

Mesto žensk, društvo za promocijo žensk v kulturi

📍 Metelkova ulica 6

📅 1996

🌐 www.mestozensk.org www.facebook.com/mesto.zensk,
www.instagram.com/mesto.zensk

🏠 Festival Mesto žensk, zagovorništvo, izobraževanje, umetniška produkcija

1) Selma Banich, Izbrisani pogledi, 2022

2) Ekipa Mesta žensk
Foto: Nada Žgank

Od Knapa do Borcev. Iz telesa, gibanja in plesa v skupnost in solidarnost

Iz produkcijskega zavoda En-Knap, ki ga je leta 1994 ustanovil plesalec in koreograf Iztok Kovač, se je leta 2007 rodila plesna zasedba En-Knap Group, ki je najstarejši profesionalni stalni ansambel za sodobni ples v Sloveniji. Plesalce v tej mednarodni zasedbi izberejo na mednarodni avdiciji. Stalni ansambel se ponaša z domišljenim repertoarjem – v sodelovanju z mednarodno priznanimi koreografi in režiserji raznolikih estetskih izročil – in z rednimi mednarodnimi gostovanji. Program zavoda En-Knap vse od njegove ustanovitve finančno podpirata Ministrstvo za kulturo

Zavod En-Knap

📍 Zaloška cesta 61

📅 1994

🌐 www.en-knap.com, www.facebook.com/EnKnapGroup,
www.instagram.com/en_knap_group

🏠 Plesna zasedba En-Knap, programsko upravljanje CK Španski borci

RS in Mestna občina Ljubljana. Od leta 2009 zavod upravlja Center kulture Španski borci v ljubljanskih Mostah, ki je domičil stalnega ansambla in hkrati največje prizorišče v Sloveniji, namenjeno razvoju sodobnega plesa. »En-Knap razvija odrsko in filmsko produkcijo, od leta 2019 pa obe v presečišču z intenzivnim raziskovanjem virtualne resničnosti in tehnologije skozi Oder 360,« pove Iztok Kovač. Virtualizacija odrskega plesa skozi plesni film, posnet s kamero, ki zaobseže 360 stopinj, potopitev v virtualizacijo in

1) En-Knap Group

2) Predstava Gran Bolero, 2023

3) Iztok Kovač

Foto: Andrej Lamut

(samo)koreografiran ogled z očali, ki zaobjamejo 360 stopinj, presega medije, resničnosti in žanre ter vzpostavlja nov pogled, simulirani oder pa obenem prenaša v nova okolja in okoliščine. »Gre za razširjen potencial sodobne umetnosti in poglobljeno vez s potencialno novimi občinstvi in skupnostmi,« doda Iztok Kovač. En-Knap se podpisuje pod več kot 100 plesnih predstav, šest plesnih filmov, šest dokumentarcev, več kot 400 sodelavcev in več kot 20 grad.

Umetnost ohranja Ljubljano pristno in avtentično ter jo postavlja na mednarodni kulturni zemljevid

Temeljna ideja delovanja Staroljubljanskega zavoda za kulturo je organizacija kakovostnih kulturnih prireditev v starem mestnem jedru Ljubljane in sistematična revitalizacija tega dela mesta z živo kulturo. »Tako so nastali naša tradicionalna mednarodna ciklusa Poletje v stari Ljubljani in Zima v stari Ljubljani, otroška prireditev Pozdrav pomladi – Gregorčki ter mednarodni festival Noči v stari Ljubljani, ki ga pripravljamo v sodelovanju z Ustanovo Imago Sloveniae. Svoje delovanje smo kasneje še programsko nadgradili z mednarodnima ciklusoma Mladi talenti in Jazz oder,« pove predstavnik zavoda Jan Kern. Programske koncepte projektov, ki sledijo aktualnemu dogajanju v kulturi in tudi širši družbi, so oblikovali na osnovi 35-letnega sistematičnega dela, potreb, danosti in možnosti. Program je vsebinsko jasno profiliran, zasnovan na zahtevnejših in tudi diferencialnih glasbenih smereh, od klasične glasbe različnih obdobji do etna in jaza. Iščejo presežke, nove umetniške pristope, angažiranost in raznolikost. Programski sklopi so zasnovani kompleksno in udeležujejo vrsto za kulturo in mesto pomembnih ciljev, kot so podpora mladim umetnikom, nove umetniške produkcije, naročila novih glasbenih del, kulturna vzgoja, ustvarjanje

kulturnih potreb, medkulturni dialog, mednarodno sodelovanje itd. »Vsi naši koncerti so brezplačni za obiskovalce, s čimer meščanom in obiskovalcem Ljubljane zagotavljamo dostopnost vrhunskih umetniških vsebin, kar nesporno prispeva k višji kakovosti življenja v mestu in razvoju kulturnega turizma,« doda sogovornik. Vsako leto se v okviru njihovih ciklov in festivala vrsti približno 60 koncertov, na katerih se predstavi več kot 500 glasbenikov iz več kot 20 držav. Odličen obisk vseh dogodkov (letno približno 40.000 obiskovalcev) kaže na veliko potrebo po tovrstnih glasbenih vsebinah. »Investicija v kulturo je dolgoročna naložba v družbo, njeno oza-veščenost, raven sočutja in vrednote. Tega se dobro zavedajo tudi vodilni v Mestni

1) Koncert Gulaze (Izrael), festival Noči v stari Ljubljani, 2019

Foto: Mankica Kranjec

2) Ekipa Staroljubljanskega zavoda za kulturo

Foto: Domen Pal

občini Ljubljana, ki v kulturo vlaga znatna sredstva in z ustrezno kulturno politiko zagotavlja učinkovit razvoj tako javnega kot nevladnega sektorja, ki je tudi izjemno pomemben za celovito kulturno ponudbo mesta,« pojasni Kern, ki ponesno doda, da je Staroljubljanski zavod za svoj prispevek k razvoju kulture in revitalizaciji starega mestnega jedra prejel kar dve nagradi Mestne občine Ljubljane.

1

2

Staroljubljanski zavod za kulturo

Dalmatinova ulica 10

1988

www.imagosloveniae.net, www.facebook.com/imago.sloveniae, www.instagram.com/imagosloveniae

Mednarodni cikel Poletje v stari Ljubljani, mednarodni festival Noči v stari Ljubljani, mednarodni cikel Jazz oder, mednarodni cikel Mladi talenti, mednarodni cikel Zima v stari Ljubljani

Ustvarili smo priljubljene koticke, dostopne vsem

Tukaj ni dovolj prostora za predstavitev vsega, kar počnemo na zavodu Divja misel. Razvijalo in zgodilo se je organsko, tudi zato, ker vas je toliko, ki nas redno ali občasno obiskujete. Bolj kot po imenu zavoda smo prepoznavni po programih in prostorih, ki smo jih ustvarili in jih ne bi bilo brez podpore Mestne občine Ljubljana. Kmalu bomo praznovali 20. obletnico prve Knjižnice pod krošnjami, ki smo jo postavili v Ljubljani. Bilo je spontano, prostor za branje pod drevesi pa se je z leti razrasel in postal del ljubljanske poletne parkovne opreme. Zagotovo ta preprosta ideja ne bi postala tako priljubljen javni prostor branja, če je v Mestni občini Ljubljana ne bi prepoznali, spodbudili njenega razvoja in leta vlagali v nakup

opreme ter sredstev za plačilo vseh, ki knjižnice vsako poletje postavljajo in skrbijo za njihovo delovanje. In če nam založbe ne bi vsa leta donirale številnih knjig in če ne bi bilo čete drugih financerjev, partnerjev in prostovoljcev. Knjižnica pod krošnjami je danes eden večjih in zanimivejših nacionalnih programov s področja bralne kulture.

»Za najbolj preprostim rečmi stoji kompleksno nevidno ozadje, saj nekaj, kar lahko vznikne iz čistega veselja, na dolgi rok obstane in raste le s potrditvijo okolja, številnimi sodelovanji in finančno podporo. In tako je praktično z vsemi rečmi, ki jih na zavodu počnemo.«

1

Divja misel, inštitut za neprofitno komunikacijo

Vodnikova cesta 65

2006

www.divjamisel.org, www.facebook.com/VodnikovaDomacijaSiska, www.instagram.com/explore/tags/divjamisel, www.instagram.com/vodnikova.domacija.center, www.mestoliterature.si, www.facebook.com/mestoliterature, www.instagram.com/mestoliterature

Literarni programi na Vodnikovi domačiji, Center ilustracije, Pravljični studio, Knjižnica pod krošnjami, pisarna Ljubljane, Unescovega mesta literature

1) Ekipa zavoda Divja misel
Foto: Lana Špiler

Leta 2015 smo bili prek razpisa Mestne občine Ljubljana izbrani za upravljanje Vodnikove domačije. Izkušenj z upravljanjem javnega prostora nismo imeli, hitro pa smo oblikovali seznam aktivnosti in prostorov, ki jih v Ljubljani še ni bilo in bi se jim bilo vredno posvetiti. Od rednega otroškega programa in Pravljičnega studia, do literarnega programa za mlade in odrasle, sobe za pisanje in galerije, posvečene ilustraciji. Knjižnica pod krošnjami nas je naučila, da je tudi oblikovanje prostora bistveno pri širjenju veselja do branja knjig. Z Vodnikovo domačijo je Ljubljana dobila zanimiv prostor, ki knjigo povezuje s številnimi drugimi področji. Pokazali smo, da rojstne hiše literatov lahko postanejo živahni javni prostori, javno-zasebno partnerstvo pa dober model upravljanja javnih prostorov in programov. Ker je Vodnikova domačija postala tudi vozlišče ustvarjalcev in ustvarjalk, založnikov in založnic in drugih s področja knjige, smo v okviru naziva Ljubljana, Unescovo mesto literature, prevzeli tudi povezovanje literarne skupnosti v Ljubljani in upravljanje stalnega naziva Ljubljana, mesto literature. Pomembna dela programa domačije sta tudi njena galerija in vsakoletni Decembrski sejem ilustracije, ki bo kmalu praznoval 10. obletnico. Tudi zato, ker je ilustracija krasno darilo, smo vzpostavili prostor, v katerem številna dela naših izjemnih ustvarjalcev in ustvarjalk končno lahko kupimo. Z dobrim in skrbnim delom smo pridobili zaupanje strokovne javnosti in tako smo v letu 2022 oblikovali Center ilustracije, ki skrbi za predstavljanje, povezovanje in promocijo domačih avtoric in avtorjev vseh generacij ter za izobraževanje o ilustraciji. V času gostovanja Slovenije kot častne gostje na knjižnem sejmu v Frankfurtu smo pripravili tudi predstavitev slovenske ilustracije.

Tina Popovič,

Divja misel, inštitut za neprofitno komunikacijo

Glej, bogata kulturna ponudba mesta

Gledališče Glej, najstarejše neodvisno gledališče v našem prostoru, je že pred desetimi leti svoj produkcijski fokus preusmerilo od zgolj ustvarjanja gledaliških predstav k pomenu vključevanja t. i. četrte stene – Publike. »Naš program na več nivojih in skozi različne vsebine preizprašujemo ter tako iščemo odgovor na vprašanja, komu je naše delo namenjeno, za koga ga delamo, kako ga naredimo bolj dostopnega in kako ga odpremo ter približamo meščankam in meščanom Ljubljane,« pove Inga Remeta iz Gleja. Načrtno umeščanje in vključevanje, dostopnost programov in pogum, da skupaj s Publiko ustvarjajo pot razvoja in delovanja, bogatenja vsebin in kulturnih dinamik mesta Ljubljana, so drzne poteze, ki terjajo obilo sodelovanja, solidarnosti, razumevanja in raznolikih dinamik, a hkrati tudi potrjujejo pomen skupnosti in njene odpornosti v svetu, ki so mu bližje razlikovanja. Z gledališko-plesno-performerskim abonmajem Transferzala jim je uspelo združiti organizacije, ki s svojo drzno in prepoznavno gledališko ter plesno produkcijo bogatijo kulturno dogajanje mesta Ljubljana, izvirajoč iz preproste želje sodelujočih Centra kulture Španski borci, Gledališča Glej, Stare mestne elektrarne – Elektro Ljubljana (Zavod Bunker) in Plesnega teatra Ljubljana po abonmaju. Sogovornica pove, da želijo z abonmajem predstaviti najboljše, kar ponujajo sodelujoči neodvisni odri ter

1) Festival Generacija Generaciji: predstava Infratanko
2) Inga Remeta
3) Festival Soteska open 2023
Foto: Marijo Zupanov

pritegniti čim bolj raznoliko publiko. S programoma kulturno-umetnostne vzgoje za mlajše generacije, ŠtudenTeater in Generacija generaciji, mladim skozi metode dela in s sodobnimi ustvarjalnimi pristopi v uprizoritvenih umetnostih približujejo aktualne teme, s slednjim tudi v mednarodnem kontekstu. Med bolj prepoznavnimi projekti je tudi Kulturna četrt Soteska, ki ohranja butičnost in lepoto mesta Ljubljana skozi različne aktivnosti in dejavnosti akterjev skupnosti (Rimska ulica, Slovenska ulica, Soteska, Vegova in Gregorčičeva). »Soteski želimo skozi ustvarjanje celostnih programov

vliti življenje in jo spremeniti iz tranzitne ulice v skupnostno destinacijo, ki jo združujejo pestra kulturna dejavnost, čudoviti ambientni kavarn in kulinarike ter prijetne nastanitve. Sosedom in meščanom se odpiramo tudi skozi Festival Odpornosti – SoteskaOpen, ki ga organiziramo enkrat letno,« pove Inga Remeta. »Naše vsebine so referenčne, imajo dolgoletno tradicijo in pišejo mnoge uspehe, za kar smo prav gotovo zaslužni tako ustvarjalke in ustvarjalci Gledališča Glej kot tudi Publika ter seveda dolgoletna podpora in zaupanje v naše delo s strani Mestne občine Ljubljana,« še zaključuje.

Društvo gledališče Glej

- Gregorčičeva ulica 3
- 1976
- www.glej.si, www.facebook.com/glej.gledalisce, www.instagram.com/glejgledalisce
- Gledališki program, festival Odpornosti

Od umetniške vodje do vzpostavitve prve neinstucionalne galerije sodobne umetnosti

Moja zgodba v kulturno-umetniški skupnosti v Ljubljani se je začela leta 2009, ko sem v takrat novoustanovljenem javnem zavodu Center urbane kulture Kino Šiška prevzela vlogo umetniške vodje. Sčasoma sem želela vsebine, ki smo jih pripravljali v okviru projektov in programov Kina Šiška, razširiti še na druga področja delovanja, predvsem na področje sodobnih vizualnih umetnosti. Z nepogrešljivo in neomajno podporo Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana sem zasnovala galerijo DobraVaga, ki je še danes ključna

odskočna deska za mlade umetnice in umetnike. Enako spodbudo sem prejela tudi kasneje, ko sem se leta 2017 odločila za samostojno pot in ustanovila RAVNIKAR, zavod v javnem interesu na področju kulture. Za vzpostavitev galerije sem se odločila po spoznanju, da v Ljubljani obstaja določen primanjkljaj na neodvisnem, torej neinstucionalnem prizorišču mlade, sodobne umetnosti.

»Galerija, ki je danes, po šestih letih delovanja, presešla okvirje svoje sprva osnovne galerijske razstavne dejavnosti, je svojevrstna umetniška iniciativa in platforma, posvečena predstavitvi in promociji raznovrstnih progresivnih umetniških praks, tako slovenskih kot mednarodnih umetnic in umetnikov.«

Zavod Ravnikar gallery space

- Vošnjakova ulica 4
- 2017
- www.ravnikar.org, www.facebook.com/ravnikargalleryspace, www.instagram.com/ravnikargalleryspace
- Razstavni in izobraževalni program

1) Razstava Max Freund: Blümchen
2) Pjera Ravnikar
Foto: Marijo Zupanov

Raznovrstni projekti, ki jih s kolektivom snujemo in izvajamo, zapolnjujejo vrzel, ki je javne institucije iz različnih razlogov ne zmorejo pokrivati. Poleg standardne galerijske dejavnosti pripravljamo še vrsto drugih vsebin, na primer LJUBLJANA ART WEEKEND in brezplačna mentorstva za umetnike, ki dobro ponazorijo cilje, ki jih zasledujemo; naši projekti so vedno brezplačni, dostopni in privlačni za različne javnosti, prispevajo h kakovosti in profesionalizaciji umetniškega delovanja, hkrati pa veliko doprinesejo tudi lokalnim skupnostim in zagotavljanju visokih standardov kulturnega turizma. V obdobju med letoma 2017 in 2023 je galerija organizirala več kot 87 samostojnih in skupinskih razstavnih projektov, v okviru katerih se je predstavilo več kot 144 domačih in tujih avtoric in avtorjev. Popolnoma samoumevno je, da bi naše vsebine brez finančne in siceršnje podpore Mestne občine Ljubljana precej težje

izvajali v tolikšnem obsegu in obenem vzdrževali nadpovprečno raven kakovosti. V relativno kratkem času smo uresničili marsikateri potencial, ki ga to mesto in njegova umetniška skupnost ponujata, ter začeli številne projekte, ki v prihajajočih letih veliko obljublajo. Verjamemo, da nam bo občina tudi v naslednjem obdobju izkazala profesionalno zaupanje v našo vizijo, saj bo strateška in trajnostna podpora nujna tudi za nadaljnji razvoj.

Pjera Ravnikar,
RAVNIKAR

Smo prostor sodobne raziskovalne umetnosti, raziskovalnega učenja in možnih scenarijev etične, varne in vključujoče prihodnosti

V skoraj tridesetih letih delovanja na področju sodobne raziskovalne umetnosti se

je Galerija Kapelica razvila v institucijo z raziskovalnimi in izdelovalnimi laboratoriji, ki umetnicam in umetnikom omogočajo sodelovanje z znanstveniki in inženirji. Ob tem transdisciplinarnem programu smo vzpostavili program za izobraževanje otrok, mladine, umetnic in umetnikov ter ostale zainteresirane javnosti za kritično rabo sodobnih tehnologij. Vse te dejavnosti so medsebojno povezane v krovni instituciji Zavod Kersnikova, ki ga Mestna občina Ljubljana sofinancira že več kot dvajset let.

»S svojim prepoznavnim programom in mednarodnimi partnerstvi se vpisujemo na zemljevide pomembnih festivalov.«

V zadnjih desetih letih na Kersnikovi je velik poudarek namenjen neformalnemu

1) Projekt Ex.A.R.U (Exo Auxiliary Respiratory Unit)

Foto: Matjaž Rušt

2) Delavnica za otroke: RoboHEK

Foto: Hana Marn

3) Projekt Stella Verde

Foto: Simon Gmajner

izobraževalnemu programu, ki je manj pokroviteljsko označen kot raziskovalno učenje. Njegova posebnost je, da udeležence spodbuja k izdelovanju s svojimi rokami (DIY) in ustvarjalnemu sodelovanju med udeleženci (DITO). Njihovo spoznavanje principov visokih tehnologij in kritična raba le-teh udeležencem nudita orientacijo v vse bolj digitaliziranem in avtomatiziranem svetu, v katerem bodo

izkušnje, pridobljene na delavnicah, lahko uporabljali kreativno in ozaveščeno. Zavod Kersnikova se s svojim prepoznavnim programom in partnerstvi s številnimi mednarodnimi kulturnimi in znanstvenimi institucijami ter evropskimi univerzami vpisuje na zemljevide pomembnih mednarodnih festivalov, namenjenih sodobni raziskovalni umetnosti ter premišljanju o bolj trajnostnih, varnih, vključujočih in etičnih oblikah prihodnosti.

Ekipo Zavoda Kersnikova

Zavod za kulturo, umetnost in izobraževanje Kersnikova

Likozarjeva ulica 1

1995

www.kersnikova.org, www.facebook.com/kersnikova4, www.instagram.com/kapelicagallery, www.instagram.com/explore/tags/zavodkersnikova

Transdisciplinarni programi, galerija Kapelica, programi kulturno-umetnostne vzgoje

K vragu dieta

Forum Ljubljana je zavod za umetniško in kulturno produkcijo. Kot večina nevladnih organizacij smo s svojim delom na področju umetnosti in kulture začeli, da bi ustvarjali in predstavljali sodobne umetniške prakse in teme, ki so bile v tistem času zapostavljene, spregledane ali celo zaničevane. Od umetniškega videa do grafitov, hardcore muzike, stripa, performansov, različnih form uprizoritvenih in intermedijskih umetnosti ter vse do družbenokritičnega filma in svetlobne umetnosti v javnem prostoru.

»Forum Ljubljana je ena tistih organizacij z zloglasne Metelkove 6, zaradi katerih (o tem že nekaj let čivkajo na e-drevesih) umirajo starostniki v domovih za ostarele, zaradi katerih so študentje brez domovanj, menda smo krivi tudi za poplave. Ni da ni.«

In če se boste kdaj spraševali, kje so se vaši otroci navlekli čudnih pogledov na svet, smo verjetno krivi spet mi, saj smo se s svojo dejavnostjo infiltrirali tudi v izobraževalne institucije. Nedvomno so tudi vaši

otroci kdaj zamudili zadnji avtobus, ker so uživali na eni od naših prireditev ali celo sodelovali na njej. Letno namreč na našem mladinskem natečaju za strip in animacijo Živel strip! Živela animacija! že več kot desetletje in pol sodeluje več kot 500 učencev in dijakov iz cele Slovenije – na festivalu Svetlobna gverila je zgolj v letu 2023 sodelovalo 40 umetnic in umetnikov, 15 mentorjev, 14 dijakov, 88 študentov ter 19 kulturnih in izobraževalnih organizacij. V Ljubljani smo ustvarili edinstven Svetlobni park, ki domuje v parku ob Gradaščici, številnim avtorjem pa omogočili tudi predstavitve njihovih del na domačih in tujih mednarodnih festivalih. S Stripburgerjem smo orali ledino na področju avtorskega stripa tako doma kot širše, številni avtorji, katerih dela smo producirali, pa so bili deležni nagrad, štipendij za vrhunske ustvarjalce ...

»Kulturni programi prestolnici dajejo slikovitost, dinamičnost, zaradi nje ti zdaj že osovraženi turisti prihajajo v Ljubljano, zaradi nje se vračajo, zaradi nje si v tem mestu prebivalci ali prišleki želijo živeti. Ti programi spodbujajo mentalno kondicijo njenih odjemalcev.«

Forum Ljubljana, Zavod za kulturno in umetniško produkcijo Ljubljana

Metelkova ulica 6

1994

www.svetlobnagverila.net, www.stripburger.org, www.zivelstrip.net, www.facebook.com/festivalsvetlobnagverila, www.facebook.com/stripburgercomix, www.instagram.com/festival_svetlobna.gverila, www.instagram.com/stripburger

Več programov, med njimi Svetlobna gverila, Stripburger, Živel strip! Živela animacija!

1) Beam Team: Portal, Svetlobna gverila, Galerija Vžigalica, 2023

2) Odprtje razstave IC 2.0, Galerija Alkatraz, AKC Metelkova mesto, 2018

Foto: DK

In kaj je naše gonilo v teh časih? Umetniki s svojim iskrim pogledom na svet in brezmejnimi zakladom inovativnih idej ter vi, obiskovalci, podporniki in kritiki, ne nazadnje pa tudi družbena situacija sama, ki vedno terja reakcijo. Vse to in še več počnemo tudi zaradi vas, zato da bi vam predstavili navdihujoča umetniška dela, da bi vas spodbujali k ustvarjanju prihodnosti za vse, ne le za tiste s kapitalom in družbeno močjo. Prihodnost bo takšna, kot si jo bomo ustvarili in izbrali sami.

Zato vas vabimo, da se nam pridružite na naših brezplačnih delavnicah, razstavah, vodstvih s kolesi po Svetlobni gverili, performansih, predavanjih, pogovorih o stripu, občasno pa si pogumno privoščite kalorični zalogaj stripov. Zagotavljamo širjenje stripovskih obzorij, potešeno lakoto in okrepljeno zdravje. K vragu dieta, privoščite si Stripburger in drugo umetniško produkcijo, ki vam jo – tudi s podporo Mestne občine Ljubljana – nudimo.

Katerina Mirovič, Forum Ljubljana

Mladina

V Ljubljani imaš prijatelja

V Ljubljani posebno skrb posvečamo razvoju mladinske politike in mladinskega dela. Urad za mladino MOL, ki že od leta 1995 deluje v okviru Mestne občine Ljubljana, koordinira prostčasne aktivnosti na področju dela z mladimi, spodbuja nove aktivnosti in priložnosti za mlade ter se odziva na potrebe mladih v mestu.

Podpora nevladnim organizacijam se izraža skozi možnosti za **brezplačno uporabo prostorov**, skozi **sofinanciranje projektov in programov za mlade** ter skozi podporo mreženju na področjih, ki so pomembna za mlade in razvoj kakovostnega mladinskega dela.

Od leta 2016 sledimo ciljem strategije za mlade v MOL, pri oblikovanju katerih so imele pomembno vlogo mladinske in druge nevladne organizacije. S strategijo smo začrtali okrepljeno podporo programom, ki delujejo po metodah mladinskega dela ter vzpostavili **Mrežo mladinskih centrov Ljubljana**, katere del so mladinski centri v upravljanju NVO.

Pomemben del naših prizadevanj predstavlja skrb za trajnostno podporo mladinskemu delu in za razvoj kakovosti mladinskega dela. Poleg financiranja in sodelovanja z javnim zavodom **Mladi zmaji** trajnostna podpora zajema večletno financiranje programov mladinskih centrov ter redno, večletno financiranje projektov in programov za mlade, ki jih izvajajo nevladne organizacije.

Eno od temeljnih načel mladinskega dela je, da prispeva k osebnemu in socialnemu razvoju mladih, zato pa si prizadevamo oblikovati okolje za neformalno učenje, v katerem so v ospredju vrednote sodelovanja, spoštovanja, enakopravnosti in solidarnosti. To je okolje, v katerem lahko vsi mladi odkrivajo in razvijajo svoje talente, krepijo samopodobo, sooblikujejo svoj življenjski prostor in so slišani.

Udeležence in udeleženci projektov in programov, ki jih izvajajo mladinske in druge nevladne organizacije, v samoevalvacijskih vprašalnikih poročajo, da so se z udeležbo naučili novih stvari, da so postali boljši v prevzemanju odgovornosti, kritičnem mišljenju, sodelovanju in podpori drugim. Zaradi vključevanja v aktivnosti so naravnani bolj pozitivno in samozavestni.

V sodelovanju z izvajalci programov izvajamo redno merjenje učinkov in načrtujemo ukrepe za dvig kakovosti. In to je ključno. Da programi in projekti mlade, ki živijo, se šolajo ali delajo v Ljubljani, podpirajo na poti odraščanja.

Katarina Gorenc, vodja Urada za mladino MOL

Z našimi programi podpiramo mlade, da izkoristijo svoj potencial

TiPovej! je izobraževalna organizacija, ki v šolah, mladinskih organizacijah in podjetjih izvaja delavnice in treninge, s katerimi udeležencem pomagamo poiskati lastno ustvarjalnost, jih učimo ustvarjalno razmišljati in s skupinskim delovanjem iskati nove rešitve. Smo odlična izhodiščna točka za osebni uspeh. V zavodu negujemo radovednost mladih in jim pomagamo, da spoznajo sami sebe, izrazijo svoj potencial ter postanejo uspešni v uresničevanju svojih idej.

»Mladim omogočamo raziskovanje, samoodkrivanje in vseživljenjsko učenje, prek katerega se aktivno razvijajo v ustvarjalne voditelje in reševalce izzivov jutrišnjega dne.«

Urad za mladino Mestne občine Ljubljana nas podpira pri izvajanju štirih ključnih programov zavoda: »Šola za lajf – Pogumni. Kreativni. Podjetni.« Vsakoletno približno 80 mladostnikom iz ljubljanskih poklicnih šol in mladinskih centrov pomagamo, da odkrijejo svoje talente, in jim predajamo znanje in orodje za njihovo uresničitev – vse od izgradnje koticke za sprostitev na šoli do odprtja lastnega salona. Na njihovi poti jih spremljajo naši mentorji – mladi podjetniki in strokovnjaki.

Delavnice »Učne in poklicne poti prihodnosti« letno približno 200 mladim iz Ljubljane predstavijo ključne kompetence 21. stoletja in jim pomagajo izrisati svoj arhetip prihodnosti. Vse hitreje se je treba odzivati na hitre spremembe vsakdana, pri čemer nas pred stresom varujejo prav kompetence prihodnosti, ki jih mladi osvajajo na delavnicah.

Izobraževanje »Od projektne ideje do uresničitve« v okviru programa Mestni Inkubator JZMZ več kot 30 mladim letno pomaga nadgraditi projektne ideje in jih pripraviti na polet. Vsem tistim, katerih ideje so izbrane in finančno podprte, pa

1) Izvedba projekta Evropska živa knjižnica v ČMC Črnuče

Foto: Urška Česnik

2) Mladinski forum projekta Mladi sooblikujejo mesta učenja v Magdeburgu

Foto: Bennet Rietdorf

nudimo mentoriranje in brezplačno karierno svetovanje.

Mestna spletna platforma »Ljubljana mesto učenja« predstavlja učni ekosistem, ki uporablja najnovejšo tehnologijo za mapiranje učnih priložnosti in ponudbo lokalnih ter digitalnih izkušenj, ki jih lahko združujemo v učne sezname predvajanja ter uporabljamo digitalne učne značke za priznavanje učenja in dosežkov. S pomočjo Urada za mladino MOL so mladi opremljeni z močjo poguma, ustvarjalnosti in podjetnosti, da premagajo izzive, ki jih prednje postavita mesto in svet. Imajo sposobnost učenja, prilaganja in razvoja ter so vedno prvi na cilju, še prej kot umetna inteligenca.

Urška Česnik in Sonja Čandek,
Zavod TiPovej!

TiPovej! Zavod za ustvarjalno družbo

- Trg prekomorskih brigad 1
- 2005
- www.tipovej.org, www.facebook.com/tipovej, www.instagram.com/zavodtipovej
- Od projektne ideje do uresničitve, Učne in poklicne poti prihodnosti, Šola za lajf – PKP

Mladim pomagamo pri kariernem razvoju, zaposlovanju in aktivnem državljanstvu

V zavodu Nefiks mladim in mladinskim organizacijam zagotavljamo ustrezno strokovno podporo pri beleženju in evidentiranju neformalnega izobraževanja ter učinkov mladinskega dela z namenom njegovega priznanja v širši družbi. Skozi različne programe, ki jih izvajamo, lahko v zavodu krepimo tudi svoje poslanstvo. Ključna programa, ki ju finančno podpira tudi Urad za mladino Mestne občine Ljubljana, sta Mladinski center Vič in Mladinska mreža za karierni razvoj – mreža KROJ.

»Cilj zavoda je vključevanje, prepoznavanje in upoštevanje mladinskega ter prostovoljnega dela med drugim tudi v sistemih formalnega izobraževanja, pri nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, sistemih štipendiranja in zaposlovanju.«

Mladinski center Vič je organizirano funkcionalno središče za mlade, v katerem se izvaja mladinsko delo, ki je organizirano in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje vseh dejavnosti temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve. Odprt je

Zavod Nefiks

- Ob dolenjski železnici 12
- 2004
- www.nefiks.si, www.facebook.com/nefiks.talentiran, www.instagram.com/zavodnefiks
- Mladinski center Vič, mreža Kroj

1) Mladi Mreže KROJ

Foto: Marko Pleterski

za vse mlade iz lokalnega okolja na Viču in širše, prav tako je vključen v mrežo Mladinskih centrov Ljubljana. Mreža KROJ – mladinska mreža za karierni razvoj povezuje organizacije mladinskega sektorja, ki delujejo na področju kariernega razvoja mladih. Smo relevanten sogovornik odločevalcem in povezovalcem reprezentativnih organizacij, ki postavlja standarde kakovosti na področju, mladim pa omogoča dostop do kakovostnih informacij ter je prostor za razvoj potencialov. Mreža KROJ je vez med ključnimi akterji na mladinskem polju, ki mlade spodbuja k ustvarjanju svoje karierni poti.

V letu 2017 smo idejo o Nefiks kariernem razvoju mladih nadgradili v Mrežo za karierni razvoj, ki smo jo s pomočjo Mestne občine Ljubljana v letu 2018 razvili v mrežo osmih organizacij, ki so sprva sodelovale pri mreži. V slovenskem nevladnem prostoru smo tako v nekaj mesecih le iz nekaterih organizacij oblikovali Mladinsko mrežo za karierni razvoj – KROJ. Naš namen je namreč skupen, saj vsi spodbujamo mlade k ustvarjanju lastne karierni poti, in sicer s tem, da jim omogočamo dostop do kakovostnih informacij in si prizadevamo biti prostor za razvoj potencialov.

»Verjamemo v medsebojni prenos znanja, zato organiziramo usposabljanja na teme kariernega razvoja mladih. Povezujejo nas skupni projekti, organizacija skupnih dogodkov mreže in karierna svetovalnica.«

Alenka Blazinšek Domenis,
Zavod Nefiks

Posebno pozornost namenjam tistim, ki so se znašli v stiski

V Društvu Center za pomoč mladim podpiramo mlade na poti odrasčanja. Prek različnih inovativnih izkustvenih programov jim omogočamo odkrivanje in krepitev potencialov, širjenje socialnih mrež in učinkovito spoprijemanje z izzivi. Naše dejavnosti so namenjene mladim in tistim, ki so z njimi povezani, obenem pa smo valilnica novih mladinskih delavk in delavcev, saj nam pri uresničevanju našega poslanstva pomagajo prostovoljke in prostovoljci. Program društva, ki zajema projektno delo in svetovalnico za mlade s podpornimi programi, že od samega začetka ustanovitve podpira Mestna občina Ljubljana. Naši programi ne bi bili izvedljivi, če nas po poti ne bi podpiralo zavidljivo število

prostovoljk in prostovoljcev – radi jim rečemo tudi »strokovoljci«, saj se prek skrbno načrtovanega programa usposabljanja po poti dodobra izurijo v izvajanju prvovrstnega mladinskega dela. Prav to je tudi program, ki ga v Mestni občini Ljubljana prepoznavajo kot koristnega in ga od leta 2014 tudi sofinancirajo. Programov se letno udeleži med 2000 in 3000 mladih med 15. in 30. letom starosti. Od tega povprečno 1200 mladih samo z območja Mestne občine Ljubljana.

1

»Smo organizacija, ki se nenehno odziva na potrebe mladih v družbi, zato vsako leto oblikujemo »ad hoc« projekte, ki naslavlajo tiste tematike, ki jih mladi izpostavijo sami. To so projekti, katerih oblike ne bi znal napovedati niti Nostradamus, saj jih na letni ravni oblikujemo skupaj z mladimi.«

Špela Gorjan,

Društvo Center za pomoč mladim – CPM

2

4

3

Društvo Center za pomoč mladim

- Trg prekomorskih brigad 1
- 1999
- www.cpm-drustvo.si
- Strokovoljci, Program svetovalno edukativnega dela z mladimi z manj priložnostmi

1) Špela Gorjan

Foto: osebni arhiv

2) Letno izobraževanje za prostovoljce - "strokovoljce"

3) Delavnica s srednješolci

4) Vtis iz letnega Treninga socialnih veščin v Soči

Foto: arhiv društva

Pri nas se mladi počutijo slišani, vključeni in varno

Zgodbo Legebitre v vsem času delovanja ustvarjajo različni posamezniki – od vidnejših aktivistov in podpornic gibanja do prostovoljk in uporabnic. Vsem je skupno zavzemanje za bolj sprejemajočo, enakopravno in odprto družbo. »Pri tem je bila nepogrešljiva in odločilna tudi podpora Mestne občine Ljubljana, v kateri smo našli sogovornico, pripravljeno prisluhniti stiskam in težavam, s katerimi se osebe LGBTIQ+ srečujejo v

vsakdanjem življenju, ter zaveznico pri iskanju rešitev, ki bi skupnosti omogočile živeti pristno, kakovostno in opolnomočeno življenje,« pove Sebastjan Sitar, predsednik Legebitre. Organizacija skupnosti nudi celostno podporo, od pravnega in psihosocialnega svetovanja, testiranja na hiv ter druge spolno prenosljive okužbe do podpornih skupin in samopomoči ter zagovorništva in mladinskih aktivnosti. »Podpora Mestne občine Ljubljana nam vse od leta 2014 omogoča izvajanje brezplačnega in zaupnega testiranja na hiv in druge spolno prenosljive okužbe za moške, ki imajo spolne odnose z moškimi in njihovim spolnim partnerjem, ter nudenje psihosocialnega svetovanja za LGBTIQ+ osebe,« doda sogovornik.

1) Praznovanje 25-letnice društva Legebitra

Foto: Nikolaj Mulej

2) Predsednik društva Sebastjan Sitar

Foto: osebni arhiv

V sklopu programa hiv nudijo tudi psihosocialno podporo vsem osebam, ki živijo s hivom ne glede na spolno usmerjenost. S finančno podporo Mestne občine Ljubljana so leta 2018 odprli prvi (in zaenkrat še edini) LGBTIQ+ mladinski center v Sloveniji, v katerem mladi z vključevanjem v

1

2

Društvo Informacijski center Legebitra

- Trubarjeva ulica 76a
- 2001
- www.legebitra.si www.facebook.com/Legebitra www.instagram.com/diclegebitra
- Mladinski center Legebitra, Psihosocialno svetovanje za LGBTIQ+ osebe, Hiv+, Odziv na hiv

različne aktivnosti pridobivajo nova znanja, izkušnje in veščine, širijo svojo socialno mrežo in kakovostno preživljajo svoj prosti čas. »Zagotavljamo varen in odprt prostor, v katerem se mladi z raznolikimi spolnimi identitetami, usmerjenostmi in/ali spolnim izrazom informirajo o LGBTIQ+ tematikah in raziskujejo svojo identiteto,« zaključuje Sebastjan Sitar.

Smo za življenje brez nasilja in zlorab ter za veliko mero strpnosti do vseh različnosti

Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi deluje od leta 2001 in vse od začetkov so se programi, ki jih je sofinancirala Mestna občina Ljubljana, za izvedbo naših aktivnosti za uporabnike in uporabnice programov ter njihov napredek v življenju izkazovali kot ključni. Gre za programe, ki omogočajo razvoj aktivnosti, vizijo in k žrtvam usmerjen pristop ter na drugi strani številne preventivne aktivnosti, ki naslavljajo predvsem mlade, mladinske delavce ter širšo laično in strokovno javnost in katerih namen je življenje v okolju brez nasilja, zlorab, z veliko mero strpnosti do vseh različnosti, ki nas obkrožajo in s katerimi vsak med nami tudi živi. Program Celostna oskrba žrtev trgovine z ljudmi vse od začetka razvoja omogoča izvedbo nadstandardnih aktivnosti, nameščanje oseb, ki ne zmorejo sodelovanja v predkazenskem in kazenskem postopku ali pa jih uradne institucije ne prepoznajo kot žrtev trgovine z ljudmi, plačilo vseh nepredvidenih stroškov, ki so povezani na eni strani z varnostjo žrtev in varnostjo zaposlenih in prostovoljcev ter na drugi strani z njihovim celostnim okrevanjem in napredkom, npr. možnostjo izobraževanja in usposabljanja, življenja v podpornem stanovanju, psihičnega okrevanja ... Izvajamo pa tudi dva programa, ki sta preventivne narave in ki ju vsako leto dopolnjujemo z

1) Predsednica društva Polona Kovač
2) Utrinek iz delavnice
Foto: arhiv društva

aktivnostmi, s katerimi dosežemo še več mladih. S sorodnimi nevladnimi organizacijami sodelujemo v programu mreže Prava zveza, katere namen je ozaveščanje mladih o izbiri nenasilja ter pasteh trgovinja z ljudmi tudi z aktivnostmi, kot so bili na primer koncerti ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi, hiše strahov, poligoni nenasilja, impro predstave ipd. V okviru programa KLJUČna šola za mladostnike in mladostnice v Ljubljani prek pogovornih ur mlade informiramo o temah, kot so privolitev v odnose, nenasilje v odnosih, škodljivost pornografije in prostitucije ipd., o temah, o katerih se mladi, kot nam povedo, z odraslimi sicer ne pogovarjajo; izvajamo pa tudi širšo raziskavo med mladimi o zaznavanju zlorabe otrok za prostitucijo v Sloveniji. Številke, ki jih dosegamo prek naših aktivnosti, so izjemne – več kot 500 uporabnikov in uporabnic programa Celostna oskrba ter tisoče otrok in mladih, udeleženi v preventivnih aktivnostih.

Društvo Ključ, Center za boj proti trgovanju z ljudmi

- p.p. 2722
- 2001
- www.drustvo-kljuc.si www.facebook.com/drustvo.kljuc
www.instagram.com/drustvokljuc
- Prava zveza, Celostna oskrba žrtev trgovanja z ljudmi, KLJUČna šola za mladostnike in mladostnice v MOL

»Verjamemo, da smo vsi košček v sestavljanju družbe brez nasilja, zlorab in izkoriščanja, in k temu cilju stremijo aktivnosti, ki jih lahko izvajamo ob podpori Mestne občine Ljubljana.«

Polona Kovač,
Društvo Ključ – center za boj
proti trgovanju z ljudmi

Dostopnost kulturnih vsebin za vse starostne in družbene skupine je ključna

Pomemben del delovanja društva ŠKUC je vključevanje mlajših in perspektivnih ustvarjalk in ustvarjalcev v kulturno dogajanje in spodbujanje njihove naklonjenosti do novih umetniških, kulturnih in družbenih praks kot tudi ustvarjanje razmer, v katerih bi mladi lahko aktivno preživljali svoj prosti čas. Članice in člani

društva večino dejavnosti izvajamo v Ljubljani, velik del pa v slovenskem in mednarodnem prostoru. Letno organiziramo več kot 650 dogodkov, med katerimi so festivali Živa književnost, O'živela knjiga, Dobimo se pred Škucem, Teater v Galeriji, Lezbična četrt, Ropotarnica, Chilli Space in najstarejši Festival LGBT filma v Evropi. Sodelujemo tudi v mnogih pomembnih mednarodnih projektih oziroma mrežah, na primer na Bienalu mladih ustvarjalcev iz Evrope in Sredozemlja, ILGA-Europe, ERYICA. V društvu posebno pozornost posvečamo razvijanju kulturnih dejavnosti, ki predstavljajo neodvisno in alternativno obliko v načinu in pojmovanju kulturne produkcije ter vključevanju socialno izključenih in ranljivejših družbenih skupin, kulturni socializaciji mladih in oblikam njihove aktivne in pasivne participacije, povezane z aktivnostjo društva.

Društvo Škuc

- Stari trg 21
- 1972
- www.skuc.org www.facebook.com/skuc.association
www.instagram.com/skuc_drustvo
- Info in mladi Škuc, podporna skupina za mlade, (z)Gradimo LGBTQ svet, Ljubljanska mreža info točk, Samopomoč HIV+, Samosprijemanje v stiski za LGBT+ osebe, Dobimo se pred Škucem, Festival Živa književnost

1) Predstava Sandija Ješenika: #brazgotine #kemseks, ŠKUC Gledališče
Foto: Simao Bessa
2) Kulturni dan za učenje in učenje v Galeriji Škuc
Foto: arhiv društva

»Programi ŠKUC-a ostajajo edinstveni na področju vizualnih umetnosti, glasbe, literature, založništva, filma in videa, gledališča, LGBT-aktivizma, informiranja in svetovanja za mlade, otroškega programa, sociale, knjižničarstva, arhiviranja, festivalske in LGBT-klubske dejavnosti.«

Našo močno vpetost v mestni ekosistem podpira tudi Mestna občina Ljubljana s sofinanciranjem kulturnih, mladinskih in socialnih programov. Mesto in drugi, ki podpirajo naš program, nam omogočajo, da ta ostaja kakovosten in predvsem cenovno dostopen širšemu občinstvu. Velik del programa je zaradi podpore brezplačen ali dostopen po simbolnih vstopninah, v ŠKUC-u pa želimo tudi v prihodnosti ohranjati programe, široko dostopne za vse. Predvsem želimo meščanke in meščane spodbujati k aktivnemu preživljanju prostega časa, saj ima mesto pestro ponudbo na področju kulture, mladine in družbenokritičnih vsebin, znotraj katerih lahko vsakdo najde kaj zase.

Ekipa Društva ŠKUC

Vzgoja in izobraževanje

Ljubljana je otrokom prijazno mesto

Na Oddelku za predšolsko vzgojo in izobraževanje imamo pri svojem delovanju in načrtovanju aktivnosti v mislih na prvem mestu dobrobit otrok in mladostnikov ter njihove potrebe v različnih okoljih in razvojnih obdobjih. Neprestano se sprašujemo, kaj lahko v Mestni občini Ljubljana in vsi ostali deležniki naredimo za še bolj varno in kakovostno vzgojno-izobraževalno okolje za otroke. Prizadevamo si za čim boljše sodelovanje vseh javnih zavodov, nevladnih organizacij in drugih institucij, saj prav povezovanje ob siceršnji nujni specializaciji posameznih akterjev prinaša napredek in večjo dobrobit otrok. Ponosni smo, da smo v preteklih letih razvijali projekte in zgradili trdno in več kot korektno sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Trudimo se slediti aktualnim dogajanjem v družbi in se hitro odzivati na družbene spremembe in spremenjene potrebe naših ciljnih skupin. Pri tem nevladne organizacije, s katerimi sodelujemo, igrajo pomembno vlogo, saj pogosto ravno one najprej zaznajo spremembe in nove potrebe na posameznih področjih, za katera so specializirane, hkrati pa imajo znanje, sodelavce in druga sredstva za izvajanje aktivnosti, ki nam in našim javnim zavodom niso na voljo. Ker se zavedamo njihovega potenciala, vsako leto na podlagi javnega razpisa **sofinanciramo številne programe in projekte s področja podpornih storitev v vzgoji in izobraževanju ter prostočasnih aktivnosti otrok in mladostnikov**. Prav tako **sofinanciramo preventivne programe na področju različnih vrst zasvojenosti**, ki jih izvajajo nevladne organizacije, in z njimi **sodelujemo kot partnerji ali podporniki v okviru mednarodnih projektov**.

Tudi v prihodnje bomo v Ljubljani krepili sodelovanje z nevladnimi organizacijami, saj verjamemo, da tudi njihovi programi in projekti prispevajo k dvigu kakovosti življenja otrok in mladostnikov.

Marija Fabčič, vodja Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanja

Rišemo nasmeha na obraze najmlajših

V Slovenskem društvu za terapijo s pomočjo živali – Ambasadorji nasmeha nudimo popestritev pustega vsakdanjika oziroma rehabilitacijo v različnih ustanovah ali doma. Ime društva samo najbolje predstavi naše poslanstvo – kamor koli pridemo, želimo vzbuditi nasmeh na obrazu, pa čeprav le za trenutek, saj ga v ozadju večkrat spremljajo huda bolečina, žalost, osamljenost ali le dolgočasje.

»V društvu letos praznujemo 19 let, za kar se imamo zahvaliti predvsem finančni pomoči Mestne občine Ljubljana. Na tak način se lahko aktivno posvečamo svojim dejavnostim – brez skrbi in iskanja donatorskih sredstev.«

V Ljubljani izvajamo dva preventivna programa, ki ju sofinancira Mestna občina Ljubljana, in sicer program Aktivnosti in terapije s pomočjo živali ter program Učenje s pomočjo živali. Z njima želimo mladim povrniti samozavest, povečati socialno interakcijo, prebuditi čut za odgovornost in v njih vzbuditi empatijo. S temi vrtilinami se kasneje v življenju tudi lažje uprejo neskončnim skušnjavam modernega sveta. Prisotni smo tako v vrtcih

1) Prostovoljka Urška Ivanovič je aktivna članica društva od leta 2006. V njem je tudi inštruktorica, sekretarka in vodja odnosov z javnostmi.

Foto: Zdene Podlesnik

2), 3) Terapija s pomočjo živali

Foto: arhiv društva

kot tudi osnovnih šolah. S finančno podporo Mestne občine Ljubljana lahko izvajamo delo v treh razvojnih oddelkih vrtcev (Vodmat, Murgle, Mehurčki), v enotah vrtca Zelena jama, v domu Malči Beličeve in na sedmih osnovnih šolah (Majde Vrhovnik, Ketteja in Murna, Šentvid, Šmartno, Savsko naselje, Miška Kranjca, Maksa Pečarja). Uporabniki prek motivatorja – živali uspešno napredujejo, saj dela z živaljo ne dojemajo kot terapije ali učenja, temveč teče ura prek igre ali druženja, ki pa je metodološko podkrepjeno z didaktičnimi materiali.

Urška Ivanovič,

Slovensko društvo za terapijo s pomočjo živali – Ambasadorji nasmeha

Slovensko društvo za terapijo s pomočjo živali – Ambasadorji nasmeha

📍 Knobleharjeva 21

📅 2005

🌐 <https://ambasadorji-nasmeha.si>

📌 Aktivnosti in terapije s pomočjo živali ter Učenje s pomočjo živali

Brez izvajanja kemijskih poskusov si vrsto pojavov, reakcij in sprememb težko predstavljamo, še manj pa jih lahko razumemo

Kemija v šoli (žal) še vedno velja za zahteven in abstrakten predmet. S programom Šola eksperimentalne kemije, ki ga soustvarjata Slovensko društvo ljubiteljev kemije in Institut Jožef Stefan, želijo na privlačen in zanimiv način prek programa

Slovensko društvo ljubiteljev kemije

📍 Jamova cesta 39

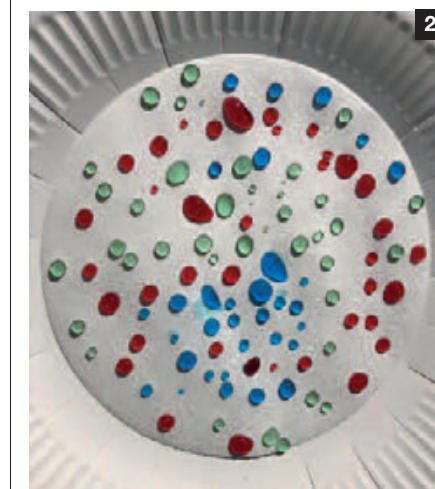
📅 2000

🌐 www.sdlk.si

📌 Šola eksperimentalne kemije

Šola eksperimentalne kemije vedoželjnim učencem približati kemijo in motive širšega naravoslovja. Delavnice, pri katerih učence in učenci opazujejo in samostojno izvajajo kemijske poskuse, potekajo pod budnim očesom usposobljenih mentorjev in mentoric. »Eksperimenti so zasnovani in izbrani tako, da so poučni, zabavni in da v mladih udeležencih dodatno vzpodbudijo radovednost. Pri tem učenci in učenke prek samostojnega izvajanja poskusov krepijo svoje praktične veščine,« nam pojasni Evelin Gruden, ena od izvajalcev programa. Učence spodbujajo k razmišljanju in kritičnemu mišljenju. Prav kritično mišljenje, preverjanje dejstev in ne zgolj slepo zaupanje je tisto, kar prinaša dodano vrednost usvojenemu znanju. Evelin prav tako pojasni, da ravno izkušnje, ročne spretnosti in spoznanja, ki jih učenci pridobijo na delavnicah, pomembno vplivajo na njihovo dojetje vsakdanjih stvari in lahko v prihodnosti veliko prispevajo k boljši kakovosti življenja mladih generacij. »Program Šola eksperimentalne kemije je med učenci in učitelji osnovnih šol ter drugimi

ustanovami, s katerimi sodelujemo, zelo dobro sprejet. Mladi so običajno nad eksperimenti navdušeni, nekateri pri tem celo razvijejo večje zanimanje za učenje naravoslovnih vsebin,« je navdušena Evelin Gruden. Učitelje in učiteljice med drugim veseli, da lahko s pomočjo poskusov razložijo različne naravne pojave, ki jih spoznavajo učenci nižjih razredov oziroma lahko ob pomoči eksperimentov dopolnijo učno snov rednih vsebin predmeta kemija. »Navdušenje, ki je vidno pri večini udeležencev, je za nas izvajalce nagrada in spodbuda za nadaljnje delo. Izjemno nas veseli, da imamo možnost učence in učenke motivirati za naravoslovje in v nekaterih celo vzbudimo željo po nadaljnji karierni usmeritvi v različnih naravoslovnih vedah,« je motivirana Evelin. »Mestni občini Ljubljana smo hvaležni, da nam s sofinanciranjem omogoča izvedbo programa. S tem občina številnim učenkam in učencem omogoča pridobivanje dragocenih izkušenj in krepi most med znanstvenoraziskovalno sfero in šolami,« hvaležno zaključuje sogovornica.

1) Poletna delavnica Šole eksperimentalne kemije
2) Naravoslovje se prepleta z domišljijo

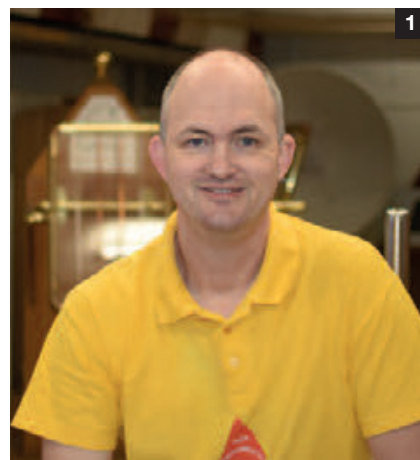
Foto: arhiv društva

Vzgoja in izobraževanje

Želimo si družbe kritično razmišljajočih ljudi

Hiša eksperimentov je center opolnomočenja družbe z radovednostjo, ustvarjalnostjo, kritičnim razmišljanjem in aktivnim reševanjem problemov, ki ga nekateri imenujejo tudi center znanosti. S finančno podporo Mestne občine Ljubljana smo lahko v letu 2023 izvedli dva projekta v vrtcih in osnovnih šolah. S prvim smo za več kot 1000 osnovnošolcev druge triade izvedli naravoslovno-tehniške dni s poudarkom na samostojnem raziskovanju in izpopolnjevanju tehniških veščin – še posebej na področju energije in nosilnih struktur. V sklopu drugega projekta »Voda, veter, Sonce – segrejejo nam lonce!« smo opolnomočili 37 vzgojiteljic in vzgojiteljev iz ljubljanskih vrtcev za samostojno izvajanje eksperimentov s področja električne energije. Z obiskom njihovih skupin v matičnih ustanovah smo skoraj 700 predšolskim otrokom s širokim naborom metod predstavili uvod v pridobivanje, pretvorbo, hranjenje in smotrno porabo energije. Po enournem obisku so vajeti popolnoma prevzeli usposobljeni vodje skupin, ki so otroke v naslednjem mesecu z vnaprej pripravljenim materialom vodili k raziskovanju obravnavane tematike. »V Hiši eksperimentov podpiramo razvoj informirane in kritično misleče družbe, v kateri je dovoljeno delati napake in se iz njih učiti.

Z omenjenima projektoma so udeleženci pridobili veščine in znanja, ki jim bodo v prihodnosti ne le olajšala razumevanje predelanih področij, temveč bodo na podlagi znanja in izkušenj lažje sprejemali odločitve kot zavedni državljani.« nam pojasni Luka Vidic, profesor fizike. Poleg strokovne usposobljenosti izvajalcev je velikega pomena za kakovostno izvedbo delavnic tudi zagotovitev potrebne količine in kakovosti uporabljenega materiala, kar se izrazi tudi v finančni obremenitvi potencialnih naročnikov. »Sofinanciranje

izobraževalnih projektov je izjemno dobra praksa namenske uporabe javnih sredstev. Ker je izvedba delavnic za izobraževalne zavode brezplačna, se na takšen način lažje in hitreje odločijo za popostritev pouka z dodatnimi vsebinami zunanjih izvajalcev. Sofinanciranje izvedbe programov brez dodatnih stroškov zavodov poskrbi za širšo dostopnost in enakost izobraževalnega programa, za nas kot center znanosti pa to pomeni lažje uresničevanje ciljev po izobraženi družbi, zmožni kritičnega sklepanja,« pove sogovornik.

Ustanova Hiša eksperimentov

- Trubarjeva cesta 39
- 1996
- www.he.si
- Voda, veter, sonce - segrejejo nam lonce!, STEAM – Spoznavanje tehnike in eksperimentiranja za aktiviranje mladih, Znanstival

- 1) Luka Vidic, razvijalec aktivnosti
 - 2) Risba vtisa z izvedbe aktivnosti v Vrtcu Galjevica
 - 3) Delavnica za vzgojiteljice in vzgojitelje v Hiši eksperimentov
- Foto: arhiv ustanove

Vzgoja in izobraževanje

Vzgajajmo ustvarjalce, ne le uporabnike tehnologije

Mladinski tehnološko-razvojni center 404 že deseto leto otroke in mlade iz Ljubljane ter okolice navdušuje nad tehničnimi in inženirskimi veščinami, jih opogumlja za raziskovanje in znanost ter podpira pri razvoju lastnih idej. »Partnersko sodelovanje v okviru projektov in izobraževalnih dejavnosti poteka z različnimi osnovnimi in srednjimi šolami, fakultetami ter mladinskimi organizacijami, že vrsto let pa eno najpomembnejših partnerstev predstavlja prav sodelovanje z Mestno občino Ljubljana, ki omogoča, da vsako leto v svoje prostore sprejmemo več kot 4000

nadobudnih mladih,« je povedala Špela Kurent. »Izjemnega pomena je, da mesto prepozna področja, kjer mladi potrebujejo priložnosti, in podpre organizacije, ki s svojimi aktivnostmi izvajajo take vsebine,« je še dodala. Otroci imajo na 404 priložnosti obiskovati delavnice, tehniške dneve in programe, ki potekajo skozi celotno leto. Aktivnosti so usmerjene v tehniko in inženirstvo z načelom opolnomočenja otrok za uporabo sodobnih tehnologij v svojem kreativnem izrazu. Skupaj z Mestno občino Ljubljana že šesto leto izvajajo tri pomembne izobraževalne programe, in sicer ZETRa4 in ZETRa6, ki sta namenjena otrokom 4. in 6. razreda iz več kot 30 šol z območja Mestne občine Ljubljana. Skozi programiranje in elektrotehniko želijo otrokom približati pojme energije, predvsem električne in njeno distribucijo ter shranjevanje, s poudarkom na varčni rabi energije

- 1) Učenci 6. razredov Osnovne šole Nove Fužine na tehniškem dnevu ZETRa, kjer so spoznavali pojem energije, predvsem električne energije in njeno distribucijo ter shranjevanje
 - 2) Špela Kurent, koordinatorka osnovnošolskih aktivnosti
- Foto: Nik Rovar

in obnovljivih virih. Program STEAMulator pa razvijajo že skoraj od začetka delovanja. Ta temelji na vsebinah STEAM (tj. tehnologija in inženirstvo, znanost, umetnost in oblikovanje ter matematika), ki jih otrokom približujejo prek raziskovalnih in ustvarjalnih aktivnosti, kot so npr. programiranje, spajkanje in izdelava raznoraznih vezij in robotov, 3D-modeliranje, eksperimentiranje. Vse izobraževalne aktivnosti pod okriljem 404 izvajajo strokovnjaki – inženirji in inženirke strojništva, elektrotehnike, programiranja ter študentje in študentke posameznih naravoslovnih in

Zavod 404 - Zasebni zavod za raziskave, razvoj in inovacije Ljubljana

- Mencingerjeva ulica 7
- 2014
- www.404.si www.facebook.com/404.si
- STEAMulator, ZETRa4, ZETRa6, Izobraževalni MOSTiček, Noordung Labs raketni motorji: Tehnične izobraževalne delavnice, Brezpilotna letala: delavnice za mlade in tekmovanje DBF

pedagoških ved. »Dinamika izvajalcev je na 404 usmerjena v prakso dela »mladi za mlade« s poudarkom na izkustvenem učenju, prek katerega najlažje posredujemo ne le tehnične veščine, temveč tudi inženirsko strast,« pojasni sogovornica. Verjame tudi, da bodo učenci in učenke s praktičnim preizkušanjem dobili pozitivna izkustva pri delu s tehnologijo in tako razvijali svoj odnos do nje kot tudi svoja zanimanja za delo s tehnologijo.

Vzgoja in izobraževanje

Pomembno je, da mladi razvijejo spoštljiv odnos do starejših že v zgodnjih letih

Zavod Aktivna starost deluje na področju socialnega varstva starejših. S pomočjo strokovnega in motiviranega osebja, poslovnih partnerjev in lokalne skupnosti organiziramo in izvajamo programe, prilagojene starejšim, s ciljem dviga kakovosti življenja v tretjem življenjskem obdobju. S staranjem prebivalstva se populacija starejših ljudi iz leta v leto povečuje, zato je vzpostavljanje pozitivnega odnosa do starejših ter razumevanje staranja izjemnega pomena za delovanje družbe in uspešno življenje. V današnjem prehitrem tempu se včasih izgubljajo temeljne vrednote, kot so sočutje, empatija in prijaznost, ki so ključnega pomena za vzpostavljanje trdnih in strpnih medsebojnih odnosov. V organizaciji Zavod Aktivna starost se resnično zavedamo te pomembnosti, zato že deveto leto izvajamo projekt Aktivne počitnice z medgeneracijskim druženjem. V sklopu projekta, ki ga uspešno vodimo ob finančni podpori Mestne občine Ljubljana, med poletnimi počitnicami nudimo varstvo mnogim otrokom in lepšamo dolge poletne dni starejšim prebivalcem centrov za starejše. Naš program omogoča spoznavanje

glavnega mesta Ljubljane, hkrati pa tudi spodbuja medgeneracijsko povezanost s številnimi aktivnostmi. Kljub višjim stroškom izvedbe, ki jih delno subvencionira Mestna občina Ljubljana, je prispevek staršev dostopen večini, pri čemer je varstvo za otroke iz socialno ogroženih družin brezplačno.

Anja Skale,
Zavod Aktivna starost

Zavod Aktivna starost

- Fajferjeva ulica 33
- 2007
- www.zavodas.si/pocitnisko-varstvo-otrok
- Povezovanje generacij, Aktivne počitnice z medgeneracijskim druženjem

1) Solidarnostna pomoč otrok
2) Ustvarjajmo skupaj
3) Več kakor samo druženje - prijateljstvo
Foto: Taja Petrič

Vzgoja in izobraževanje

Uporabljajmo možgane namesto mišic ter tako preprečujmo nasilje med otroki in nad njimi

Sklop preventivnih delavnic, ki so združene pod naslovom Škratek Prijateljček, je zasnovan kot preventivni program preprečevanja nasilja med otroki in nad njimi ter kot vzgoja otrok za strpnost in prijateljstvo. Program vodita moderator in maskota projekta Škratek Prijateljček, ki otroke obiskujeta v vrtcu in jim predajata

Zavod Enostavno prijatelji

- Zasavska cesta 68 A
- 2008
- enostavnoprijatelji.si
- Škratek prijateljček

različne naloge na temo prijateljstva, medsebojnega razumevanja, spoštovanja in lepega vedenja. Program Zavoda Enostavno prijatelji aktivno vključuje otroke, vzgojitelje in starše. Običajno je ena skupina v program vključena dve leti. Preventivni program, ki ga sofinancira Mestna občina Ljubljana, poteka od leta 2011 in ima

izjemno pozitivna povratna sporočila s strani otrok, pedagoških delavcev, vodstva šol in staršev. Ob zaključku projekta Škratek Prijateljček priredi predstavo, ki služi kot povzetek vseh srečanj in nagrada za vse opravljene naloge.

Uroš Lavrič,
Zavod Enostavno prijatelji

1) Predstava Škratek prijateljček
2) Direktor Uroš Lavrič
Foto: arhiv zavoda

Vzgoja in izobraževanje

Črpamo iz umetnosti, znanosti in tehnologije

Laboratorij Rampa smo leta 2012 ustanovili kot podporno platformo Galeriji Kapelica na Zavodu Kersnikova, in sicer z namenom skupnega raziskovanja umetnikov, znanstvenikov in tehnologov pri razvoju novih umetniških projektov. Hitro smo ugotovili, da so vsebine in tehnologije, ki jih umetniki razvijajo in uporabljajo v Rampi, aktualne in zanimive za sodobni čas in predvsem za mlade, ki so bili rojeni v ta visokotehnoški svet. Zato smo se odločili, da vzpostavimo izobraževalni program, ki mu pravimo raziskovalno učenje. Poslanstvo raziskovalnega učenja se odraža v sodelovanju strokovnjakov s področja umetnosti, izobraževanja in znanosti. Skozi program, ki smo ga poimenovali Petkova akademija (5HEK), ozaveščamo in navdušujemo mlade o znanstvenih spoznanjih in tehničnih rešitvah, ki spreminjajo naša življenja in družbo. Mlade in širšo družbo senzibiliziramo za spremembe, razumevanje znanosti, tehnologije in umetnosti ter oblikovanje stališč, ki nam pomagajo razumeti dinamiko sodobne družbe. Program se je kot tak odlično prijel in kmalu je povpraševanje presešlo ponudbo. S pomočjo Mestne občine Ljubljana smo v desetih letih razvili progresivne, ustvarjalne in inovativne vsebine, skozi katere otroci in mladi razvijajo številne kompetence. Po metodah »naredi sam (DIY)« in »naredimo skupaj (DITO)« ustvarjajo izdelke, prek katerih spoznavajo možnosti za inovacije obstoječih orodij in procesov, ob tem pa si medsebojno pomagajo ter se učijo dela v skupini in sodelovanja. Znotraj Petkove akademije letno organiziramo več kot 120 delavnic, na katerih mladi raziskujejo teme, kot so okoljevarstvo,

obnovljivi viri energije, genetika, robotika, biotehnologija, telekomunikacije in številne druge, ter do njih razvijajo kritično misel.

»Ljubljana je z Rampo pridobila edinstven, inovativen prostor za raziskovalno učenje, ki znanstveno-tehnična področja združuje s kreativnostjo in umetniškimi izrazom. Prav poudarek na vključevanju umetnosti v izobraževalne procese pa je v skladu s politiko Evropske unije na področju ustvarjalnosti.«

Raziskovalno učenje, ki smo ga razvili v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana, je v nadgrajeni obliki pod imenom

Društvo za krepitev potencialov mladih na področju znanosti, umetnosti in tehnologije RAMPA

- Likozarjeva ulica 1
- 2012
- www.kersnikova.org/about-us/rampa/
- Petkova akademija - raziskovalno učenje v inovativnem učnem okolju

1) Petkova akademija - serija delavnic s področja programiranja, senzorike, robotike in oblikovanja

Foto: Hana Marn

konS PARK na največjem mednarodnem festivalu digitalnih umetnosti Ars Electronica, v letu 2023 prejelo častno omembo na področju digitalne humanistike, na kar smo izredno ponosni. Največja nagrada za nas, ki smo soustvarjali Petkovo akademijo, pa so mladi udeleženci delavnic 5HEK-a, ki se vračajo k nam v vlogi mentorjev, razvijajo nove vsebine, predajajo znanje in vrednote naprej naslednjim generacijam, sodelujejo z umetniki ter izkazujejo zrel in kritičen odnos do sodobnih fenomenov.

Petra Vanič,

Društvo za krepitev potencialov mladih na področju znanosti, umetnosti in tehnologije RAMPA

Vzgoja in izobraževanje

Z enim od naših programov smo doslej nagovorili več kot 52.000 mladostnikov

To je program Odraščanje in mi. Z njim omogočamo mladim, da spregovorijo o problemih v času odraščanja in o njihovih razmišljanjih ter jih na podlagi pogovora usmerimo v uspešno reševanje konfliktnih situacij. Program je usmerjen k spodbujanju participacije mladih ter pridobivanju socialnih in čustvenih kompetenc. Pri izvajanju delavnic se

osredotočamo na psihosocialno problematiko. Z učenci in dijaki z uporabo metod skupinskega dela v razredu obravnavamo položaj in vlogo mladih v družbi, predvsem v obdobju med otroštvom in odraslostjo. Prek pogovorov spodbujamo mlade k razmisleku in dialogu o izzivih v času odraščanja, medsebojnih odnosih (partnerskih, družinskih, vrstniških), problemih zasvojenosti (uporabi nelegalnih in legalnih substanc, nekemični zasvojenosti itd.), o vprašanih, povezanih s spolnostjo, o različnih oblikah nasilja (vrstniško, družinsko, spolno, spletno itd.), o varni rabi interneta, škodljivih načinov prehranjevanja ter zmanjševanju tveganih vedenj. Preventivne delavnice, ki jih izvajamo v šolah, so namenjene učencem tretje triade in dijakom 1. letnikov srednjih šol. Vsebina delavnic je naravnana h krepitvi varovalnih mehanizmov

nasproti dejavnikom tveganja in nezdravim oblikam vedenja. Pri izvajanju programa že vsa leta sodelujemo z Mestno občino Ljubljana, finančna podpora mesta je namreč bistvena za kontinuirano vključenost mladih v aktivnost in za celostno uspešnost programa.

»Dolgoletne izkušnje kažejo, da mladi potrebujejo pogovor z usposobljenimi mladimi izvajalci o vsebinah, o katerih se ne morejo, razen s prijatelji, pogovarjati z nikomer.«

Matjaž Medvešek in Maja Juvančič,
Zavod MISSS - Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije

Zavod MISSS - Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije

- Kunaverjeva ulica 2
- 1989
- www.miss.si/programi/svetovalnica-siska
www.miss.si/programi/preventivni-programi/odrascanje-in-mi/
- Svetovalnica Šiška, Odraščanje in mi, Mladinski center - Skupaj v skupnosti, POMP - psihosocialna pomoč priseljencem, aktivno vključevanje v skupnost

1) Intervizija izvajalk delavnic Odraščanje in mi
2) Utrinek z intervizije
Foto: arhiv zavoda

Vzgoja in izobraževanje

Z našo pomočjo otroci s posebnimi potrebami urejajo težave na področju gibalnega in celostnega razvoja

V svojih programih obravnavamo otroke med tretjim in desetim letom starosti, ki imajo lažji ali zmerni zaostanek v razvoju, otroke s težavami ravnotežja, blažjim zaostankom v govornem razvoju, težavami v čustvenem ali socialnem razvoju itd. Programi, ki jih v Društvu za motopedagogiko in psihomotoriko oblikujemo zanje, se razlikujejo glede na obravnavano populacijo ter njim prilagojene strokovne prijeme. Programe izvajamo z izhodiščem, da s strokovnimi pristopi presegamo enostransko obravnavo otrok z razvojnimi težavami in omogočamo bolj celostno pomoč. Obravnava namreč vpliva ne le na urejenost gibalnega razvoja, temveč tudi na govorni, čustveni, kognitivni in psihosocialni razvoj ter, v današnjem času tako pomembno, tudi preventivno deluje v smeri zmanjševanja poseganja po nezdravih substancah in življenjskih slogih. Na letni ravni je skupno v okviru vseh programov vključenih približno 54 otrok.

Programi, ki jih izvajamo ob dolgoletni finančni podpori Mestne občine Ljubljana, so Motopedagoške in socialnopedagoške intervencije, Psihomotorična praksa in Razvojno-gibalna vzgoja za otroke z izrazitejšimi težavami v razvoju. Glede na dolgoletne uspešne rezultate programov tudi mnoge strokovne službe v Mestni občini Ljubljana (razvojne ambulante, svetovalne službe vrtcev in šol, svetovalni center idr.) otroke s tovrstnimi potrebami napotijo k nam in tako se,

glede na potrebe, tudi vsako leto izoblikujejo strokovni programi z vsebinami, prilagojenimi potrebam populacije. Menimo, da je za možnost zajetja in vključitve čim širše populacije otrok, potrebnih tovrstnih obravnav, ter za izpolnitev potrebnih prostorskih in finančnih pogojev ključna pomoč mesta Ljubljana, saj skupaj delujemo v javnem interesu.

Matevž Petelin,
Društvo za motopedagogiko
in psihomotoriko

Društvo za motopedagogiko in psihomotoriko

- Pod topoli 2
- 1986
- www.psihomotorika.wix/psihomotorika
- Motopedagoške in socialnopedagoške intervencije, Psihomotorična praksa in Razvojno - gibalna vzgoja za otroke z izrazitejšimi težavami v razvoju

1), 2), 3) Razvojno-gibalni programi, prilagojeni težavam otrok

Foto: arhiv društva

Vzgoja in izobraževanje

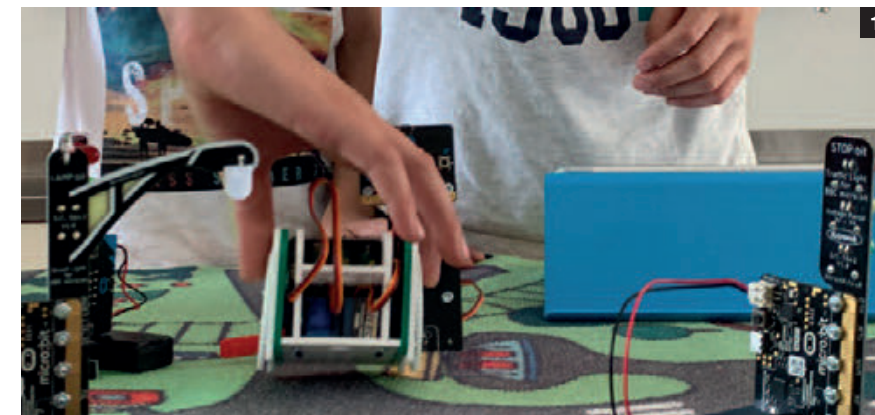
Ozaveščanje o spletnem nasilju je pomembno za varno in zdravo digitalno okolje, ki ga mladi potrebujejo za svoj razvoj

Zavod Varni internet že od leta 2008 pri naša edinstven pristop k digitalnemu izobraževanju tako za šole, šolarje kot učitelje. Z aktivnostmi, ki so prilagojene starostnim skupinam in aktualnim spletnim izzivom, opismenjemo za varno in odgovorno rabo interneta. V digitalni dobi, v kateri se naša življenja nenehno prepletajo z virtualnim svetom, se ne moremo izogniti temni plati – spletnemu

nasilju. Ta sodobni problem zahteva celostni pristop, ki vključuje tudi samorefleksijo, empatijo in aktivno ukrepanje. V izobraževalnem doživetju »Spletno sočutje za dobro počutje« skupaj z učenkami in učenci 7. razredov osnovnih šol v Mestni občini Ljubljana raziskujemo različne vloge, ki jih posamezniki zavzemajo v dinamiki spletnega nasilja. Skozi interaktivne module in dejavnosti učenke in učenci pridobijo znanja in veščine, potrebne za zaščito sebe in drugih, ter spoznajo, kako ukrepati, ko se sami ali kdo v njihovem krogu sreča(jo) z digitalnim nasiljem.

»Ključno je, da mesto aktivno podpira projekte, ki izobražujejo in ozaveščajo mlade o problematiki spletnega nasilja ter jim pri tem pomagajo razvijati sočutje in empatijo.«

Z izobraževalnim programom, ki ga izvajamo s finančno podporo Mestne občine

Zavod Varni internet

- Cesta v Zgornji log 32
- 2013
- www.varniinternet.si/varniinternet
- Z mobilno napravo brskam tisto pravo, Digitalni odtis za dober vtis, 1,2,3 do spletne varnosti

1) V okviru tehniških dni se učenci med drugim seznanjajo s temeljnimi koncepti računalništva in veščinami robotike.

2) Vzgajanje odgovornih uporabnikov spleta

3) Tilen Dominko, vodja projekta Varni internet

Foto: arhiv zavoda

Ljubljana, smo pomagali preprečevati digitalno nasilje ter izboljšali splošno dobro počutje mladih. Rezultati prav tako kažejo, da se je več kot 90 % udeležencev po izobraževalnem doživetju počutilo bolj opremljene za soočanje s spletnim nasiljem. Ta številka potrjuje, da naš program resnično spreminja zaznavanje, stopnjo empatije, sočutja med mladimi in odzivanje na težave, povezane s spletnim nasiljem. Zaključim lahko s trditvijo, da projekt ni le izobraževalni program, temveč prava investicija v prihodnost naše skupnosti. Mlade spodbujamo, da postanejo

odgovorni digitalni državljani, ki se zavedajo posledic svojih dejanj in zmorejo biti sočutni do drugih. S tem gradimo boljšo, varnejšo in bolj povezano Mestno občino Ljubljana ter prispevamo k višji kakovosti življenja za vse.

Tilen Dominko,
Zavod Varni internet

Vzgoja in izobraževanje

Prispevamo k oblikovanju identitete posameznikov kot zmožnih in aktivnih članov družbe in ne zgolj oseb, ki živijo z oznako invalidi

Sodelovanje med Mestno občino Ljubljana in Društvom za kulturo inkluzije ima dolgoletno in bogato zgodovino. V tem času so se razvili številni projekti in programi, zgodile pa so se tudi čudovite zgodbe, ki nas ženejo naprej in usmerjajo k nenehnemu napredovanju. Namen in

cilji društva, ki smo ga ustanovili leta 2010, so humanitarna dejavnost, vzgoja in izobraževanje ter aktivno razvijanje inkluzivne (vključujoče) kulture.

»Prek programov podpiramo uveljavljanje pravic otrok, mladostnikov in odraslih oseb s posebnimi potrebami, prav tako tudi otrok ter mladostnikov z značilnim razvojem, krepimo posameznikov razvoj, predvsem pa stremimo k njihovem čim bolj uspešnem vključevanju v družbo.«

Izmed vseh programov, ki jih soustvarjamo z Mestno občino Ljubljana, je težko izpostaviti le enega, saj ima vsak svojo posebno zgodbo. Eden od njih je program »Različnost nas bogati«, ki se je razvil iz potreb in želja družin otrok in mladostnikov s

1) Različnost nas bogati - pustna povorka
Foto: arhiv društva

posebnimi potrebami po neformalnem druženju in aktivnem preživljanju prostega časa skupaj z večinsko populacijo. Z aktivnostmi v okviru programa širimo zavedanje o osebah s posebnimi potrebami in prek spontane igre, športnih in gibalnih aktivnosti in ustvarjalnosti rušimo še vedno prisotne stereotipe. Na naših druženjih se inkluzija zgodi spontano, brez napore, kot stranski proizvod druženja ljudi iz različnih skupin.

Drugi pomembnejši program, ki ga izvajamo, je program »Socialna vključenost«. Združuje odrasle osebe z motnjo v duševnem razvoju in/ali težavami v duševnem zdravju, ki želijo delati, a zaradi svojih posebnih potreb ne morejo aktivno sodelovati na trgu dela. V skupini imamo osebe z različnimi talenti, skupaj z delovnimi mentoricami pa razvijajo tudi socialne veščine in veščine, potrebne za samostojno življenje. Glavni namen programa je opravljanje dela pri različnih delodajalcih, med katerimi je tudi Mestna občina Ljubljana. Skupina je v preteklih dveh letih raznašala glasila za Četrtni skupnosti Rudnik in Center, so biljeterji v Kinodvoru, pomagajo pri izvedbi Mednarodnega festivala Igraj se z mano, sicer se pa ukvarjajo tudi z etiketiranjem kozmetičnih produktov, pakiranjem, čiščenjem, izdelovanjem unikatnih izdelkov ipd. Tovrstni delovni izzivi uporabnike opolnomočijo, jim krepijo samozavest in občutek vrednosti.

Veseli nas, da nas je Mestna občina Ljubljana prepoznala kot organizacijo, ki deluje v dobro vseh ne glede na njihovo različnost. Brez takšne pomoči bi tovrstne programe težko izpeljali, za kar bi bili najbolj prikrajšani tisti, ki so že tako (pre)pogosto postavljeni na obrobje.

*Boštjan Kotnik in Blanka Delalut,
Društvo za kulturo inkluzije*

Društvo za kulturo inkluzije

Francoska ulica 15

2010

www.drustvozakulturoinkluzije.eu

Različnost nas bogati, Iz narave v naravo, Učenje za zdravo življenje, Boš-Jak, Bodimo gledališče, 101% prostovoljec, Poletne igrarije, Skupaj naprej, Specialni tolovaj

Ljubljana je zdravo, odprto in dostopno mesto

Želela bi poudariti, da smo zelo ponosni na sodelovanje oziroma partnerstvo, ki smo ga vzpostavili skupaj z nevladnimi organizacijami. Sama sem bila kar nekaj let zaposlena v nevladnem sektorju, zato vem, kako zelo pomembno je vzajemno sodelovanje. Na področju socialnega varstva so pogosto prav nevladne organizacije tiste, ki se najprej odzovejo na potrebe najranljivejših. Spomnimo se samo na čas epidemije covid-19 in poplav v letu 2023. Brez aktivne participacije nevladnih organizacij bi bile stiske ljudi še večje in veliko ljudi bi ostalo brez pomoči.

Nevladne organizacije so nepogrešljivi del družbene strukture Ljubljane. Njihovo delovanje presega zgolj izvajanje projektov, saj igrajo ključno vlogo pri oblikovanju identitete mesta in krepijo družbeno povezanost. S ponosom jih podpiramo in omogočamo njihovo delovanje s sofinanciranjem raznolikih programov, ki so preventivno naravnani oziroma delujejo v smeri preprečevanja in reševanja socialnih stisk ranljivih skupin prebivalstva, ter jim omogočamo uporabo brezplačnih prostorov.

Menimo, da je vzajemno sodelovanje ključno za ustvarjanje boljše in bolj vključujoče skupnosti, ki gradi na vrednotah solidarnosti.

Tanja Hodnik,
vodja Oddelka za zdravje in socialno varstvo

Rušimo predsodke in stereotipe, povezane s tradicionalnim dojemanjem oseb z oviranostmi

V Društvu za teorijo in kulturo hendikepa se zavzemamo za enake možnosti hendikepiranih in spreminjanje položaja hendikepiranih oseb, za promocijo kulture hendikepiranih ter ostalih marginalnih skupin. Na vseh področjih družbenega življenja se borimo proti diskriminaciji, predsodkom in stereotipom. Pri izvajanju naših programov so na vsebinski ravni pomembni kriteriji socialna nota,

marginalna tematika, družboslovni in humanistični poudarki, razdelava hendikepa ter senzibilnost za nianse in podtone družbenih dogajanj. Izhajajoč iz lastnih izkušenj smo oblikovali pravila in dobre prakse, katerih namen so izboljšanje in dvig kakovosti storitev ter zagotavljanje pravic in enakih možnosti uporabnikov, zaposlenih osebnih asistentov ter asistentk. Velik poudarek namenjamo

- 1) Osebna asistentka obuva uporabnico
- 2) Osebni asistent aspirira uporabnika
- 3) Osebna asistentka po navodilih oblači uporabnico

Foto: Klaudija Poropat

izobraževanju, ozaveščanju in informiranju. Prizadevamo si za najvišjo kakovost nujenih storitev, pri čemer smo zavezani uporabniški perspektivi. To ne pomeni le individualizacije storitev, temveč postavljanje uporabnika v center pozornosti kot merilo vsega. Uporabnik je tisti, ki ima pregled nad storitvijo, hkrati pa obveznost in dolžnost, da jo zna upravljati.

»Zavzemamo se za neodvisno življenje, kar pomeni imeti možnost odločanja o lastnem načinu življenja, biti aktiven in enakopraven posameznik na vseh področjih družbenega življenja.«

S finančno podporo Mestne občine Ljubljana izvajamo program Neodvisno življenje hendikepiranih (NŽH), prek katerega izvajamo storitev osebne pomoči. Ta je namenjena hendikepiranim ne glede na medicinsko diagnozo ali status invalidnosti, ki pomoč druge osebe potrebujejo le v obsegu do 30 ur tedensko in zato niso upravičeni do osebne asistencije v okviru zakona. Storitve zajema osebno nego (v manjši meri), pomoč pri različnih gospodinjstvih opravilih, urejanju dokumentacije in spremstvu uporabnikov na vsakodnevne aktivnosti. Izvajajo jo zaposleni osebni pomočniki, v veliki meri pa tudi prostovoljci, ki se nam lahko kadar koli pridružijo.

Elena Pečarič,

Društvo za teorijo in kulturo hendikepa

YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa

- 📍 Železna cesta 14
- 📅 1996
- 🌐 www.yhd-drustvo.si
- € Neodvisno življenje hendikepiranih

Postavljamo temelje za to, da Ljubljana ostane mesto, v katerem tehnologija služi človeku in ne obratno

V Centru Logout nudimo brezplačne celostne storitve podpore in pomoči posameznikom vseh starosti. Pomoč je na voljo čezmernim uporabnikom spletnih vsebin, zasvojenim uporabnikom, žrtvam različnih pojavnih oblik splet-

nega nasilja in družinam pri uvajanju digitalnih naprav v družinsko okolje. Storitve so v obliki individualnih in skupinskih srečanj, poletnega tabora brez zaslonov za otroke in mladostnike. Zaradi podpore mesta nam je uspelo obogatiti življenja mnogih Ljubljančank in Ljubljančanov.

»Z mestno podporo smo v letu 2022 z informiranjem, pomočjo, podporo, delavnicami, svetovanji ter izobraževalnimi programi dosegli več kot 5600 posameznikov.«

Mestna občina Ljubljana s sofinanciranjem priznava pomen našega dela, hkrati

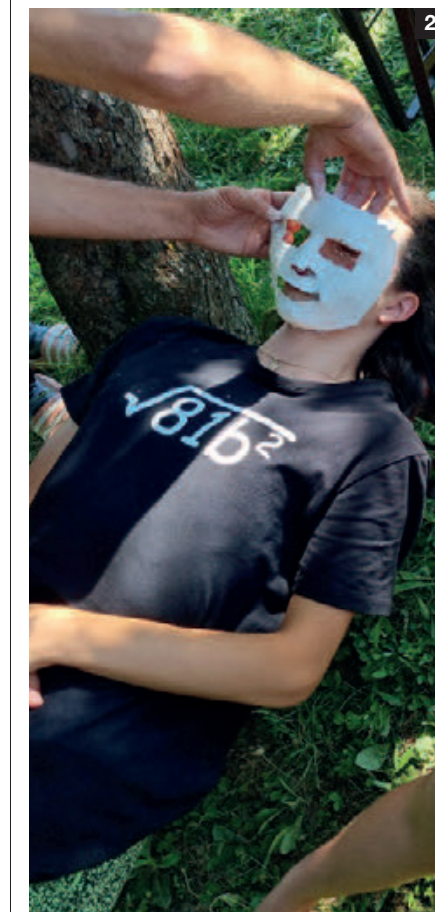
Logout, Center pomoči pri prekomerni rabi interneta

- 📍 Hacquetova ulica 1a
- 📅 2011
- 🌐 www.logout.org
- € LOGOUT & RESTART - celostni socialnovarstveni program, namenjen čezmernim in/ali zasvojenim posameznikom, ter podpora posameznikom ob ostalih tveganih spletnih vedenjih z zgodnjo preventivo za družine

pa tudi aktivno prispeva k zdravju in dobrobiti svojih meščank in meščanov. Ta podpora je ključna, saj omogoča, da so naši programi dostopni vsem ne glede na finančno stanje. Ponosni smo, da lahko svoje poslanstvo uresničujemo v sožitju s strategijo mesta, ki si prizadeva za trajnostni razvoj in višjo kakovost življenja svojih prebivalcev.

Boris Veler,

Logout – Center pomoči pri prekomerni rabi interneta

1), 2) Poletni tabor brez zaslonov

Foto: arhiv centra

Glavni cilj dela je socialno vključevanje v širše družbeno okolje in preseganje diskriminacije

Društvo Mozaik – društvo otrok v svoje dejavnosti vključuje otroke, mladostnike in njihove starše ter ostale odrasle osebe, ki prihajajo iz socialno deprivilegiranih okolij. Med njimi so predvsem Romi, migranti, prosilci za mednarodno zaščito, ljudje brez statusa, osebe s priznanim statusom begunca ali subsidiarne zaščite ter ostali, ki pri nas poiščejo pomoč. Ob finančni podpori Mestne občine Ljubljana in Javnega stanovanjskega sklada MOL smo do leta 2012 uspešno zaprli barakarško naselje ob Žalah in preseljenim pomagali pri integraciji v nova lokalna okolja. Večina med njimi se danes v naše programe vključuje občasno. So popolnoma integrirani v lokalno skupnost in vključeni v institucionalne programe ter obravnave. Našo pomoč poiščejo le taktat, ko je funkcionalna nepismenost ovira v komunikaciji z institucijami. V letu 2013 smo s finančno podporo Mestne občine Ljubljana pomagali v ločenem romskem naselju na obrobju Ljubljane. V tem času smo odlično sodelovali z ljubljanskim vrtcem, saj nam je uspelo vse predšolske otroke iz naselja vključiti v

vrtec. Redna vključenost otrok v vrtec se danes kaže pri dobri vključenosti otrok v osnovno šolo in njihovi uspešnosti v primerjavi z generacijami, ki niso bile vključene v program predšolske vzgoje. Do vključno leta 2022 je bila Mestna občina Ljubljana edini financer našega programa dela v ločenem naselju in tako je omogočila tudi selitev prvih družin iz naselja. Danes pet družin spremljamo v bivalnih enotah ali neprofitnih stanovanjih JSS MOL, tri družine pa v zasebnih nastanitvah. Vse družine so ob redni tedenski podpori integrirane v nova lokalna okolja. Finančna podpora Mestne občine Ljubljana je ključna za naše uporabnike, ki potrebujejo individualni pristop in obravnavo.

Prav delo s posamezniki je tisto, ki prispeva k zmanjševanju socialnih stisk. Individualno delo pa nam prav tako omogoča hitrejšo zaznavo stiske posameznika kot tudi institucionalnega zanemarjanja.

Katarina Meden,
Društvo Mozaik – društvo otrok

Društvo MOZAIK - društvo otrok

- Savska cesta 3a
- 2001
- www.drustvomozaik.si
- Povem naprej, Pisane sanje, Skupaj lahko, Skupni koraki, Z roko v roki

1) Izdelki, ki so nastali v okviru programa Pisane sanje.

2) Ulične aktivnosti programa Pisane sanje

3) Izrezovanje buč v sklopu programa Skupni koraki

Foto: arhiv društva

Preganjamo stigmo in osamljenost, ki se kažeta kot bolezen številka ena v današnjem svetu

V Slovenskem združenju za duševno zdravje – ŠENT sodelujemo, informiramo in svetujemo vsem posameznikom in svojcem, ki se soočajo s težavami v duševnem zdravju. S finančno podporo Mestne občine Ljubljana izvajamo dejavnosti na področjih zagovorništva, psihosocialne rehabilitacije ter ustvarjanja novih delovnih mest za osebe s težavami v duševnem zdravju. Mestna občina Ljubljana podpira štiri programe, ki vsem vključenim omogočajo, da se lažje soočajo z življenjskimi izzivi:

Program Dnevni center ŠENT Ljubljana, v katerem posamezniku nudimo možnosti za izboljšanje vsakodnevno potrebnih socialnih spretnosti, s ponudbo informacij in svetovanj pa odpiramo nove poti reševanja težav.

Program Stanovanjske skupine so namenjene polnoletnim osebam, ki zaradi občasnih ali dolgotrajnih stisk in težav v duševnem zdravju potrebujejo strokovno pomoč in podporo za samostojno življenje v skupnosti, ker nimajo

1) Predstavitve stalne razstave Narodnega muzeja v dnevnem centru Ljubljana

Foto: Sara Schwarzmann

2) Praznovanje 30. obletnice ŠENT-a v dvorani Tabor

Foto: Vili Lamovšek

ŠENT - Slovensko združenje za duševno zdravje

- Šmartinska cesta 130
- 1993
- www.sent.si
- Dnevni center za osebe s težavami v duševnem zdravju Ljubljana, Dnevni center za zmanjševanje škode zaradi drog, Zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog, Stanovanjske skupine za uporabnike in uporabnice s težavami v duševnem zdravju

primerne bivalnega okolja in ustrezne socialne mreže.

Program Zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog in Dnevni Center za zmanjševanje škode zaradi drog uporabnike drog sprejmeta v obravnavo brez vstopnega pogoja abstinence in sta zato med prvimi vstopnimi točkami za navedeno ciljno skupino. Programa sta za lokalno skupnost kot celoto in posebej za uporabnike storitev pomembna zaradi razpoložljivosti ob vikendih in praznikih. Vključitev v programe dnevnih centrov in zavetišč je tudi zaradi pomoči Mestne občine Ljubljana (MOL) brezplačna. Za bivanje v stanovanjskih skupinah je treba plačati oskrbnino, ki pa je zaradi doplačila MOL za občane, ki imajo stalno prebivališče na območju Ljubljane in ne zmorejo plačevati celotne oskrbnine, cenejša.

Ekipa društva ŠENT – Slovenskega združenja za duševno zdravje

Delujemo v smeri zmanjševanja tveganj, povezanih z uporabo prepovedanih drog in alkohola v Sloveniji

Organizacija DrogArt deluje na področju zmanjševanja škodljivih posledic prepovedanih drog in alkohola. Mestna občina Ljubljana nam nudi finančno podporo za izvedbo treh socialnovarstvenih programov.

Program Iz principa, v sklopu katerega potekajo ozaveščevalne kampanje, ki so bodisi posredno povezane s področjem zmanjševanja škode zaradi drog in alkohola ali pa naslavljajo druge problematike, ki smo jim priča v družbi. Nekateri odmevni projekti so na primer: After taxi, Escape room STEM, Escape room izkoriščanje delavcev, Muzej SPO. Mestna občina Ljubljana pogosto podpre projekte z omogočanjem brezplačne uporabe prostora.

Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi – Izberi sam je namenjen mladim, ki jih dosega predvsem prek vrstniškega terenskega dela in spletnih

aktivnosti. Usposobljeni mladinski delavci nudijo informacije o zmanjševanju škode na terenu (prizorišča nočnega življenja, dijaški domovi), pri tem pa uporabljajo mladim zanimive pristope in interaktivne pripomočke.

Pleši z glavo je usmerjen v zmanjševanje škodljivih posledic prepovedanih drog. V sklopu programa delujemo na področju nočnega življenja, kjer informiranje, ozaveščanje in pomoč obiskovalcem nočnega življenja nudijo vrstniški delavci. Izvajamo tudi ulično delo z mladimi, ki

Slovensko združenje za zmanjševanje škodljivih posledic drog - DrogArt - socialno podjetje

📍 Prečna ulica 6

📅 1999

🌐 <https://drogart.org/>

€ Celostna obravnava rizičnih mladih uporabnikov drog z drop-in centrom, Zmanjševanje škodljivih posledic klubskih drog med mladimi, After taxi, SPO v nočnem življenju, Zmanjševanje škodljivih posledic alkohola med mladimi - Izberi sam

uporabljajo droge, v naših prostorih v središču Ljubljane pa deluje tudi dnevni center za mlade uporabnike drog. V teh prostorih delujejo še info točka, svetovalnica in program anonimnega testiranja psihoaktivnih snovi.

Programi s svojim vplivom na zmanjšanje škodljivih posledic uporabe psihoaktivnih snovi pripomorejo k izboljšanju socialnega okolja v mestu in k temu, da je skupnost bolj vključujoča za posameznike v stiski.

Dr. Matej Sande,
DrogArt

- 1) Pijana soba
2) Izberi sam info točka
3) Preventivni materiali

Foto: arhiv združenja

Pomembno nam je, kako (se) rojevamo

V Združenju Naravni začetki si že četrto stoletje prizadevamo za odlično obporodno skrb v Sloveniji in podpiramo napredno babištvo. Skrbimo, da imajo ženske osrednjo vlogo pri negi in skrbi zanje v nosečnosti, med porodom in v času zgodnjega materinstva. Naše dejavnosti že kmalu po začetku potekajo s podporo Mestne občine Ljubljana, v kateri izvajamo tudi programe. Zavezani smo ženskam in kakovosti družinskega življenja: zagovarjamo posameznice in njihove družine v sistemu obporodne skrbi, pomagamo jim v stiskah v tem obdobju, izobražujemo bodoče starše in starše na začetku njihove poti. V tem času smo med drugim izvedli študijo Ničelna toleranca do nasilja med porodom, vzpostavili spletni portal Pravice porodnice in ustvarili dva dokumentarna filma o starševstvu.

Irena Šimnovec,
Naravni začetki, združenje za informiranje, svobodno izbiro in podporo na področju nosečnosti, poroda in starševstva

Naravni začetki, združenje za informiranje, svobodno izbiro in podporo na področju nosečnosti, poroda in starševstva

📍 Zaloška cesta 54

📅 2000

🌐 www.mamazofa.org

€ Središče za obporodno obdobje Popek

1) Premiera dokumentarnega filma o zgodnjem očetovstvu z naslovom Naročje

2) Z modelom dojenčka in medenice si lažje predstavljamo, kako otrok potuje skozi porodni kanal.

3) Prvo izobraževanje za porodno spremljevalke v Sloveniji je potekalo leta 2009 v Ljubljani.

Foto: arhiv združenja

Vsako mesto bi moralo imeti tako dobro razvejano mrežo programov za preprečevanje nasilja kot Ljubljana

V Društvu za nenasilno komunikacijo se ukvarjamo z ustavljanjem in preprečevanjem nasilja v družbi, predvsem nasilja v družini in intimnopartnerskih odnosih ter nasilja med vrstniki. Nasilje razumemo kot problem celotne družbe in problem tistih, ki nasilje povzročajo. Smo prva nevladna organizacija, ki je ponudila

program dela za osebe, ki povzročajo nasilje. Naš namen je namreč problem nasilja reševati celostno, ga preprečevati in lajšati njegove posledice s programi za osebe, ki nasilje doživljajo. Osebe, ki nasilje povzročajo, se lahko vključijo v program Trening socialnih veščin za moške, ki povzročajo nasilje, v individualno svetovanje ali skupino Trening starševskih veščin. Tako se lahko naučijo novih vedenj, s katerimi drugih ne bodo ogrozili, temveč bodo soustvarjali kakovostne in varne odnose. V Ljubljani imamo tudi dve varni hiši, v kateri se lahko umaknejo najbolj ogrožene žrtve nasilja. Tudi s podporo Mestne občine Ljubljana so naši programi za žrtve in povzročitelje nasilja brezplačni, saj se nam zdi široka dostopnost bistvena. Poleg tega želimo z različnimi preventivnimi in izobraževalnimi dejavnostmi strokovno in laično javnost ozaveščati o pojavu nasilja. Na nas se lahko obrnejo tudi vsi, ki so nasilje opazili v svoji okolici, morda na delovnem

mestu ali sosesčini, in ne vedo, kako se odzvati. Pogosto stopijo z nami v stik tudi šole, ki potrebujejo preventivne ali interventne delavnice na področju nasilja.

»Kakovost življenja v mestu se odraža predvsem tudi v tem, kako dobro je poskrbljeno za tiste, ki se znajdejo v stiski in potrebujejo pomoč ter podporo, da se ponovno postavijo na noge. Ljubljana bo zares varno mesto takrat, ko nasilje ne bo več skrito za štirimi stenami, temveč bo hitro opaženo, ustavljeno in ustrezno sankcionirano.«

Verjamemo, da se je z nasiljem mogoče spopadati le s celostnim pristopom in sodelovanjem vseh organizacij in institucij, zato smo veseli, da nam to v veliki meri tudi uspeva. V naše programe se je v letu 2022 vključilo skoraj 1900 oseb in ponosni smo, da nam zaupa toliko ljudi, institucij in organizacij.

Mag. Tjaša Horvat

Društvo za nenasilno komunikacijo

1) Izkustvena delavnica Labirint nasilja

2) Soorganiziramo konference, izobraževanja in okrogle mize

Foto: arhiv društva

Društvo za nenasilno komunikacijo

- Vojkova cesta 1
- 1996
- www.drustvo-dnk.si

Varna hiša za ženske in otroke, žrtve nasilja, Varna hiša 2 za ženske in otroke, žrtve nasilja, Poti iz nasilja (1) Individualna pomoč ljudem, ki doživljajo nasilje, Varne namestitve za ženske in otroke, žrtve nasilja, Poti iz nasilja (3) Individualno delo z ljudmi, ki povzročajo nasilje, Poti iz nasilja (4) Trening socialnih veščin za osebe, ki povzročajo nasilje, Svetovalnica za žrtve spolnega nasilja

Dvigamo kakovost bivanja v skupnosti in zagovarjamo socialno šibke

Na robu Ljubljane živi Viška hiška, ki smo jo v Slovenski filantropiji v brezplačno uporabo dobili od Mestne občine Ljubljana, s pomočjo donatorjev in pridnih rok prostovoljcev pa smo jo preuredili v svoj dom. Od takrat v njej poteka kup različnih aktivnosti. Že zjutraj prostovoljci pripravijo pakete viškov hrane, živil in toplih obrokov, ki ostajajo v gostinskih obratih in trgovinah, ki jih čez dan

prevzemajo socialno ogroženi posamezniki in družine. V Dnevnom centru za migrante najprej zadiši po kavi, ki ji sledi delavnica o možnosti zaposlitve v Sloveniji. Potem se oglasi gospod brez zdravstvenega zavarovanja, ki ga naš medkulturni mediator pospremi v Pro bono ambulanto, ambulanto s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja. Obišče nas tudi osamljena starejša

1) Dobrodelni bazar v okviru Dneva za spremembe

2) Pogostitev ob dogodku Kino na prostem v okviru Festivala migrantskega filma

Foto: Jasna Rajnar Petrovič

3) Fotografska delavnica za mlade v Dnevnom centru za migrante

Foto: Jošt Franko

Slovenska filantropija - Združenje za promocijo prostovoljstva

- Cesta Dolomitskega odreda 11
- 1992
- www.filantropija.org

Podpora in pomoč pri socialni integraciji imigrantk in imigrantov, Posvetovalnica v ambulanti za osebe brez zdravstvenega zavarovanja, Razvijanje in promocija prostovoljskega dela med mladimi, Aktivno = Inkluzivno, Prostovoljski servis

gospa, ki si želi družbe na sprehodih in pogovora, zato znotraj projekta Prostovoljski servis začnemo iskati prostovoljca za družabništvo. Popoldne se z obiskovalci dnevnega centra v okviru projekta Aktivno = Inkluzivno odpravimo na sprehod do Koseškega bajerja. Proti večeru se srečata fant in prostovoljka, ki mu pomaga pri učenju matematike in je za prostovoljsko delo izvedela prek projekta Razvijanje in promocija prostovoljstva med mladimi. Orisali smo samo košček dogajanja v hiški, saj pri nas ni nikoli dolgčas!

Mag. Franci Zlatar,
Slovenska filantropija

V Mestni občini Ljubljana živi več kot 6000 oseb z demenco

Spominčica – Alzheimer Slovenija je združenje, ki deluje v okviru programa »Ljubljana – demenci prijazno mesto«, katerega primarni namen oziroma cilj je zagotavljanje strokovne ter učinkovite pomoči osebam z demenco, njihovim svojcem in oskrbovalcem. Štefanija Lukič Zlobec, predsednica združenja, pove, da demenca ni del običajnega staranja, temveč posledica bolezni možganov. »O demenci govorimo takrat, ko se posameznikove kognitivne sposobnosti poslabšajo do te mere, da je to moteče pri vsakdanjem življenju. Za demenco zaenkrat še ne poznamo učinkovitega zdravila, obstajajo pa različne vrste obravnave bolnika, s katerimi lahko omilimo spremljajoče simptome in upočasnimo napredovanje bolezni.« Sogovornica pove, da bolezen traja od 10 do 15 let in z napredovanjem bolezni bolnik postaja vse bolj odvisen od pomoči druge osebe. »V povprečju za vsako osebo z demenco skrbijo še trije. Ob tem so družinski člani, ki skrbijo za osebo z demenco v domačem okolju, pogosto izpostavljeni hudim psihičnim in fizičnim obremenitvam in posledično izgorevanju.« Da bi jim to čim bolj olajšali, s finančno podporo Mestne občine Ljubljana in

1) Odprtje Centra dejavnosti Spominčica na Podgornikovi 3 v Ljubljani

2) Predsednik sveta ČS Golovec Aleš Dakič, predsednica Spominčice Štefanija Lukič Zlobec in župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič na odprtju Demenci prijazne točke v Četrtni skupnosti Golovec

3) Kulturni program ob otvoritvi Demenci prijazne točke v Četrtni skupnosti Golovec

Foto: arhiv združenja

ostalih podpornikov izvajajo številne aktivnosti. »V sodelovanju z Mestno občino Ljubljana, ki demenci namenja posebno pozornost, izvajamo Alzheimer Cafeje po četrtnih skupnostih, s katerimi meščanke in meščane ozaveščamo o prepoznavanju prvih znakov demence ter nudimo podporo in pomoč osebam z demenco in njihovim svojcem.«

Štefanija Lukič Zlobec,
Spominčica – Alzheimer Slovenija

Spominčica - Alzheimer Slovenija - Slovensko združenje za pomoč pri demenci

- Luize Pesjakove ulica 9
- 1997
- www.spomincica.si
- Ljubljana - demenci prijazno mesto

V dolgove se utapljujejo leta dolgo, a po oporo pri iskanju rešitev pridejo v zadnjem trenutku

»Nekoč so se v finančni stiski znašli predvsem nesrečneži, lahkomiselni ali prevarani ljudje ali preprosto tisti, ki so iznenada 'izgubili glavo'. Tako je bilo nekoč. Danes pa prezadolženost lahko doleti prav vsakogar. Vsak se lahko občasno znajde v finančni stiski in takrat se prične začarani krog, kjer kličemo na pomoč, a sami iz tega kroga težko izstopimo. To

prizadene družinsko življenje in medsebojne odnose,« pove dr. Alenka Hebar Lavrič, predstavnica Inštituta Prelomi, v katerem tudi s podporo Mestne občine Ljubljana nudijo psihosocialno pomoč ob finančnih stiskah in dolgovih. V letu 2010 so skupaj z ekipo postali prva ustanova, specializirana za celostno obravnavo posameznikov in gospodinjstev v dolgovih. Nedavno so postali tudi nacionalni koordinatorji Mreže svetovalnih služb za

1) Dr. Alenka Hebar Lavrič, strokovna vodja programov, terapevtka in svetovalka
2) Svetovanje
Foto: arhiv Prelomi

zadolžene ECDN s sedežem v Bruslju. »Prezadolženih je v času, ko so zadolžene države, regije, podjetja, veliko – vse več in več. Ljudje pokličejo navadno takrat, ko

Prelomi - Inštitut za družinsko terapijo, svetovanje in izobraževanje

- Dalmatinova ulica 4
- 2010
- www.prelomi.si
- Psihosocialna pomoč v finančnih stiskah in dolgovih

je že zelo pozno. Zadolžijo se prek glave, banke jih ne branijo pred njimi samimi. Odobrijo jim kredite. Če se nekdo zadolži za trikratnik svojih mesečnih dohodkov, ne more več izplezati iz dolgov brez resne strokovne pomoči in tedaj zgubi nadzor nad izdatki in prejemki. Zanika svoje stanje, skriva ga, sram ga je, a danes se vsi lahko najdemo v njegovi situaciji, kar zdrknemo vanjo,« pove sogovornica. Doda še, da v Prelomih – inštitutu za družinsko terapijo, svetovanje in izobraževanje – posameznike, pare ali družine sprejmejo, jim prisluhnejo in nikoli ne obojajo. Skupaj z njimi iščejo rešitve in jih predvsem opogumijo, usmerijo in spremljajo. »Zelo cenimo pomoč in priznanje vrednosti našega dela s strani pristojnega ministrstva in Mestne občine Ljubljana, saj le na tak način lahko program izvajamo brezplačno,« še zaključuje Alenka.

Dr. Alenka Hebar Lavrič,
Prelomi

Mladi obračamo svet in ga usmerjamo po poti ohranjanja zdravja

Skrb za zdravo srce v otroštvu zagotavlja lepše, zadovoljno življenje v odrasli dobi in vodi v srečno in zdravo starost. To je namen projekta Mladi obračamo svet, ki otroke na vesel in zabaven način spodbuja k zdravemu načinu življenja in jih obenem usposobi za »ambasadorje« zdravega življenjskega sloga v družini, med prijatelji in znanci ter povsod, kamor jih zanese pot. »Privzgojene navade ostanejo, zato naj bodo že v otroštvu zdrave, kasneje jih je težko spreminjati na bolje in zaradi tega je projekt Mladi obračamo svet tako dragocen. V Društvu za zdravje srca in ožilja smo hvaležni Mestni občini Ljubljana za

sofinanciranje te dejavnosti,« pojasni Nataša Jan, direktorica društva. Društvo za srce na željo šol poskrbi za delavnice o zdravem življenjskem slogu. Letno jih izvedejo približno 50, udeleži se jih vsaj 1200 otrok. »Izvedejo jih študentje medicine, ki še posebej radi delajo z otroki in si prizadevajo, da bi zdravje predstavili na otrokom zanimiv način,« pojasni sogovornica. V Društvu za srce vsako leto izdajo publikacijo Z vami

1) Ribič Pepe in Srček Bimbam sta prijatelja ter skrbita za zdravje otrok

2) Zaključna prireditve na Osnovni šoli Sostro, 2023

Foto: arhiv društva

3) Nataša Jan, vodja projekta Mladi obračamo svet

Foto: osebni arhiv

igram se srček Bimbam, namenjeno vsem učencem prve triade. »Vedno je sveža, z novimi vsebinami o zdravju in koristnimi informacijami, ki so podlaga za pogovor med učitelji in učenci, ti pa se o vsebinah pogovarjajo tudi doma,« pove Nataša Jan. Najbolj pa se učenke in učenci veselijo zaključne prireditve, na kateri navdušujeta maskota Srček Bimbam in Ribič Pepe. Prireditve v društvu organizirajo na eni od ljubljanskih osnovnih šol.

Mag. Nataša Jan,

Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije

Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije

- Dalmatinova ulica 10
- 1991
- www.zasrce.si
- Mladi obračamo svet

Za tem imenom se v resnici skriva veliko več kot časopis

Kralje ulice večina meščank in meščanov pozna po istoimenskem mesečniku, časopisu, ki ga ni mogoče kupiti v trafikah, temveč ga dobimo na ulici. Rdeče niti so brezdomstvo, življenje na ulici, socialna izključenost in sorodne teme, večino član- kov pa prispevajo kar brezdomne in brezdomni sami. S pojavom Kraljev ulice se je zgodilo, da izkušnja brezdomstva ni več sramota, nekaj, zaradi česar je treba pokriti obraz in prikriti ime, temveč se avtorica in avtor prispevka s ponosom

predstavita kot preživelca mnogih težkih preizkušenj v življenju. V dnevni center na Pražakovi v Ljubljani, ki je srce društva, ljudje dostikrat pridejo dobesedno goli in bos. Ko se posameznica ali posameznik znajde v hudi osebni stiski, ko je že davno razpadla socialna mreža, ki v normalnem svetu mene, tebe, njo ločuje od socialnega roba, vse to pa je lahko povezano še z zdravstvenimi težavami ali čezmerno uporabo različnih substanc, človeka od pre-pada loči le še korak. In dnevni center je za nekatere zadnja postaja pred breznom, na srečo pa tudi postaja, ki ponuja (novo) upanje. Tu prišleku ponudimo kavo ali čaj in toplo besedo ter po potrebi suh kos oblačila iz naše garderobe, predvsem pa poskušamo izvedeti, kaj je njen oziroma njegov osnovni problem in kako bi se lahko lotili reševanja le-tega. Dnevni cen- ter Društva Kralji ulice tako deluje tudi

kot neke vrste triaža, mesto, iz katerega lahko človeka po potrebi preusmerimo v druge naše programe ali v druge, njegovi specifični situaciji bolj ustrezajoče institu- cije. V programu nastanitvene podpore v skladu z načelom »najprej stanovanje«, ki je nekakšno filozofsko vodilo društva, tudi s pomočjo Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana najemamo sta- novanjske enote, v katerih določeno ob- dobjem bivajo osebe, ki so dolgotrajno brez doma oziroma ustrezne namestitve. V programu preprečevanja deložacij pa se problema namestitve lotevamo od dru- gega konca: ljudem, ki se zaradi socialne izključenosti in z njo povezanih raznolikih razlogov v sistemu ne znajdejo in jim grozi izguba namestitve, nudimo podporo in pomoč, ki bi jim omogočili ohranitev nastanitve. Na Kraljih ulice delujemo po načelu majhnih korakov, kar slehernemu uporabniku in uporabnici omogoča (vsaj majhen) uspeh. Ne težimo k spremembam

Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice

- Pražakova ulica 6
- 2005
- www.kraljiulice.org
- Dnevni distribucijski center s terenskim delom za brezdomne, Individualizirana in celovita nastanitvena podpora brezdomnim ljudem

in ne pogojujemo – sprejemamo jih takšne, kakršni so, in izhajamo iz njihovih potreb in želja – dodajamo moč tam, kjer sami izrazijo potrebo, saj je to prvi pogoj, da se nekdo poda na pot spremembe. Podpora širše skupnosti, tudi mesta Lju- bljana, je pri tem ključna.

Jure Zebec,
Kralji ulice

1) Druženje pred dnevnim centrom

2) Igranje šaha
Foto: Nada Žgank

Niso pomembna koledarska leta, temveč tisto, kar vanje spravimo

Ljubljana je starosti prijazno mesto in Dnevni centri aktivnosti za starejše (DCA) so in bodo le del tiste podlage, ki ima in mora imeti številne cilje ter učinke. V Mestni občini Ljubljana deluje osem dnevnih centrov Mestne zveze upokojencev Ljubljana, in sicer Povšetova, Puhova, Tržaška, Kunaverjeva, Gospo-svetska, Rudnik, Zalog in Golovec.

Trditev številka ena: V DCA preprečujemo osamljenost. Posledica krčenja razdalj v sodobnem svetu je pogosto hiter razpad družin in ustaljenih socialnih mrež nasploh. Posledice osamljenosti so mnogotere, od depresivnih stanj in samomorilskih razmišljanj tja do preganjavice in – kot kažejo sodobne raziskave – prepričanja, da je vse, kar se na svetu zgodi, posledica nekakšne zarote, za katero stojijo mračne sile. DCA nudijo zlasti starejšim, in ne samo njim, novo socialno mrežo in možnost, da si v njej sami ustvarjajo še dodatna omrežja.

Trditev številka dve: Zgrešeno je misliti, da so starejši ljudje odpadno gradivo na smetišču zgodovine. Starejši so vsaj tako ustvarjalni kot vse druge starostne kategorije. DCA jim nudijo možnost, da svoje potencialne izkoristijo tako sebi kot tudi družbi v prid.

Trditev številka tri: Tudi zdravje nam ni dano samo po sebi. DCA so kraj, v katerem se starejši seznanjajo z zdravim načinom življenja. Znanost nam zagotavlja, da se telesne celice vključno z možganskimi obnavljajo tudi v tretjem življenjskem obdobju. Le da malo bolj počasi, prav zato pa sta telesna in duševna aktivnost toliko bolj pomembni.

Trditev številka štiri: Industrijska družba je generacije pretirano popredalčkala na tiste, ki se učijo, tiste, ki delajo, ter tiste, ki so delali. Resničnega vsakdanjika nikoli ni bilo mogoče stlačiti v to togo shemo. DCA na mnogo načinov razbijajo te nasilne pregrade med generacijami, poglobljajo sožitje generacij in njihovo solidarnost ter njihov dialog.

In še bi lahko naštevali. Če naj se starejša generacija iztrga iz zastarelega okvira in prestopi v novega, se moramo lotiti tudi oblikovanja okolja za aktivno staranje. Mestna občina Ljubljana ga uspešno, natančneje pionirsko uspešno, oblikuje že vsaj dve desetletji, tako da postaja – brez lažne skromnosti – zgled drugim. Ita est!

1) Telovadba v DCA Golovec

2) Pohod na Orle

Foto: arhiv zveze

»Seneca, rimski filozof in politik, se je pred skoraj natančno dvema tisočletjema razsrdil nad jadikovanjem ljudi, ki so trdili, da je življenje (pre)kratko. Ita est, tako je to, je napisal v eseju, v smiselnem prevodu pa: Življenje ni kratko samo po sebi, marveč si takšnega naredimo sami.«

Marjan Sedmak,
Mestna zveza upokojencev Ljubljana

Mestna zveza upokojencev Ljubljana, osrednjeslovenska pokrajinska zveza društev upokojencev

Ulica Janeza Pavla II. 4

1976

www.dca-ljubljana.org

Dnevni centri aktivnosti za starejše (DCA)

Skrbimo za vse, ki tonejo v stiske in brez pomoči ne morejo skozi življenje

Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje sestavljajo ljudje, ki živijo in s svojim delovanjem širijo vrednote odgovornosti, solidarnosti, sodelovanja, izobraževanja in si prizadevajo za zdrav razvoj in enake možnosti otrok ter mladostnikov in opolnomočenje družin v stiski iz cele Slovenije. Izvajamo obsežna vseslovenska humanitarna programa Botrstvo v Sloveniji in Veriga dobrih ljudi. Svojim uporabnikom in varovancem nudimo celostno pomoč, pa naj gre za finančno in materialno pomoč, brezplačno pravno pomoč, psihosocialno podporo, delavnice za krepitev funkcionalnih

kompetenc, učno in ostale oblike pomoči – vse s ciljem, da otroci in mladi uresničijo svoje sanje in potencialne, družine pa stopijo na samostojno in dostojno življenjsko pot in s tem vračajo družbi. Z Mestno občino Ljubljana smo partnerji v mnogih programih, kot je tudi Dobro sem, ki naše uporabnike ozavešča in izobražuje, da lažje vplivajo na svoje duševno zdravje in dobro počutje, ga krepijo in varujejo, delujejo izobraževalno ter ozaveščajo tudi svoja družinska in delovna okolja. Skupaj smo prav tako v programu »Volja vselej najde pot« in tako zmoremo otrokom, mladim in družinam v stiski nuditi takojšnjo celostno podporo in pomoč in premagovati njihove največje eksistenčne in druge težave.

Sodelovanje z Mestno občino Ljubljana je dolgoletno in zares zgledno. Omogoča nam brezplačno uporabo poslovnih prostorov, v katerih potekajo naše nenehno operativno delo, terapevtske obravnave, delavnice, učna pomoč ter druge humanitarne in medgeneracijske dejavnosti.

Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje

Proletarska cesta 1

1971

www.zpmmoste.net

Volja vselej najde pot - javni socialnovarstveni in humanitarni program, DOBRO SEM – Krepitev duševnega zdravja ranljivih skupin

Hvaležnost, ki jo dnevno izražamo gospodu županu z ekipo strokovnjakov in sodelavcev v naši Mestni občini Ljubljana, je neizmerna. Naše skupne vrednote so se izrazile tudi v združenih močeh ob poletnih poplavih. Podpora in pomoč, ki ju skupaj z vodstvom in strokovnimi sodelavci Mestne občine Ljubljana nudimo občanom poplavljenih območij Ljubljane, jim lajšata tegobe, v katere jih je pahnila narava.

»Neprecenljiva je brezplačna uporaba počitniškega doma Zambratija, v katerem otroci in mladostniki lovijo srečo, tkejo prijateljstva, krepijo svoja močna področja, se sproščajo, izobražujejo in tekmujejo. Samo letos jih je v tej oazi sreče in veselja varno letovalo več kot 740.«

Mirno lahko zapišemo, da brez učinkovite podpore Mestne občine Ljubljana ne bi mogli dosegati ravni uspešnosti in ciljev, ki smo jim dnevno priča in za katere se je vredno boriti.

Anita Ogulin,
Zveza prijateljev mladine
Ljubljana Moste-Polje

1) Družinski dan Verige dobrih ljudi v Živalskem vrtu

2) Aktivnosti za otroke v Večgeneracijskem centru Skupna točka

Foto: arhiv zveze

V letu 2023 smo pomagali več kot 3000 posameznicam in posameznikom

V našem Centru za psihološko svetovanje Posvet nudimo brezplačno svetovanje mladostnikom, odraslim posameznikom, parom in družinam v duševni stiski. K nam pridejo osebe s težavami, ki jih ne zmorejo rešiti sami, ko se jim zalomi v partnerskem odnosu ali se srečajo z veliko življenjsko preizkušnjo. Posvet z našimi strokovnjaki je nujen predvsem takrat, ko se pojavijo spremembe v razpoloženju, izgubljanje življenjskega smisla ali razmišljanje o samomoru. Psihološko svetovanje lahko v Ljubljani nudimo vsem ne glede na finančno stanje, in to prav zaradi podpore Mestne občine Ljubljana, Ministrstva za zdravje in fundacije FIHO.

*Mojca Vatovec,
Slovensko združenje
za preprečevanje samomora*

Slovensko združenje za preprečevanje samomora

- Tržaška cesta 132
- 2006
- www.posvet.org
- Center za psihološko svetovanje Posvet

1) Prostor za individualna svetovanja

2) Prostor za psihološka svetovanja in supervizijo

Foto: arhiv centra

Četrtna skupnosti

Ljubljana je urejeno in prijazno mesto

Z delovanjem nevladnih organizacij imam tudi osebne izkušnje, in sicer iz časov, ko sem vodila Dnevne centre aktivnosti za starejše pri Mestni zvezi upokojencev Ljubljana. Zato si dovolim trditi, da je izkušnja dela na področju nevladnih organizacij nekaj, kar bi moral poizkusiti vsakdo, ki se podaja na pot trga dela, poklicne kariere. Tam namreč največkrat vsi delajo vse. Tudi sama sem kot vodja, poleg strokovnega dela razvijanja programov in soočanja z izzivom stalnega (so)financiranja, skrbela za kuhanje kave, pomivanje skodelic, urejanje prostora ipd. Vse tovrstne izkušnje me delajo boljše tako na osebni – človeški ravni kot tudi karierni.

»Ta prava« NVO vedno »nastane« iz zaznanih potreb ljudi. V svoji biti zaposleni in prostovoljci vedno delajo za ljudi, želijo delati spremembe na bolje. Če ni tako, ne ostanejo dolgo.

Če se osredotočim na sodelovanje Mestne občine Ljubljana z »nevladniki«, lahko ugotovim, da bi brez njih zevala praznina na prav vseh področjih življenja meščank in meščanov Ljubljane ne glede na starost: kultura, šport, zdravje, sociala, stanovska združenja, medgeneracijsko druženje in sodelovanje in še bi lahko naštevala. **Tudi po zaslugi nevladnih organizacij lahko vsak mesec na spletni strani mesta Ljubljane najdete res številčno in pestro izbiro brezplačnih aktivnosti, organiziranih po vseh četrtnih skupnostih.**

Od srca HVALA vsem, ki s svojimi aktivnostmi skrbijo, da je Ljubljana prijazno mesto za vse, saj v njem vsakdo lahko najde kaj zase.

Jera Grobelnik, vodja Službe za lokalno samoupravo

Četrtna skupnosti

S prostovoljnim delom ohranjamo vrednote, ki povezujejo in krepijo lokalno skupnost

V Prostovoljnem gasilskem društvu Rudnik delujemo znotraj Gasilske zveze Ljubljana in se s ponosom oziramo na svojo skoraj 100-letno zgodovino, zaznamovano s trdim delom in predanostjo naših tovarišev, ki so omogočili razvoj gasilstva tudi na Rudniku. Za aktivno delovanje društva je ključno sodelovanje z lokalno skupnostjo,

zlasti z Mestno občino Ljubljana. Finančna podpora občine nam omogoča redno vzdrževanje orodja in opreme vozil ter pripravljenost na hitro in varno izvajanje vseh nalog. V Mestni občini Ljubljana nam prav tako brezplačno nudijo prostor za izvajanje operativnih vaj in nas hkrati spodbujajo k povezovanju z meščankami in meščani. Redno sodelujemo tudi z drugimi gasilskimi društvi, lokalnimi organizacijami in

podjetji, ki finančno podpirajo naše delovanje ali pa kako drugače omogočajo izvajanje vaj in preventivnih aktivnosti. V prihodnje si želimo delovanje društva le še razširiti, zato v svoje vrste vabimo vse, ki bi želeli pridobiti nova tehnična znanja in ljudem v stiski nuditi nesebično pomoč.

Martin Jamnik,
Prostovoljno gasilsko društvo
Ljubljana - Rudnik

Prostovoljno gasilsko društvo Ljubljana - Rudnik

- Dolenjska cesta 137
- 1925
- www.pgd-rudnik.blogspot.com
- Prostovoljno delo in operativne vaje

1) Pomoč pri odpravljanju posledic poplav na Ljubnem ob Savinji

2) Delo z mladino

3) Gašenje požara skladišča na Plemljevi ulici

4) Člani operativne enote PGD Ljubljana - Rudnik

Foto: arhiv društva

Četrtna skupnosti

Skrbimo za dobre sosedske odnose in dobro počutje v četrtni skupnosti Moste

Društvo za razvoj skupnostnih programov za mlade (društvo SPM) je namenjeno posameznikom, skupinam, skupnosti in organizacijam s področja socialnega varstva, šolstva ter športa, ki se ukvarjajo s ciljno skupino socialno ogroženih otrok, mladostnikov in njihovih družin. Društvo smo ustanovili na pobudo strokovnih delavcev Centra za socialno delo Ljubljana Moste-Polje in predstavnikov Mestne občine Ljubljana z namenom dviga kakovosti strokovnega

dela na področju dela z otroki, mladostniki in njihovimi družinami. V društvu smo močno vpeti v lokalno skupnost, v kateri delujemo. Za namen promocije skupnostnega socialnega dela, skupaj s Četrtno skupnostjo Moste in drugimi organizacijami v četrtni skupnosti, brezplačno izvajamo različne akcije, ki smo jih združili pod enotnim sloganom Oživimo Fužine – sosed sosedu človek. Najbolj obiskane in prepoznavne so kulturne, športne in dobrodelne prireditve, kot so Fužinetlon, Fužinijada, Fusbaliga. Prav

SPM - Društvo za razvoj skupnostnih programov za mlade

- Preglov trg 15
- 2015
- www.drustvospm.si, www.facebook.com/drustvospm
- Sklop skupnostnih akcij pod enotnim sloganom Oživimo Fužine – sosed sosedu človek (Fužinetlon, Fužinijada, Fusbaliga...)

tako pa aktivno sodelujemo tudi pri izvedbi prireditev in akcij, katerih pobudniki in organizatorji so druge organizacije. Med njimi so Moščanski dan sosedov, Pomlad v Mostah, čistilne akcije in druge povezovalne aktivnosti in dogodki. Izvedba vseh aktivnosti in programov pa je močno odvisna od finančne podpore Mestne občine Ljubljana in ostalih sponzorjev.

Mag. Vitimir Simunišek,
Društvo za razvoj skupnostnih programov za mlade (društvo SPM)

1), 2), 3) in 4) Prireditve Fužinetlon

Foto: Vitimir Simunišek

Četrtna skupnosti

ULCO smo ustanovili mladi

Mladinski center ULCA, ki ga soupravljata Zavod Bob in Športno društvo Gor, ponuja prostor mladinske participacije, kulturnega in športnega udejstvovanja in informiranja predvsem mladim. »Mladinski center ULCA smo ustanovili mladi, ki prepoznavamo hip hop kulturo in mladinsko delo kot platformo za aktivno udejstvovanje v družbenih procesih,« so povedale mladinske delavke. S centrom ozaveščajo učne procese znotraj hip hop kulture, ustvarjajo okolje za predajanje znanja, krepijo kompetence na področju načrtovanja in izvedbe projekta ter s tem zvišujejo svoje (samo)zaposlitvene možnosti. »ULCA vzpostavlja varno in spodbudno vrstniško okolje, ki omogoča občutek pripadnosti. To nudi mlademu prostoru izražanja, soustvarjanja, samouresničitev v nasprotju s prevladujočim trendom spodbujanja tekmovalnosti in potrošnje,« pojasnijo. Center ponuja

široko paleto novih mednarodnih kulturnih programov, neformalnih izobraževalnih programov, informacijsko in infrastrukturno podporo. »Mladinski delavci, ki delamo v ULCI, mlade podpiramo na različne načine, pripravljamo delavnice na različne teme (zaposlovanje, duševno zdravje in skrb zase, ročna dela ipd.), ki jih izbiramo glede na potrebe udeležencev, nudimo individualno svetovanje, hkrati pa vzdržujemo odprt prostor, v katerega mladi lahko pridejo zgolj na pogovor, ročni nogomet, namizni tenis ali na kavo,« povedo mladinske delavke. V okviru participativnega proračuna mladi vsako leto predlagajo izboljšavo ali nadgradnjo programa ali prostora, lani so

- 1) Koncert Limomcev v sklopu dogodka Adijo, šola
- 2) Breakerji iz ULCE na dogodku Adijo, šola
- Foto: Manca Škarja
- 3) DJ telovadnica v ULCI
- 4) Odprta ULCA
- Foto: arhiv centra

tako v izložbi ULCE uredili galerijo, v kateri razstavljajo mladi umetniki, na podlagi oddanih želja pa so jim sponzorji podarili drog za ples ob drogu, ki si ga je za uporabo želela skupina mladim. V ULCI tedensko beležijo približno 100 obiskov, v njej potekajo organizirane

aktivnosti s strani upravljavcev, poleg tega pa prostor mladi in sorodne mladinske organizacije uporabljajo tudi avtonomno. V preteklem letu jo je na tak način uporabljalo 50 skupin mladim. »Sodelovanje z Mestno občino Ljubljana, ki s finančno podporo omogoča izvajanje programa in nudi brezplačni najem prostora, je za nas ključno, saj mladinskega centra brez mesta ni, prav tako pa zrelo mesto zna prepoznati priložnosti, ki jih mladim nudijo mladinski centri,« še dodajo dekleta.

Zavod Bob

📍 Kvedrova cesta 3

📅 2007

🌐 www.zavod-bob.si, www.ulca.si

💰 Mladinski center ULCA, Break v počitniškem varstvu, Preventivni dan, Ulična zabava, ULCA fest, Mladinski center BOB, Mreža Mlada ulica, Tob@lko vil@

Četrtna skupnosti

Naša dejavnost ni omejena samo na posredovanje ob nesrečah

Gasilsko društvo Ljubljana mesto je nevladna organizacija in najstarejše gasilsko društvo v Mestni občini Ljubljana. Skozi leta smo gasilci društva s svojim delom in prizadevanji postali pomemben in spoštovan del krajevne skupnosti. Društvo deluje v okviru Javne gasilske službe Mestne občine Ljubljana, skupaj z drugimi prostovoljnimi društvi in eno poklicno enoto. Operativno delujemo na območju Četrtna skupnosti Center, ki vključuje kar nekaj pomembnih objektov, mestno jedro z gradom, kulturne ustanove ter vse najpomembnejše državne, mestne in finančne ustanove. V društvu aktivno sodeluje 40 operativnih članov in kar nekaj

podpornih članov. Naša dejavnost ni omejena samo na posredovanje ob nesrečah, temveč smo aktivno vključeni tudi v preventivo, izobraževanje ter ozaveščanje občanov o požarni varnosti. Aktivno sodelujemo z vrtci in šolami, kjer mladim predstavljamo gasilsko organizacijo. V sodelovanju s četrtno skupnostjo organiziramo dneve odprtih vrat, na katerih se predstavimo in pokažemo svoje delo, izobražujemo in pridobivamo

nove člane, ki bi želeli biti vključeni v naše delovanje. V letu 2022 smo s finančno pomočjo Mestne občine Ljubljana kupili novo gasilsko vozilo za logistično podporo, v letu 2023 pa smo poleg ostalih intervencij sodelovali tudi pri sanaciji poplavljenih območij v Mestni občini Ljubljana in na območjih Zgornje Savinjske doline.

Branka Aljaž Petrovič,
Gasilsko društvo Ljubljana mesto

Gasilsko društvo Ljubljana mesto

📍 Poljanski nasip 42

📅 1870

🌐 www.gdlm.si

💰 Preventiva, izobraževanje ter ozaveščanje občanov o požarni varnosti

1) Požar Vižmarje, 2021

Foto: arhiv društva

2) Usposabljanje za tehnično reševanje ob prometnih nesrečah

Foto: Blanka Kroflič

3) Požar Vižmarje, 2021

Foto: arhiv društva

Četrtne skupnosti

Naš temeljni cilj je dvig kakovosti življenja otrok

Zveza prijateljev mladine Ljubljana Center je nevladna, nepolitična in prostovoljna zveza društev, ki deluje v dobro otrok, mladostnikov in družin. V zvezi smo zelo aktivni na področju prostovoljstva, izvedbe prostočasnih aktivnosti za otroke in mlade, socialno-humanitarnega programa za otroke, mlade in družine na območju centra. Svoj namen uresničujemo z organiziranjem prireditev za mlade, različnih oblik kakovostnega preživljanja prostega časa otrok, z izvedbo letovanj in zimovanj za socialno ogrožene otroke, organiziranjem humanitarne pomoči otrokom ipd. Naši programi, ki jih izvajamo na območju Ljubljane, so:

- območni otroški parlamenti;

- celodnevna počitniška varstva v času šolskih počitnic, kjer se javljamo na javni razpis Mestne občine Ljubljana;
- jezikovna druženja;
- plesne počitnice;
- dopoldanske delavnice (ustvarjalne, eksperimentalne, gozdne delavnice);
- zabavna tematska celodnevna druženja za otroke;
- ekskurzije za Zlate bralce (otroke, ki so vseh devet let brali v okviru Bralne

1

2

4

značke) in ekskurzije otrok, ki berejo za Zamejsko bralno značko;

- prireditve in obdarovanja dedka Mraza in
- socialno-humanitarni programi za otroke iz socialno ranljivih okolij, npr. šolske potrebščine, pomoč družinam, brezplačna zdravstvena letovanja in zimovanja, brezplačni tabori, brezplačni programi v Ljubljani, štipendijski skladi ipd., ki jih izvajamo v sodelovanju z našo krovno organizacijo Zvezo prijateljev mladine Slovenije in Zavodom za letovanje in rekreacijo otrok.

Meta Barlič,
Zveza prijateljev mladine Ljubljana
Center in Zveza prijateljev
mladine Ljubljana Šiška

1) Poletno počitniško varstvo v ČS Center - ustvarjanje v prostorih ČS Center

2) Poletno počitniško varstvo v ČS Center - delavnice v naravi

3) Poletno počitniško varstvo v ČS Center - vožnja po Ljubljani

4) Poletno počitniško varstvo v ČS Center - obisk razglednega stolpa Ljubljanskega gradu

Foto: arhiv zveze

Četrtne skupnosti

Smo eno redkih društev, ki poskrbi za nepozabno zabavo otrok ob koncu šolskega leta

Turistično društvo Barje deluje na območju Barja – dela Ljubljanskega barja na jugu Ljubljane. Naloge društva so predvsem organizacija in sodelovanje pri turističnih, kulturnih in drugih prireditvah na območju Barja, sodelovanje pri turistični vzgoji in izobraževanju krajanov, zlasti mladine, in vodenje aktivnosti pri varovanju okolja, naravne in kulturne dediščine ter negovanju ljudskih običajev.

1

3

Člani in članice društva želimo – skupaj z javnim zavodom Turizem Ljubljana, Krajskim parkom Ljubljansko barje, Četrtno skupnostjo Rudnik in drugimi – Barje zaščititi pred neugodnimi pojavi, ki so žal že prisotni. Za prebivalce in prebivalke organiziramo tradicionalne prireditve, kot so Učna pot po Barju, Pohod po Barju, tradicionalna čistilna akcija, Jesenska tržnica in Srečanje pod smrekco, ter druge prireditve, ki pripomorejo k prepoznavnosti Barja – specifične pokrajine južno od glavnega mesta Slovenije. S finančno podporo Turizma Ljubljana organiziramo priljubljen dogodek Otroške barjanske žabarije. Prireditve je namenjena otrokom vseh starosti kot nekakšna nagrada šolarjem ob koncu šolskega leta in malčkom v vrtcih. V letu 2023 se je prireditve udeležilo približno 500 ljudi, od tega več kot polovica otrok. Zanje organiziramo številne delavnice, igre, tekmovanja in spoznavanje živalskih in rastlinskih vrst Barja.

»Zaradi prizadevanj društva v zvezi z ohranjanjem narave Ljubljanskega barja nam je Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije podelilo status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave.«

Mag. Alojzija Strle,
Turistično društvo Barje

2

Turistično društvo Barje

- 📍 Ižanska cesta 303
- 📅 1988
- 🌐 www.td-barje.si
- € Ohranjanje narave - Barja

Zveza prijateljev mladine Ljubljana Center

- 📍 Trg prekomorskih brigad 1
- 📅 1961
- 🌐 www.zavod-zlro.si/programi/zpm
- € Prostovoljstvo, Prostočasne aktivnosti za otroke in mlade, Počitniško varstvo otrok, Socialno humanitarni program

1) 19. tradicionalni pohod po Barju

Foto: Anton Žvanut

2) Zmagovalec natečaja Moja reka.si 2019

Foto: arhiv društva

3) Otroške barjanske žabarije
Foto: Urška Strle

Četrtna skupnosti

Eno solidarno dejanje na dan lepša naš vsakdan

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana je del največje svetovne humanitarne organizacije in deluje na območju Mestne občine Ljubljana in devetih primestnih občin. Povezuje nas sodelovanje v programih, namenjenih varovanju življenja in zdravja, zagotavljanju spoštovanja človekovih pravic ter spodbujanju zdravega načina življenja, ki jih izvajamo s pomočjo srčnih prostovoljcev in prostovoljk. Od leta 2021 z Mestno občino Ljubljana uspešno sodelujemo v projektu »Ljubljana, mesto solidarnosti«, s katerim med prebivalci Ljubljane krepimo vrednote solidarnosti. Vplivati želimo na boljše vzdušje v mestu in pokazati primere dobrih solidarnostnih praks. Solidarnost je namreč tista humana vrednota, ki jo v današnji družbi velikokrat pogrešamo. V večstanovanjskih hišah se sosedje med seboj pogosto ne poznajo, starejši ostajajo sami in osamljeni, ljudje na ulici prezrejo človeka v stiski. S projektom nagovarjamo ljudi k več lepim dejanjem, ki spodbujajo empatijo, povezanost, pripadnost, socialno vključenost, enakost, sodelovanje, zaupanje, odgovornost, pomoč, podporo in spoštovanje

človekovega dostojanstva in pravic. Krovni slogan »Lepo dejanje najlepše mesto najde« širimo med ljudi na najrazličnejše načine, tudi s postavitvami rdečih klopi za sosede kot prostorov medsosedskega druženja. S tovrstnimi projekti krepimo skup-

nost prebivalcev in prebivalcev, saj verjamo v moč ljudi ter njihovo zavezanost sočutju in solidarnosti.

Ema Verbnik, sekretarka RKS – OZLJ,
Rdeči križ Slovenije –
Območno združenje Ljubljana

Rdeči Križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

📍 Traška cesta 132

📞 1866

🌐 www.rks.si

€ Preskrba ljudi, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine, Samo eno življenje imaš, Ljubljana, mesto solidarnosti, Zagotavljanje treh ekip prve pomoči za potrebe sistema ZR MOL, Sodelovanje pri izvajanju psihosocialne pomoči prizadetim prebivalcem in izvajanje delitve pomoči ob naravnih in drugih nesrečah, »Sem sreča v nesreči« - preventivne delavnice ukrepanja pred, ob in po nesreči, »Sem sreča v nesreči« delavnice za osnovne šole, »Prva pomoč za najmlajše« delavnice za vrtce

1) Akcija postavljanja klopc za sosede je potekala v sklopu projekta Ljubljana, mesto solidarnosti.

2) S klopcjo za sosede spodbujamo prijaznost in ustvarjamo večjo medsosedsko povezanost.

Foto: arhiv združenja

Četrtna skupnosti

Naša prepoznavna znaka sta oranžna barva in razgibavanje vsako jutro

Poslanstvo Društva Šola zdravja je promoviranje zdravega življenjskega sloga – vsakodnevnih jutranjih vadbe na prostem in promoviranje gibanja vseh generacij. Naša osnovna dejavnost, ki jo izvajamo tudi s finančno podporo Mestne občine Ljubljana, je jutranja telovadba po metodi »1000 gibov«. Polurno jutranje razgibavanje se začne vsak delovni dan ob 7.30 na prostem (zelene površine, ob reki, na igriščih ipd.). Tako ohranjamo in izboljšujemo zdravje prebivalcev, spodbujamo

redno gibanje in telesno vadbo, ohranjamo zdravje za dolgo samostojno življenje, povečujemo delež gibalno aktivnega prebivalstva, vračamo voljo do življenja osamljenim in starejšim osebam, krepimo psihofizično kondicijo starejših, preprečujemo potek kroničnih bolezni ter

prispevamo k zmanjšanju tveganja za razvoj depresivnih in anksioznih motenj. V naše društvo se lahko vključijo vsi, ki želijo kaj narediti za svoje zdravje, krepiti socialne vezi in izboljšati svoje počutje.

Silvica Erlih,
Društvo Šola zdravja

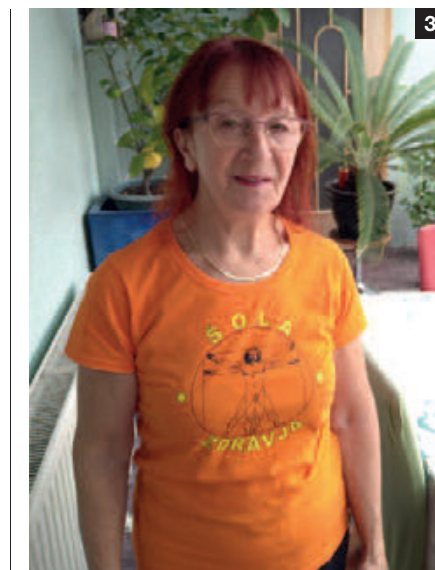
Društvo Šola zdravja

📍 Slamnikarska cesta 18

📞 2006

🌐 www.solazdravja.com

€ Jutranja telovadba po metodi 1000 gibov

1) Društvo Šola zdravja na Festivalu za tretje življenjsko obdobje

2) Telovadba ob sončnem zahodu na Kajak kanu klubu

3) Vodja podružnice Ljubljana Silvica Erlih

Foto: Silvica Erlih

Četrtne skupnosti

Pri nas otroci in mladostniki kakovostno preživljajo čas

Zavod Salesianum, OE Skala, je center priložnosti za mlade in otroke. Spada pod preventivni program, ki je namenjen kakovostnemu preživljanju prostega časa, izboljšanju učnih in delovnih navad, treningu socialnih veščin in nudi prostor za varno druženje s sovrstniki. »Naši otroci in mladi se oblikujejo v varnem, sodelovalnem in prijetnem okolju, ki je polno priložnosti in spodbud za osebno rast ter njihovo socialno vključenost,« pojasni Polona Kos iz OE Skala.

Sogovornica pove, da njihov program zajema pester izbor aktivnosti, od delavnice (kuharske, ustvarjalne, pogovorne) do

igranja različnih športov (v ospredju je nogomet) in cirkuških spretnosti, ki so v zadnjih letih dobile prepoznaven znak pod imenom Cirkus Fuskabo. S širjenjem programa pa tudi prek sodelovanja z lokalnim okoljem so pripomogli h kakovostnejšemu preživljanju prostega časa otrok in mladostnikov predvsem v četrtni skupnosti Moste-Polje. »Skozi vse leto organiziramo različne dodatne dejavnosti in projekte,

kot so Minibus veselja, Kreativna skupina Fuskabo, SMC Kodeljevo in dnevni center. Programe izvajamo ob finančni podpori Mestne občine Ljubljana, mesečno pa jih obiše v povprečju več kot 100 otrok in mladostnikov. Povezovanje z osnovnimi šolami, četrtno skupnostjo in centrom za socialno delo resnično omogoča pestrejši program in večjo prepoznavnost našega dela,« še doda Polona Kos.

- 1) Cirkus Fuskabo
- 2) Cirkuški nastop
- 3) Poletni tabor ob reki Kolpi
- 4) Kuharska delavnica
- 5) Igre na minibusu veselja

Foto: arhiv zavoda

Zavod Salesianum OE Skala - Center priložnosti za otroke in mlade

- 📍 Ob Ljubljani 36
- 📅 1995
- 🌐 www.skala.je
- 💰 Minibus veselja, Kreativna skupina Fuskabo, Dnevni center, SMC Kodeljevo

Četrtne skupnosti

V zapuščenih prostorih smo ustvarili gnezdo za ustvarjalke in ustvarjalce

Prazne stene nekoč samotnega prostora v podhodu Ajdovščina je skupina prijateljev iz kolektiva Hupa Brajdič spremenila v galerijo, betonska tla pa v odre. S svojimi umetniškimi programi so tam zaživel tudi projekti številnih drugih ustvarjalcev. »Pred mnogimi leti je bila Hupa Brajdič sinonim za skupino prijateljev, ki smo se radi družili in v svojih pobegih od trde realnosti izkoriščali prosti čas za ustvarjalne avanture. Rojstne dneve, kulturne praznike, proteste – vse smo znali spremeniti v zabavo, nastope, divjanje ustvarjalnih hormonov in sproščanje

najbolj pristnih umetniških nagonov. Hupa je kot izmišljena oseba postala entiteta, v kateri smo se izmenično naseljevali članice in člani kolektiva,« nam je doživeto pojasnila ena od Brajdičev iz Kulturno umetniškega društva Center 21. Sčasoma je pisani domišljjski svet kolektiva postal realnost. Zapustili so pisarne, velike odre in rutino, če ne drugače, v duhu. Uniforme so zavrgli in si nadeli kostume. Divjanje je prešlo v resnejše kontemplacije, poklice in uresničene sanje o svobodi. Danes ustvarjajo neodvisno, vsak posebej in vsi skupaj pa so ostali zvesti vizualnemu, glasbenemu in performativnemu izrazu. V podhodu Ajdovščina poleg gostujočih predstav,

Kulturno umetniško društvo Center 21

- 📍 Grič 5a
- 📅 2003
- 🌐 www.hupabrajdic.com
- 💰 Vizualna, glasbena, uprizoritvena in intermedijska dejavnost

- 1) Minljivka
Foto: Tomaž Marolt
- 2) Gostujoča predstava kolektiva Odprta scena, iz predstave Razredni sovražnik
Foto: Špela Koščak
- 3) Iz projekta Ladja
Foto: Iva Tratnik
- 4) Za kreativni portret tednika Mladina
Foto: Uroš Abram

glasbenih dogodkov in performansov redno izvajajo program, kot so cikel eksperimentalnega gledališča Minljivka, koncerti improvizirane glasbe Taktišče, večeri impro gledališča, glasbeni jami, koncerti

uveljavljenih glasbenikov, razstave in številni drugi dogodki. »Veseli nas, da poleg lastnih projektov lahko ustvarjamo v prostorih, ki so na prvi pogled skriti, a so kljub temu pomemben del mestnega življenja. Program v Podhodu se razvija in širi tudi s finančno podporo Mestne občine Ljubljana in s tem vztrajno dopolnjuje ljubljansko kulturno umetniško sceno. Hupa, hči Kulturno umetniškega društva Center 21, pa še naprej ostaja svobodna in uporniška,« zaključuje sogovornica.

Ekipa KUD Center 21

Četrtna skupnosti

Skrbimo za okolje in vse mogoče želje najmlajših, mladih in družin

V Združenju Sezam s kreativnimi programi za najmlajše razveseljujemo celotno družino, mladi pa imajo na voljo program mladinskega centra ter ostale mladinske (in tudi okoljske) programe, ki skrbijo za aktivacijo mladih.

Najpomembnejši med njimi je mladinski center Mladinska postaja Moste (MPM), skupnostni prostor za mlade, v katerem poteka niz (ne)organiziranih aktivnosti, ki jih izvajajo mladi za mlade v lokalnem okolju Most. Mladinska postaja Moste, katere program finančno podpira tudi Mestna občina Ljubljana, prostore pa zagotavlja javno podjetje Ljubljanska parkirišča in tržnice (JP LPT), nudi drugačno, kreativnejše in spodbudnejše podporno okolje, s tem pa tudi alternativo vsakdanjiku mladih Moščanov in širše MOL.

Mladinski center ponuja varen prostor za preživljanje prostega časa in (neformalen) izobraževalni program, ki omogoča učenje, izkušnje in informacije za razvoj idej ter potencialov mladih. Najbolj uspešne in prepoznavne vsebine zadnjih treh let so Urbana delavnica, Studio Most, vzpostavitev Knjižnice REČI in organizacija glasbenih dogodkov (predvsem Moste Open in Keep in Mind festival).

»Skozi nekajletno izvajanje programa, zbiranja povratnih informacij ter spremljanja potreb naših udeležencev zaznavamo, da je zagotavljanje varnega in primernega prostora s podporo mladinskih delavcev še vedno to, kar gradi temelje za podporo in opolnomočenje mladih, da se sami aktivirajo na različnih področjih ter uresničujejo svoje potenciale.«

1) MOSTE Open

Foto: Andrej Lamut

Po vzoru večjih svetovnih metropol smo ozelenili del betonskih površin ljubljanskih Most ter ustvarili Urbano divjino nad mestom. Skupaj z mladimi iz Mladinske postaje Moste smo v sklopu delavnic postavili tri visoke grede, v katere smo zasadili medonosne rastline, ki vabijo žuželke opraševalke, ohlajajo ozračje v vročih mesecih, čistijo zrak, preprečujejo pojav toplotnih otokov in pregrevanja mestnega okolja ter skrbijo za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

Naslednji je projekt Od besed k dejanjem, dolgoletni naravovarstveni projekt, ki smo ga v Sezamu izvajali na Koseškem bajerju v Ljubljani. Namen projekta je bil izkoreninjenje invazivne rastlinske vrste japonski dresnik ob brežinah Koseškega bajerja na ekološki način. Boj z japonskim dresnikom je bil hud in dolgotrajen, a smo bili vsi skupaj – tako Mestna občina Ljubljana, ki je program sofinancirala, kot naša ekipa – dovolj potrpežljivi, da so se rezultati na koncu le pokazali. Tretji okoljevarstveni projekt, na katerega smo prav tako ponosni, saj je potekal v času, ko je bila Ljubljana ponosna nosilka naziva zelena prestolnica Evrope 2016, pa je kampanja »Ne nabavi, popravi«. Z vsebino kot tudi strukturo smo jo zasnovali z mislijo na naravovarstveno in splošno trajnostno strategijo mesta, predvsem je bil cilj kampanje ozavestiti mlade in ostale prebivalce o problematiki čezmernega potrošništva ter njegovem posrednem in neposrednem negativnem vplivu na naše okolje in nas same. Za zaključek kampanje smo organizirali prvi Sejem popravil in okolju prijaznega načina življenja.

Bor Kirn,
Združenje Sezam

Združenje mladih, staršev in otrok Sezam

📍 Zaloška cesta 55

📅 1990

🌐 www.postajamoste.si

€ Mladinski center - Mladinska postaja Moste, Dnevna soba, Premostna točka, Aktivarna, Mreženje, Urbana delavnica, Moste Open, Štepcival, Urbana divjina nad mestom, Ne nabavi, popravi

Četrtna skupnosti

Varstvo okolja

Ljubljana je zeleno mesto

Prvi razpis za sofinanciranje programov in aktivnosti okoljskih nevladnih organizacij smo izvedli že pred 15 leti ter do danes sofinancirali približno **140 projektov s področja varstva okolja in narave ter podnebnih sprememb**. Na področju ohranjanja in razvoja podeželja smo v tem času sofinancirali številna društva, ki so izvedla več kot 2000 predavanj in 200 različnih prireditev.

Sodelovanje z nevladnimi organizacijami in društvi smo še posebej okrepili v letu 2016, ko smo nosili prestižen naziv zelena prestolnica Evrope in skupaj ustvarili bogat program aktivnosti z namenom ozavestiti skrb za okolje – skrb za visoko kakovost življenja v mestu.

Nevladne organizacije so pomemben sogovornik pri naslavljanju okoljskih tematik. Z neobremenjenim pogledom, znanjem, ustvarjalnimi idejami in neumorno energijo bogatijo in soustvarjajo mesto. Na prvi pogled se lahko zdijo njihovi mali projekti manj pomembni, v resnici pa prav ti t. i. pilotni projekti vodijo do kakovostnih in inovativnih rešitev.

V že tako negotovih časih je zdaj pred nami in vsem svetom izziv, kako se spopasti s podnebnimi spremembami. Te so tu in pred njimi si ne moremo zatiskati oči. Za spopad s podnebnimi spremembami zagotovo ne bodo dovolj zgolj ukrepi, ki jih izvaja mesto. Potrebne bodo spremembe v načinu življenja slehernega posameznika. Nevladne organizacije so tiste, ki že imajo in bodo tudi v prihodnje imele veliko moč na področju ozaveščanja in izobraževanja javnosti. In ki bodo spodbujale, da bodo okoljske in podnebne tematike vključene v razprave ne le uradnih institucij, temveč tudi civilne družbe.

Nataša Jazbinšek Seršen, vodja Oddelka za varstvo okolja

Varstvo okolja

Smo prijazni ljudje z zanimivo kulturno dediščino

Ob vznožju Janškega hribovja, ob sotočju Ljubljanice in Save, na skrajnem vzhodnem robu Mestne občine Ljubljana leži majhna vas Podgrad z 250 prebivalci. Ponaša se z bogato zgodovino, ki izvira iz njegove lege ob sotočju dveh osrednjeslovenskih rek ter dobro ohranjenem kamnolomu mlinskih kamnov, edinstvenem v slovenskem merilu. V vasi so že v preteklosti delovale različne ljudske kulture – od petja, pripovedništva do krajevne predstave in razstave – z dodatno podporo Mestne občine Ljubljana pa smo kulturne programe in

turistične aktivnosti društva okrepili. Ves čas skrbimo za promocijo in nove pridobitve v kraju in okolici, za urejanje Ostrovrharjeve in drugih pohodnih poti okoli Podgrada, prirejamo vódene pohode po teh poteh, sodelujemo na čistilnih akcijah ter predstavljamo kraj na javnih prireditvah četrtnih skupnosti in Mestne občine Ljubljana.

- 1) Mliński kamen označuje pot do Starega gradu in Kamnoloma mlinskih kamnov
 - 2) Pohod po Ostrovrharjevi pohodni poti
 - 3) Ostanke Starega gradu nad Podgradom pri Ljubljani
- Foto: Staša Bizjak

Kulturno-turistično društvo Podgrad pri Ljubljani

- 📍 Podgrad
- 📅 1984
- 🌐 www.podgrad-lj.si/kultura
- 🇪🇺 Ohranjanje kulture in povezovanje ljudi v Podgradu, skrb za prepoznavnost kraja, Ostrovrharjeva pot

»Podgrad se ponaša z neokrnjeno naravo, domačo ponudbo in prebivalci, ki se razveselijo vsakega gosta.«

Dr. Viktor Grilc
Kulturno-turistično društvo
Podgrad pri Ljubljani

Varstvo okolja

Dvoživkam pomagamo, da ne končajo pod avtomobilskimi gumami

Bil je topel, skoraj pomladni večer pred sončnim zahodom in člani društva za proučevanje dvoživk so skupaj s prostovoljci postavljali varovalno ograjo, ki bo omejevala prehod dvoživk čez cesto. »Na njihovi poti se žal pogosto znajde prometna cesta, ki je vzrok številnim povoznim dvoživkam. In prav naše akcije prenašanja omilijo turobno situacijo,« nam pove Tea Pogačar, članica Herpetološkega društva. Dvoživke, kot pove že samo ime, potrebujejo različne vrste habitatov. Njihovi kopenski habitatni se precej razlikujejo od habitatov, ki so primerni za razmnoževanje. Pred mrestenjem se selijo

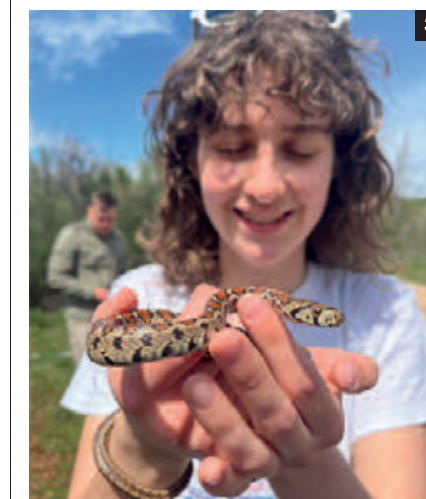
na bolj vodnata mesta, kjer so se nekoč tudi same razvile iz paglavcev ali ličink v mlade (že preobražene) dvoživke. Člani društva tako v času akcije vsak večer po sončnem zahodu pregledajo ograjo, Pelikanščico, bližnja parkirišča in najbolj »ožabljen« del kolesarske steze. »Največkrat naletimo na navadno krastačo, sekuljo in rosnico, sem in tja pa tudi na zeleno žabo, zeleno rego, močerada in velikega ter malega pupka. V vrhuncu selitvene sezone lahko najdemo tudi več sto krastač na en večer,« pove Tea Pogačar. Najdene dvoživke s pomočjo veder odnesejo na drugo stran ceste, kjer se lahko brez strahu pred kolesi železnih konjičkov odpravijo do mrestišč. Ker je celotna pot ob ograji na Večni poti razdeljena na odseke, si lahko za vsako najdeno dvoživko označijo točen odsek, na katerem je bila najdena. Tako natančno vedo, kje prehaja največ dvoživk, kar bo v prihodnje omogočilo ustrezno umestitev trajnih podhodov. Sogovornica z navdušenjem pove, da se jim vsako leto pridruži veliko število

prostovoljcev, med drugimi tudi precej osnovnih šol. Vsem poskušajo čim lepše prikazati in približati svet dvoživk, hkrati pa opozoriti na njihovo ogroženost in pomen njihovega varovanja in varovanja njihovih habitatov. »Akcija varstva dvoživk na Večni poti je eden izmed projektov, ki ga sofinancira Mestna občina Ljubljana, brez katere projekta ne bi mogli tako uspešno izpeljati,« še zaključuje Tea Pogačar.

Herpetološko društvo – Societas herpetologica slovenica

- 📍 Večna pot 111
- 📅 1996
- 🌐 www.herpetolosko-drustvo.si
- 🇪🇺 Akcija varstva dvoživk

- 1) Tesen paritveni objem navadnih krastač
Foto: Meta Valenčič
- 2) Akcija varstva dvoživk na Večni poti
Foto: Tea Pogačar
- 3) Tea Pogačar z leopardovko
Foto: Meta Valenčič

Varstvo okolja

Pomagali smo pri uresničitvi 25 pobud oživitve javnega prostora

Prebivalci in prebivalke mesta v svoji okolici pogosto opazijo majhne stvari, ki bi jih želeli spremeniti, da bo njihova soseska bolj prijetna in urejena po njihovi meri. Imajo ideje in čas, nimajo pa dovolj sredstev in znanja, da bi jih uresničili. Pri tem so jim v letih 2019 in 2020 v kulturnem društvu Prostoroz skupaj z Inštitutom za politike prostora – IPoP in s pomočjo Mestne občine Ljubljana pomagali. »Projekt smo imenovali Zunaj, da je bilo že takoj nedvoumno jasno, kaj je naš cilj: da ljudje čim več časa preživijo na prostem, v javnem in odprtem prostoru, ki je tako ključen za kakovost bivanja v mestu. Zunaj je prebivalcem in prebivalkam Ljubljane pomagal uresničiti aktivnosti in

akcije v njihovi bližnji okolici. Pobude smo podprli s 500 oziroma 800 evri za nakup materialov, vsaka pobuda pa je dobila tudi mentorja, ki je pobudnikom pomagal z nasveti in s pomočjo pri organizaciji,« pojasni Alenka Korenjak iz društva Prostoroz. »V dveh letih se je na naš poziv odzvalo približno 60 pobudnic in pobudnikov, ki so vsak na svoj način oživljali javni prostor v mestu. Ker so se ideje prebivalcev nanašale na javne in skupne prostore, je bilo tesno sodelovanje z Mestno občino Ljubljana ključno – za majhnimi pobudami so se skrivali številni klici, dopisi in sestanki, s katerimi smo želje prebivalcev uskladili z občinskimi pravili in zagotovili, da so prebivalci lahko uresničili svoje ideje.« Tako Prostoroz kot IPoP sestavljajo strokovnjaki, ki se z mesti že vrsto let ukvarjajo na interdisciplinarni način. Kljub njihovem znanju o Ljubljani so s pomočjo pobudnikov Zunaj odkrili nove plati in prostore mesta, ki jih do takrat niso poznali. »Pobudniki so v 22 ljubljanskih soseskah in treh vaških skupnostih uspešno postavljali cvetlične grede, izvajali kinopredstave na

1) Sosedje v Novem Polju so uredili lokalni gozdiček za druženje.

Foto: Nejc Trampuž

2) Alenka Korenjak, Prostoroz Foto: Klemen Ilovcar

3) Lokalni prebivalci sta organizirali brezplačen filmski večer.

Foto: Nejc Trampuž

prostem, obnavljali opremo, urejali zelenice, gradili koloparke s pravilnimi klančinami in organizirali celo piknik za glajenje sporov med sprtimi sosedi. S svojim prostovoljnim delom in medsestedsko pomočjo so prispevali k temu, da je odprti prostor Ljubljane še malo boljši,« razloži Alenka. Pozitivne izkušnje kažejo, da se projekt Zunaj lahko razvije v mehanizem, ki zagotavlja dolgoročno, predvidljivo in stalno podporo majhnim lokalnim akcijam, ki jih predlagajo prebivalci in prebivalke. Želijo si, da bo tak mehanizem obstajal tudi v prihodnosti.

Kulturno društvo Prostoroz

- Rimska cesta 22
- 2006
- www.prostoroz.org
- Urejanje prostora

Varstvo okolja

Svoje znanje prenašamo na mlajše generacije

Čebelarstvo društvo Barje je eno najstarejših delujočih čebelarstev v Ljubljani, od leta 2019 imamo status nevladne organizacije v javnem interesu na področju kmetijstva. V društvu aktivno prenašamo svoje znanje na mlajše generacije, s pomočjo finančne podpore Mestne občine Ljubljana pa lahko uresničujemo program društva in izvajamo številne druge aktivnosti. Tako smo na zemljišču Trnovskega predmestja, ki ga lahko uporabljamo brezplačno, postavili učni čebelnjak z medovitim vrtilčkom, ki je še danes priljubljena izobraževalna točka.

Čebelarstvo društvo Barje

- Ulica Dušana Kraigherja 2
- 1933
- www.publishwall.si/cebelarsko.drustvo.barje
- Promocija čebel in čebelarstva

»Veseli smo sodelovanja s četrtnimi skupnostmi, prav posebej pa se zahvaljujemo Četrtni skupnosti Trnovo, ki je z večjim finančnim vložkom prav tako omogočila postavitev učnega čebelnjaka na Barju.«

Posebej smo veseli replike Plečnikovega čebelnjaka iz Češke, ki je takoj ob postavitvi na Grajskem griču prejela status arhitekturnega spomenika v Ljubljani in dodatno obogatila ljubljansko Čebeljo pot. Ponosni smo, da lahko v društvu ohranjamo čebelarstvo kulturno dediščino, med drugim tudi z ureditvijo čebelarstva muzeja v prostorih društva, ki so nam ga s sofinanciranjem omogočili prav v Mestni občini Ljubljana.

Aleš Süssinger,
Čebelarstvo društvo Barje

- 1)** Delovna akcija ob postavitvi čebelnjaka
- 2)** Replika Plečnikovega čebelnjaka
- 3)** Odprtje Plečnikovega čebelnjaka na Grajskem griču
- 4)** Čebelnjak

Foto: Meta Valenčič

Varstvo okolja

Ljubljanski ledenik je simbol našega poslanstva

Zgodbo o davni zamrznjenosti ljubljanskih ulic je slišala skupina mladih, ki so se v imenu preteklosti in prihodnosti odločili ukrepati. V duhu ljubljanskega ledenika, ki je nekdanj ohlajeval zemljo, so zasnovali projekt, ki bi mestne prebivalce in njihovo okolje ščitil pred vročinskimi valovi. Julija Vita Glas z Inštituta za zdravje in okolje nam pove, da je ime projekta »Ljubljanski ledenik« postalo simbol njihovega poslanstva: ustvariti hladno zatočišče znanja in ozaveščenosti sredi vročega mestnega asfalta, ohraniti spomin na drugačno preteklost in zgraditi most do bolj vzdržljive prihodnosti.

»Projekt predstavlja pomemben korak v ozaveščanju javnosti o nevarnostih vročinskih valov, ki so v urbanem toplotnem otoku, kakršen nastaja v Ljubljani, še posebej izraziti. S tem namenom smo vzpostavili interaktivno mestno orientacijo oziroma inovativno izobraževalno pot, ki je prebivalce in obiskovalce Ljubljane informacijsko opolnomočila z najnovejšimi informacijami o zaščiti in preventivnih ukrepih v času vročinskih valov,« je povedala Julija Vita Glas. Poleg omenjenega so na inštitutu, tudi s finančno in vsebinsko podporo Mestne občine Ljubljana, okrepili komuniciranje na družbenih omrežjih in izvedli številne promocijske aktivnosti. Številne objave v medijih in pozitivni odzivi prebivalcev kažejo, da je projekt dober primer, kako lahko skozi kreativne in inovativne načine spodbujamo proaktivno odzivanje na podnebne spremembe ter zdravo in okolju prijazno prihodnost za vse nas.

- 1) Brez avtomobilov je avtomatsko prijetneje.
- 2) Ozaveščanje o projektu v Parku Zvezda
- 3) Pomen hidracije v času vročinskih valov
Foto: Tadej Kreft
- 4) (So)ustvarjalka projekta Julija Vita Glas
Foto: Jaka Grad

Inštitut za zdravje in okolje

- Slovenska cesta 56
- 2016
- www.instagram.com/izo_institute, www.facebook.com/izoinstitute
- Ljubljanski ledenik

Varstvo okolja

S čiščenjem Ljubljanice se vsako leto poklonimo reki z bogato zgodovino

Podvodni svet sem še kot otrok odkrival, raziskoval in občudoval tudi z namenom opozarjanja na posledice, ki jih z nestrokovnimi posegi v naravo povzroča človek. Poslanstvo našega društva Vivera so širjenje znanja in ozaveščanje o lepotah podvodnega sveta, zaščita pestrega podvodnega biosistema ter varovanje okolja in kulturne dediščine. Podvodni svet je vse bolj odsev življenja tam zgoraj, poln odpadnih materialov, kar z vsakim letom kaže na človekovo potrošniško brezobzirnost in posege v vitalne dele vodotokov in narave. Ko Ljubljanica priteče v mesto Ljubljana in ko se njen tok upočasni, kaže brezobzirno podobo sodobnega človeka, ki je vanjo odvrnil vse, kar mu ni služilo. Tukaj najdemo odslužene avtomobile, kolesa, prometne znake, mize, stole, zabojnike in vse do spominskih kamnitih obeležij. Zato smo se potapljači društva Vivera odločili, da se poklonimo tej reki in na dan Zemlje v sklopu akcije Za lepšo Ljubljano organiziramo čistilno akcijo. Več kot 50 potapljačev iz celotne Slovenije sodeluje na vsakoletni čistilni akciji z namenom opomniti in ohraniti lepote te edinstvene reke.

- 1) Človeški habitat
Foto: Miro Potočnik
- 2) Povodni mož je bil zgrožen nad odnosom ljudi do narave.
- 3) Čiščenje človeške malomarnosti
Foto: Marko Vrenjak

Žal iz reke izvlečemo dve do štiri tone različnih predmetov, ki nikakor ne bi smeli najti mesta v reki. Odpadke iz reke si lahko meščani in obiskovalci Ljubljane ogledajo na Čevljarškem mostu, in sicer kot opomin in odraz tega časa. Veseli smo dobrega sodelovanja in finančne podpore Mestne občine Ljubljana, javnega zavoda Turizem Ljubljana in javnih podjetij Mestne občine Ljubljana, ki so nam vsako leto velika spodbuda in motivacija, da vztrajamo. Dan Zemlje je tako postal praznik in gibanje vseh, ki želimo kakovostno

sobivati z reko Ljubljanico ter tako prispevati k ohranjanju naravne in kulturne dediščine.

Miro Potočnik,

Društvo za podvodne aktivnosti Vivera

Društvo za podvodne aktivnosti Vivera

- Plešičeva ulica 43
- 1993
- www.vivera.si, www.facebook.com/profile.php?id=100057349844057
- Akcija čiščenja Ljubljane

Netopirji – skrivnostni Ljubljančani

Za večino ljudi so netopirji kar malo strahne in prav nič lepe živali. A biologi iz Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev smo si to mnenje zadali spremeniti. V Ljubljani, s finančno podporo Mestne občine Ljubljana, že od leta 2015 delimo svoje navdušenje nad temi nočnimi letalci. Poskušamo jih približati ljudem in skrbimo, da se tem zavarovanim živalim znotraj občine ne godi krivica. Glavne akterje, netopirje, smo v sedmih različicah projekta razglasili za »skrivnostne Ljubljančane«.

»Preganjanje netopirjev iz stavb je ena od pomembnih groženj za netopirje v mestu.«

Da bi omilili netopirsko »stanovanjsko problematiko« v Ljubljani, smo v letu 2015 namestili prva nadomestna bivališča za netopirje – netopirnice. Do danes jih v Ljubljani visi kar 42. Vsaj enkrat letno netopirnice pregledamo. Pregledi netopirnic so postali tradicionalen dogodek, na katerem nas vsako leto obišče več ljudi, ki si pridejo ogledat netopirje od blizu. V društvu se je porodila tudi ideja o obuditvi prostovoljne telefonske linije v pomoč netopirjem, ki smo jo poimenovali Netopirofon (068 650 090). Od takrat na SOS-številko letno prejmemo več kot 150 klicev meščank in meščanov, ki jim svetujemo, ter s tem pomagamo velikemu

- 1) Pregled netopirnic v Tivoliju
Foto: Liza Trebše
2) Samice drobnega netopirja
Foto: Žan Bombek

številu netopirjev. Poleg postavitve netopirnic smo v projektih očistili domovanji netopirjev na podstrežjih dveh cerkva, pregledali potencialna zatočišča v mostovih ter stavbah in popisovali netopirje s pomočjo lova v mreže. S temi aktivnostmi smo zbrali veliko novih podatkov o netopirjih v Ljubljani.

»Na območju Mestne občine Ljubljana je prisotnih kar 22 vrst netopirjev od skupno 32, ki jih najdemo v Sloveniji.«

Izvedli smo tudi številne izobraževalne aktivnosti, kot so fotografske razstave, različne delavnice in predavanja ter pripravili pisne prispevke o netopirjih. S projektom smo želeli prikazati, kako pomembni so netopirji. Čeprav jih le redko vidimo, saj so aktivni večinoma v nočnem času, so zelo pomembni pri uravnavanju

številčnosti žuželk. Ljudem smo na ta način želeli približati te skrivnostne Ljubljančane, saj bodo nanje tako bolj pozorni in bodo posledično znali varovati tudi njihova zatočišča. Člani društva z veseljem izvajamo dejavnosti, ki si jih zadamo v projektu. Naše navdušenje pa hitro postane nalezljivo in zato veliko obiskovalcev naše dogodke zapusti s pozitivnimi vtisi o netopirjih. Upamo, da bomo tudi v prihodnje imeli možnost deliti svoje znanje o skrivnostnih Ljubljančanih.

*Pia Golob, Liza Trebše in Simon Zidar
Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev*

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev

- Večna pot 111
- 2001
- www.sdpvn-drustvo.si
- Netopirji – skrivnostni Ljubljančani

Smo samooklicani gostje v dnevni sobi naravno rastočih rastlin in prstoživečih živali

»Prvi skupni projekti z Mestno občino Ljubljana so bili usmerjeni v odstranjevanje tujerodnih invazivnih rastlin, predvsem v čiščenje zdravju škodljive ambrozije, na javnih površinah,« je povedal Jernej Korenčič iz Zavoda za ohranjanje naravne in kulturne dediščine Ljubljanskega barja. Na začetku svoje poti so se v zavodu osredotočali na naravovarstveno

ozaveščanje, zbiranje, razstavljanje ter ohranjanje etnološke kulturne dediščine Barjanov. »V letu 2014 se je sodelovanje z mestom okrepilo, začeli smo z izvedbo naravovarstvenih ukrepov za ohranjanje, vzpostavljanje ali izboljšanje habitatov ogroženih živalskih in rastlinskih vrst, ki so na Rdečem seznamu,« je povedal sogovornik. Pri vsakem projektu so vedno iskali možnosti povezave širšega trajnostnega biodiverzitetnega pomena. Tako so projekti vzpostavljanja habitatnih pogojev ogrožene rastlinske in živalske vrste omogočili saniranje degradiranega rokava stare struge Iščice, ki je z nevarnimi kosovnimi odpadki, med drugim tudi z avtomobilskimi karoserijami in zarjavlimi kovinskimi sodi z odpadlim motornim oljem, predstavljala ekološko katastrofo za vse dolvodno rečno življenje. »Z rednim vzdrževanjem tega območja, ki je imenovano Žugov tolmun in je od zunaj »sveta« varovano z vodno strugo in

Zavod za ohranjanje naravne in kulturne dediščine Ljubljanskega barja

- Ižanska cesta 303
- 2004
- Ohranjanje narave - aktivnosti na Ljubljanskem barju

1) Žugov tolmun, območje z nevarnimi odpadki, sanirano v habitat mnogih zavarovanih vrst Ljubljanskega barja

2) Predstavitve barjanske kulturne dediščine ročnega zabijanja pilotov

3) Jernej Korenčič

Foto: arhiv zavoda

obrežno mejico, smo zagotovili pravi mozaik biotske pestrosti Ljubljanskega barja v malem. Do danes je tu našlo zatočišče mnogo ogroženih živali in rastlin, na kar smo izjemno ponosni. »Območje na sredini vzhodnega predela Ljubljanskega barja, blizu naselja Hauptmanca, skoraj 2000 kvadratnih metrov varovane narave predstavlja za obiskovalca, ki zna opazovati in prisluhniti naravi, edinstveno priložnost sprostivte, otrokom doživeti, stroki pa možnost neskončnega biološkega raziskovanja ter vrnitev in obstoj ogroženih rastlinskih in živalskih vrst Ljubljanskega barja. »To je omogočila finančna podpora Mestne občine Ljubljana ter množica neplačanih ur prostovoljcev, naših članov,« zaključil Jernej Korenčič.

Varstvo okolja

Spodbujamo samooskrbo in negujemo kulturne običaje v lokalni skupnosti

V našem društvu Kmečka strojna skupnost Savlje-Kleče, Združenje se veliko dogaja. Skozi vse leto izvajamo številne aktivnosti, predvsem pa skrbimo za urejeno okolico Savelj in Kleč, vzdržujemo poti in krajino ter z vsakoletnimi čistilnimi akcijami lepšamo svoje mesto. V sklopu društva lahko izpostavim tri večje dejavnosti. Med njimi je Bešteek teater, ki dejavno oblikuje kulturno in družabno življenje v četrtini skupnosti Posavje. Vsi člani Bešteek teatra svoje delo izvajajo prostovoljno in z njim bogatijo četrtino skupnost, povezujejo prebivalce četrtne skupnosti, dejavno kulturno življenje in poudarjanje bogastva kulturne dediščine. Čeprav je dvorana v Savljah nekoliko oddaljena od središča mesta Ljubljane in tako od kulturnih institucij, je samoumevno, da mora biti kultura – tudi amatersko gledališče – živa in vseh delih mesta. Veseli smo, da se dogodkov udeležujejo prebivalci naše četrtne skupnosti in širše, ki tako dobijo priložnost za kakovostno preživljanje prostega časa. Za izjemen prispevek amaterski gledališki dejavnosti smo ob mestnem prazniku prejeli plaketo Mestne občine Ljubljana. Lokalni pridelovalci hrane v Savljah, Klečah in na Ježici so velika priložnost za

prebivalce Četrtna skupnosti Posavje, zato v društvu izvajamo Pot dobrot, ki vodi do kmetij v zaledju urbanega naselja, kjer je mogoče kupiti sveže domače pridelke kar tam, kjer so bili pridelani. Pot je označena s talnimi oznakami in tablami, ki so postavljene v središču soseske, ob osnovni šoli in vrtcu, v parku, središču vasi ... Vodi po ulicah in cestah ter po kolovoznih poteh med njivami in travniki. Lepo vabljeni na vodeni sprehod tudi vi. Tretja večja dejavnost društva, ki je bila vpisana v Register žive kulturne dediščine, je Posavsko štehvanje. Tradicionalna etnološka prireditev ljubljanskega Posavja je konjeniška igra in prireditev, na kateri jezdec med dirom s kovinskim kijem razbijajo na drog nasajen leseni sodček. Štehvanje vsako leto organizirajo v Savljah, eni od nekdanjih vasi ljubljanskega Posavja. Posavsko štehvanje je postalo na Ježici, v Savljah in Klečah najpomembnejši lokalni dogodek oziroma praznik. Ljudje sicer vedo, da je prišlo štehvanje k njim iz Ziljske doline,

vendar ga danes doživljajo kot »svojega« in tradicionalnega, kar niti ni tako čudno, če upoštevamo dejstvo, da ga bomo v letu 2024 organizirali že sedemdesetlet. Na povezanost z Ziljsko dolino in tamkajšnjim štehvanjem kaže poimenovanje ene od ulic v Savljah – Ziljska ulica. Nehote pa se zastavlja vprašanje, kako je mogoče, da se je štehvanje na Ježici, v Savljah in Klečah tako ukoreninilo in se vse do danes s prenosi generacij na generacijo ohranilo v okolju, ki je po drugi svetovni vojni v veliki meri izgubilo kmečki značaj, ki je le lučaj oddaljeno od blokovskih naselij (Bratovševa in Glinškova ploščad) in le nekaj kilometrov od središča Ljubljane. Glede na velik pomen, ki ga ima štehvanje v lokalni skupnosti, in glede na zavzetost za njegovo ohranjanje tako starejših kot tudi mlajših prebivalcev in prebivalk Ljubljane, Ježice, Savelj in Kleč se ni bati, da se ne bi ohranjalo še naprej.

*Zvone Milković,
predsednik društva Kmečka strojna
skupnost Savlje-Kleče, Združenje*

Kmečka strojna skupnost Savlje-Kleče, Združenje

- Savlje 101
- 1955
- www.kssskz.si
- Posavsko štehvanje

1) Posavsko štehvanje - štehovec pri razbijanju soda
Foto: arhiv društva

Varstvo okolja

skupaj

z nevladnimi organizacijami
za višjo kakovost življenja
v Ljubljani

Izdajatelj: **Mestna občina Ljubljana**

Vodja projekta: **Tjaša Ficko**

Idejna zasnova publikacije in ureditev besedil:

Karmen Žirovnik

Sodelujoče sodelavke: **Nuša Krajnc,**

Katarina Gorenc, Saša Ogrizek, Nina Rems,

Helena Regina, Vesna Kambič, Lidija Kreslin,

Tanja Vidmar Petković, Eva Dolinar, Darija Božnik

Nepodpisane fotografije: **Miran Kambič,**

Nino Kolarev, Vita Kontić Bezjak, Vida Igličar,

Nik Rovan, Shutterstock, Ana Skobe

Prelom in oblikovanje: **Futura DDB / Žare Kerin**

Lektoriranje: **Prevajalska agencija Julija d.o.o.**

Tisk: **Page5 d.o.o.**

Naklada: **1300**

Leto izdaje: **2024**

Brezplačna publikacija

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

316.728(497.4)Ljubljana)

SKUPAJ : z nevladnimi organizacijami za višjo kakovost življenja
v Ljubljani / [ureditev besedil Karmen Žirovnik ; sodelujoče sodelavke
Nuša Krajnc ... et al.]. - Ljubljana : Mestna občina, 2024

ISBN 978-961-7193-09-1
COBISS.SI-ID 192843523

Mestna občina
Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

